

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

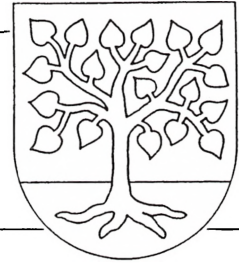
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 28, juli 2003

Indhold s. 2

Foreningsprogrammer

F.30 Amager	s. 23	F.31 Ry	s. 44
F.33 Brønderslev	s. 24	F.45 Samsø	s. 45
F.02 Grindsted	s. 25	F.29 Silkeborg	s. 46
F.20 Haderslev	s. 26	F.09 Storkøbenhavn	s. 48
F.03 Herning	s. 27	F.39 Storstrøms Amt	s. 50
F.04 Hjørring	s. 29	F.32 Sydkysten	s. 51
F.16 Holstebro	s. 30	F.25 Sydsjælland	s. 52
F.42 Horsens	s. 32	F.18 Sæby	s. 53
F.34 Hvidovre	s. 34	F.14 Sønderjylland	s. 54
F.26 Kolding	s. 35	F.44 Thy	s. 56
F.22 Korsør	s. 36	F.10 Trekantområdet	s. 57
F.43 Løgstør	s. 37	F.46 Vejle	s. 58
F.06 Mors	s. 38	F.40 Vestlolland	s. 59
F.41 Nordsjælland	s. 39	F.11 Vestsjælland	s. 60
F.07 Odense	s. 40	F.12 Viborg	s. 62
F.08 Randers	s. 42	F.37 Østdjursland	s. 64
F.24 Roskilde	s. 43	F.15 Aalborg	s. 66
		F.13 Århus	s. 69

SLÆGTEN (ISBN 0905-7064) udgives af S sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, p.t. 1. januar og 1. juli. Red.: Birte Steffensen, Birgit Øskov og Ole Bech Knudsen. – Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler eller større dele deraf dog blot efter tilladelse og aftale med forfatteren.

Indhold

Anmeldelser og småstykker	s. 9
Breve til amtmanden	s. 15
Det stod sør'me i avisen	s. 76
Ekstraord. kirkebogsindførsel	s. 22
En tyk og en tynd	s. 7
Fra redaktionen	s. 7
Fundet på nettet	s. 71
Færgemænd og -koner	s. 18
Havde de dog bare skrevet ...	s. 75
Kirkebøger i 2 udgaver	s. 8
Lad og gøre noget ...	s. 74
Lad os hige og søge ...	s. 78
Nyt fra SSF	s. 4
Nyt fra Statens arkiver	s. 13
Slægtens nyeste publikationer	s. 80
Slægtens publikationer	s. 84
SSF's bestyrelse og udvalg	s. 2
Øvle-slægten	s. 77

For uopfordret indsendt stof påtager
SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

Redaktion, ekspedition og betaling

Anton Blaabjerg, forlagsred., Fredens-
gade 38, 8800 Viborg

☎ 86 61 04 36.

E: anton_blaabjerg@post.tele.dk

Birte Steffensen, ansv. red., Teglgård-
vej 36, 7451 Sunds ☎ 97 14 13 23.

E: tippe@post.tele.dk

modtager senest 1.5. og 1.11. program-
mer, artikler og indlæg til SLÆGTEN

Birgit Øskov, eksp., Rolighedsvej 56,
9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk

modtager senest 1.5. og 1.11. besked om
antal for det kommende nummer.

Ole Bech Knudsen, kass., Jyllands Allé
2, 3. tv., 8000 Århus C

☎ 86 11 55 47.

E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk

SLÆGTENS giro 0 94 55 87. –

Privat-abonnement opkræves én gang
årligt (giro vedlagt januarnummeret),
betales senest 1.2., efterfølgende op-
krævning pålægges 10 kr.

Priser

Privat abonnement (2 numre, incl. for-
sendelse) 60 kr. – Abonnenter bosat i
udlandet (også Norden), der benytter giro
til betaling, dog 80 kr. + forsendelse. –
Ældre numre 10 kr. pr. stk. + forsen-
delse.

Annoncer: 500 kr. + moms pr. trykside,
en halv eller en kvart side henholdsvis
250 kr. og 125 kr. + moms.

SSF's bestyrelse og udvalg

SSFs bestyrelse

Elsebeth Ib, fmd., Marie Grubbes Vej
9, 7100 Vejle ☎ 23 20 31 11 eller

75 82 61 99. E: eib@vejlehs

eller kajib@mail.tele.dk

Jytte Skaaning, nstfmd., Vinkældervej 6
A, 5000 Odense C ☎ 66 47 88 77.

E: skaaning@mail.dk

Bente Klercke Rasmussen, kass., Holbergsgade 23, 2., 8000 Århus C

☎ 86 13 92 71.

E: bente.klercke@mail1.stofanet.dk

Kit Bisgård, sekr., Åstoftensvej 14, Svogerslev, 4000 Roskilde

☎ 46 38 35 14. E: kitbi@get2net.dk

Jan Høstbo, Obovej 14, 2730 Herlev

☎ 44 84 91 31.

E: janhb@mail.danbbs.dk

Inger Marie Linnemann, suppl. Ammelhedevej 4, Tammestrup, 8900 Randers

☎ 86 49 48 40.

E: mie3mie@worldonline.dk

SLÆGTENS redaktion

Anton Blaabjerg, forlagsred.,

Birte Steffensen, ansv. red.,

Birgit Øskov, eksp.,

Ole Bech Knudsen, kass

SSFs kursusudvalg

Elsebeth Ib, kontaktkatalog, bestyrelsens repræsentant, adresse tidligere

Jesper Ratjen, faglig kursusleder, Majvænget 55, Bramdrup, 6000 Kolding ☎

75 51 80 63. E: j.ratjen@stofanet.dk

SSFs undervisningsudvalg

Jytte Skaaning

Bente Klercke Rasmussen, begge fra bestyrelsen, adresser tidligere.

SSFs internetudvalg

Jan Høstbo, webmaster, bestyrelsens repræsentant, adresse tidligere.

Birgit Øskov, webmaster for SLÆGTEN, adresse tidligere.

Folmer Riis, konsulent, Alpevej 13, Egebjerg, 5771 Stenstrup

☎ 62 26 17 26. E: riis@it.dk

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter nu 35 foreninger med tilsammen godt 4.000 enkeltmedlemmer.

Liste over medlemsforeningerne findes ikke længere her i SLÆGTEN, men kan ses på hjemmesiden: www.ssf.dk

Aktiviteter

4. oktober

Slægtsforskerdag i København

10. - 12. oktober

SSFs Slægtshistoriske weekendkursus på Nørgaards Højskole i Bjerringbro, se midtersiderne.

25. oktober

Vestsjællands slægtsforskerdag.

1. november

Sidste frist for indsendelse til SLÆGTEN nr. 29, som udkommer **1. januar 2004**.

SAMMENSLUTNINGEN af SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER

Endelig er det lykkedes at finde et nyt logo til SSF. Det er tegnet af Flemming Steffensen, gift med bladets redaktør. Et, synes vi i bestyrelsen, flot resultat, som viser styrken i løven sammenholdt med, at slægtsforskning for os er en hjertesag. Logoet vil fremover blive brugt så meget som muligt, så det kan få genkendelsens præg. Tak til Flemming.

P. b. v. Elsebeth Ib

Referat af årsmøde i SSF (uddrag) af Jan Høstbo og Jytte Skaaning

Årsmødet fandt sted lørdag den 3. maj 2003 på Fredericia Kursus- og Vandrerhjem, og blev afviklet i en god tone og orden. Repræsentanter fra 16 ud af 35 medlemsforeninger deltog.

Beretning, regnskab, aktivitetsplan og uændret kontingent blev godkendt. Bestyrelsesmedlemmerne Bente Klercke Rasmussen og Kit Bisgård, suppleanten Inger Marie Linnemann og revisoren Tommy Hansen blev genvalgt, mens Bøggild Christensen blev valgt som ny revisorsuppleant, da Orla Madsen ikke ønskede at genpostille.

Der var utilfredshed med Statens Arkivers nye åbningstider, som allerede har medført så stort pres på læsesalene, at der ofte meldes alt optaget kort efter åbning. Anton Blaabjerg mente, at den resterende åbningstid bør udnyttes

bedre, idet han undrede sig over, at Statens Arkiver holdt lukket onsdag d.14. og torsdag d.15. maj på grund af medarbejderkursus. Det betyder, at der kun vil være én dag åbent i den pågældende uge på grund af Store Bededag, og det er for lidt! Derfor opfordres alle medlemsforeninger til at støtte underskriftsindsamlingen, som de slægthistoriske foreninger i Storkøbenhavn, Viborg og Aalborg samt SSF har udarbejdet og iværksat. Protesten over de ændrede åbningstider på Statens Arkiver og underskriftslistes kan downloades fra www.genealogi-kbh.dk.

Herefter fulgte en del debat om foreningens medlemsblad *SLÆGTEN* skulle ændre sidetal, format eller hyppighed i udsendelse. Se „Fra redaktionen“.

Den udsendte opfordring om indlæg

til HFH er blevet en succes, idet antallet af indlæg er steget fra ca. 150 (i 2002) til ca. 375 i 2003 udgaven.

I løbet af sommeren afholdes et arbejdsmøde, hvor bestyrelse og udvalg kan udveksle ideer m. v.

Efter årsmødet afholdt Dansk Historisk Fællesforening (DHF) deres repræsentantskabsmøde, hvor Charlotte S.H. Jensen, foreningens web-master fremviste og gennemgik hjemmesiden www.historieonline.dk. Herefter holdt Peter Korsgaard, Kort- og Matrikelstyrelsen i København

foredrag om anvendelsen af kort i det historiske arbejde. Peter Korsgaard arbejder for øjeblikket på en håndbog om anvendelsen af kort, der udgives som et samarbejde mellem Dansk Historisk Fællesråd og Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA).

Næste årsmøde afholdes 24. april 2004, men stedet er endnu ikke bestemt. Dog bliver det centralt beliggende.

Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig som hidtil.

Bjerringbrokurset.

På sidste års kursus meddelte Ulla Nørskov, at hun ikke længere havde tid til at stå for kurset. Det beklager vi meget, da hun har fået alt til at fungere. Det er nu lykkedes at finde en ny praktisk og økonomisk leder, Tove Glud Rasmussen

fra Århus, som vi er sikre på nok skal løfte arven.

Tak til Ulla Nørskov for hendes indsats og velkommen til Tove Glud Rasmussen.

P. b. v. Elsebeth Ib

Nekrolog

Det er med sorg, vi i SSF har modtaget meddelelse om Henning Ballegaards alt for tidlige død.

Henning var en kort tid formand for SSF, og med sit lyse sind og gode humør, også i sygdommens svære tid, altid en god samarbejdspartner. Sidste år endda en god dirigent på årsmødet i Fredericia.

V ore tanker går til familien, som har mistet et naturligt midtpunkt.

Ære være Henning Ballegaards minde.

P. b. v. Elsebeth Ib

Nekrolog

Orla Damkjer, arkivar ved Rigsarkivet, er død pludseligt siden bladets sidste nummer udkom. Han holdt sit foredrag om person-identifikation 10. marts i foreningen i Århus, men døde umiddelbart før foredraget skulle have været gentaget 9. april i foreningen i København.

Det nævnte foredrag har han holdt i flere slægtshistoriske foreninger.

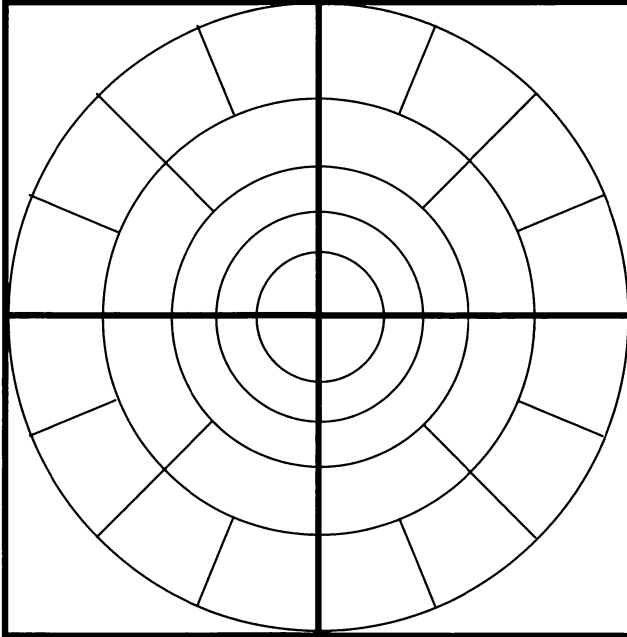
Ære være Orla Damkjers minde.

AB

RUNDE ANETAVLER SÆLGES

Her er den runde anetavle, som du bare er nødt til at have.

Tavlen kan indeholde 10 generationer; hvis du starter med dig selv, kan du få plads til dine 6 x tipoldeforældre. Hvis du køber 4 tavler, kan du lave en tavle for hver af dine bedsteforældre og dermed få plads til 8 x tip.

Ovenfor ses en lille kopi af den runde anetavle;
den består af 4 ark à 50cm x 50 cm.

1 anetavle koster kr. 40,00
4 anetavler koster kr. 150,00
+ porto

Ring og bestil på ☎ 75 54 11 34
eller e-mail til: bwienecke@stofanet.dk

Fra redaktionen

Den opmærksomme læser har allerede nu opdaget, at der er noget „galt“, og det er rigtigt, bladet er tykkere, end vi er vant til. Årsagen er, at der er kommet så mange indlæg – og en enkelt annonce – til SLÆGTEN, at det har været helt overvældende. Så er der – med et omskrevet citat – noget ved at være redaktør! Jeg håber, at læserne vil synes, at bladet er blevet pænere af at blive fremstillet helt „uberørt af menneskehånd“, og at de stadig vil have lyst til at

sende indlæg til SLÆGTEN, for med dette blad har jeg tømt „mappen“. Se i øvrigt redaktionens overvejelser og resultatet af dem i „En tyk og en tynd“ herunder.

En anden ændring er, at alle indlæg, også foreningernes programmer, i fremtiden skal sendes til SLÆGTENS redaktør. Alle bestillinger skal som hidtil sendes til SLÆGTENS ekspedition.

Jeg vil ønske alle SLÆGTENS læsere en rigtig herlig sommer.

BS

„En tyk og en tynd“

Allerede for 3 år siden stod det klart for SLÆGTENS redaktion, at „læsestoffet“/ artiklerne i bladet var „i klemme“ mellem den del af bladet, der optages af medlemsforeningernes programmer, og det sideantal, postvæsenets portopolitik sætter som øvre grænse. – Herom blev der skrevet i bladets nr. 22, juli 2000. Siden da er problemet desværre ikke blevet mindre – tværtimod er der nu en øget interesse for at indsende artikler og annoncer til SLÆGTEN.

Hvor der tidligere var gennemsnitligt 15 sider til rådighed for artikler, har der i de seneste numre blot været 8-8½ sider hertil.

Derfor blev foreningerne i begyndelsen af april opfordret til at fremkomme med deres reaktion på en øgning af sidetallet med 8 fra 64 til 72 sider, som desværre ville resultere i øgede porto-udgifter for medlemsforeningerne. – Redaktionen ønskede disse tilkendegi-

velser før årsmødet 3. maj, og knap en halv snes af de 35 medlemsforeninger indsendte da også deres mening herom.

Én forening ønskede fortsat portogrænsen overholdt, (som fremført igen på årsmødet), de øvrige var positive over for en udvidelse af bladet, og nogle foreninger havde konstruktive forslag til ændringer. Blandt forslagene valgte vi løsningen: „En tyk og en tynd“ (den „tynde“ skal stadig overholde portogrænsen). – Det overvældende flertal af medlemsforeninger (25) har hverken før eller på årsmødet ytret sig om spørgsmålet og må derfor formodes at acceptere en udvidelse på en eller anden måde.

SLÆGTEN som kvartalsblad ville helt klart være det ønskværdige – i alt fald på længere sigt. I forhold til halvårslige udsendelser til den dyre porto, ville kvartalsbladet indebære pæne portobesparelser, selv om de enkelte medlemsforeninger i så fald selv måtte udsende

girokort til indbetaling af kontingent. Men kvartalsbladet ville indebære to „ulemper“: Én person skulle holde styr på alle 35 medlemsforeningers medlemmer (til- og afgang), og hvad værre var, de små og mellemstore foreninger måtte give helt afkald på „privat“/gratis udsendelse/udbringning af de enkelte numre af bladet; specielt dette sidste ville „genere“ en del små og mellemstore foreninger.

Afgørelsen om bladets fremtidige størrelse træffes for så vidt ikke af årsmødet som sådan, men absolut ingen har selvfølgelig interesse i at træffe en upopulær afgørelse. Resultatet af redaktionens overvejelser er blevet det kompromis, som løsningen „en tyk og en tynd“ er. Sommernummeret udsendes med 80 sider og vinternummeret som hidtil med

64 sider, så det kan udsendes for mindste porto. Man kan mene, at „en tyk og en tynd“ ikke bliver så pæne ved siden af hinanden, men slutresultatet bliver trods alt - stort set - en fordobling af læsestoffet for halvdelen af den portostigning, som udsendelsen af to numre med hver 72 sider ellers ville have forårsaget. – Følgen bliver desværre, at nogle artikler må ligge op mod et halvt år længere, og at der i vinternummeret fortsat bliver „kraftig rift“ om siderne efter programdelen.

Vi forventer, at ordningen kan godtages rundt omkring i foreningerne – senere kan så andre løsninger måske komme på tale. Samtidig har SSF påtaget sig at dække de forøgede udgifter til bladets trykning.

AB og BS

Kirkebøger i to forskellige udgaver

af Else Skovbo Jensen, Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro. E:esj@privat.dk

Kirkebogen i det meget udstrakte nord-sjællandske sogn Tikøb går tilbage til 1683. De første mange år indeholder den kun oplysninger om dåbshandlinger. Først fra 1738 kan man finde indførsler om døde, viede og konfirmerede. For nabosognet Hornbæk findes selvstændig kirkebog med dåbsindførsler fra 1682-1743.

Alligevel kan man finde mange indførsler fra Hornbæk sogns område i Tikøb kirkebog, så det lønner sig at kigge i begge. For Tikøb sogn findes der 2 dåbsregistre, der begge er mikrofilmede

og tilgængelige på arkivernes læsesale for perioden 1715-29. Da de ikke er 100 % identiske, kan det svare sig at gennemse begge. Forskellene består selvfølgelig i forskellig stavemåde af navne (Ole/Oluf, Lars/Laurids/Laurs, Birete/Birret/- Birgitte osv.) men der er også ekstra oplysninger i nogle tilfælde. Da præstens søn Jens døbes i februar 1721, oplyses faddernes navne i begge bøger, men i den ene tilføjes, at den ene fadder er „min broder“.

Skovrider Mathias Pedersens søn døbes Alle Helgensdag 1726. En af fad-

derne er forstander Fisker. Hvem han er, får vi oplyst i den anden udgave, hvor der er tilføjet „udi Helsingeur Hospital“. Da Anna, Mogens Pedersens datter bliver døbt 21. søndag efter Trinitatis 1726 er den ene fadder „Frantzis Datter i Reerstrup“. Nu kunne denne Frantz jo have flere døtre. I den anden udgave oplyses, at det er hans datter Inger, der er fadder.

Det skal nævnes, at jeg ikke har sammenlignet alle indførsler, kun taget stikprøver.

En anden væsentlig fordel ved de to udgaver er læseligheden. I den ene er stort set alle sted- og personnavne skrevet med latinske bogstaver og fremstår på næsten alle siderne klart og tydeligt, mens der i den anden udgave er meget, der fremstår som sjusket skrevet og derved svært at læse.

Om der er mange kirkebøger i Danmark med tilsvarende fordele, ved jeg ikke. Der er dog eksempler fra „de 8 sogne“ i Nørre Tyrstrup herred syd for Kolding.

Fra Vejstrup sogn findes der dødsindførsler både i den sønderjyske udgave

(sogn 104) og i den nørrejyske (C 478 A). Ved at sammenholde indførslerne fik jeg oplysning om Jørgen Pedersen og hans kones forældre.

Fra C 478A : 1. februar 1758 blev Peder Hansens og Anneken Peders søn Jørgen Pedersen begravet, 83 år. I Åbenrå-kortene : 1758, 1. februar begravet Jørgen Pedersen af Sjølund, 83 år.

Fra C 478A: 9. februar 1758 blev Anders Iwersens og Maren Andersens datter Kirsten begravet 74 år. I Åbenrå-kortene: 1758, 9. februar begravet Jørgen Pedersens hustru af Sjølund, navnlig Kiersten Andersdatter. I Vonsild er der dobbeltført dødsregister for lidt af 1762 samt 1763, idet den sønderjyske (sogn 106) går til 1764, mens den nørrejyske C 480 begynder 1762. Den væsentligste forskel, der imidlertid er betydningsfuld, er, at C 480 medtager moderens navn ved ægte børn - og den udlagte faders navn ved uægtefødt.

De øvrige af de 8 sogne har jeg ikke søgt eksempler fra, men blot konstateret, at der findes overlappende.

Anmeldelser og småstykker

I flere slægtshistoriske foreninger har Jens B. Skriver holdt foredrag om sine studier i bøndernes hoveri-byrder i 1700-tallet. Det er derfor glædeligt, at hans ph.d.-afhandling fra 1991, *Den værste straf? – hoveriet i praksis*, endelig blev

udgivet 2002 af Landbohistorisk Selskab og Moesgaard Museum. Kildegrundlaget for studierne er de bevarede arkivalier fra Vilhelmsborg, Moesgård, Østergård, Marselisborg og Constantinsborg. – Grundlaget for Jens

Skrivers foredrag kan altså nu studeres nærmere i ro og mag derhjemme i lænestolen.

Bogen gennemgår grundigt hoveris-pørgsmålet fra ca. 1700 til midten af 1800-tallet, da hoveriet endelig blev afskaffet, og lovgivningens rammer rides op fra 1770, da man forsøgte af begrænse hoveriet. – Forfatteren forsøger at belyse, hvordan hoveriet reelt blev udført på de nævnte fem østjyske godser ved hjælp af både godsarkivalier og retsprotokoller; disse sidste viser, hvor konflikterne i det bønderne påtvungne arbejde var.

Forfatteren har tidligere haft succes med udgivelser omkring traktorernes indtog i det danske landbrug efter 2. Verdenskrig - og sidst en stor flot bog om Moesgårds historie; i den forbindelse gjorde SLÆG-TENS kasserer, Ole Bech Knudsen, tidsnok opmærksom på et senmiddelalderligt dokument, så Jens Skriver kunne følge Moesgårds historie endnu længere tilbage end anført i den hidtidige litteratur.

Kartoffeltyskerne på Alheden – Harritz og Kriegbaum

Foreningen af samme navn har netop udgivet hæftet Kartoffeltyskerne i Resenfelde, et smukt hæfte på 36 sider i dobbeltomslag med – naturligt nok – en gengivelse af Hans Smidths flotte maleri fra 1908 med titlen Kriegbaums Gård i Resenfelde, nu på Skive Museum.

Rensenfelde (oprindeligt Vester Frede-rikshøj) blev skabt 1779, da fire

gårde blev udflyttet fra Grønhøj (oprindeligt Frede-rikshøj) i Frederiks Sogn, der årene fra 1759 blev besat med indvandrede tyske kolonister fra det sydvestlige Tyskland, mellem Frankfurt am Main i nord over Heidelberg til Karlsruhe i syd, dengang landsgrevs-kabet Hessen-Darmstadt, grevskaberne Erbach og kurfystendømmet Pfalz.

På de fire gårde i Resenfelde har slægterne Harritz og Kriegbaum hørt hjemme – hver slægt på to gårde siden 1700-tallets slutning til omkring 1900 eller endnu længere. Slægten Harritz sad der til henholdsvis 1964 og -99! – og slægten Kriegbaum til 1945 og -48.

På gård nr. 4 blev Johannes Kriegbaum, ca. 1768-1856, efterfulgt 1834 af sønnen Christoffer Kriegbaum, 1799-1893, den senere så ansete sognefoged og Dannebrogsmænd, der er omtalt flere steder i litteraturen, bl.a. af både Mylius-Erichsen og Achton Friis i de så kendte værker *Den jydsk Hede – før og nu* og *De jydskers Land*, hvorfra tekster naturligvis gengives i hæftet.

Oprindelsen til hæftet er kartoffeltyskerforeningens afdøde formand Etlar Kramer Johansens efterladte manuskript suppleret med Jan Hyllesteds slægtshistoriske undersøgelser vedrørende bl.a. de tyske slægters baggrund før indvandringen til Danmark ca. 1760, alt illustreret og sammenføjet af et redaktionsudvalg bestående af Hyllested, Anna Dürr og Elsa Steen Sørensen, foreningens nuværende formand.

Det betydelige kunstværk, omslags-

motivet, Kriegbaums gård, der er gengivet på det dobbelte omslag (det ene beskåret og med klips, det andet ubeskåret, men med hæftets rygtitel), kunne nok have krævet - i stedet for den ene omslagsgengivelse - tillige at være blevet gengivet ubeskåret inde i hæftet (måske på højkant), og det kunne måske have været undersøgt, om motivet er gård nr. 1 eller nr. 4!

I det gengivne stykke fra Achton Friis' bog er det gamle skab fra Resenfelde omtalt. Dette skab – vel den betydeligste "antikvit" fra kartoffeltyskernes område overhovedet – findes jo stadig, nu på museet i Thorning. Denne kendsgerning kunne godt have været nævnt, og skabet kunne været afbildet. Achten Friis gengav i sin tid skabets indskrift som C.G.B. – M.E.J. -1801, og hævdede, at dets daværende ejer, ovennævnte sognefoged Christoffer Kriegbaums datter påstod, at bogstaverne stod for Christoffer Griech Baum og Maria Elisabeth Jung, hvilket er noget åbenlyst sludder. Den senere sognefoged fik ikke noget skab som 2-årig! Enhver kan endnu se, at skabet bærer indskriften J.G.B. – A.E.J. – 1801, hvilket selvfølgelig betyder Johannes Griech Baum og Anna Elisabeth Jung; der er intet underligt i, at navnet Kriechbaum er delt i to stavelser, og efternavnet kunne – både i Tyskland og Danmark – blive stavet med g som begyndelsesbogstav.

Skabet og Achton Friis' fejltagelse omtalte jeg 1984, da jeg i bogen om *Slægten Breiner* (en gren af slægten

Bräuner, der kom til Mors i 1800-tallet og ændrede slægtsnavnets stavemåde) omtalte de ældste slægtsled af slægten Kriechbaum – for øvrigt i samarbejde med Jan Hyllested, som jeg dengang fulgtes med til slægtens hjemstavn.

Hæftet om Resenfelde kunne godt have været forsynet med nogle få henvisninger til litteraturen om kartoffeltyskerne, men det er selvfølgelig velkendt for foreningens medlemmer.

Kartoffeltysker-foreningen udfører et stort og værdifuldt arbejde, bl.a. dels med at arrangere ture til slægternes tyske hjemstavn og dels med at samle litteratur af betydning for emnet.

Foreningen har udgivet de såkaldte kartoffeltyskeres historie i *Fra fremmed land de kom*, af Etlar Kramer Johansen, 1999, 62 sider, 50 kr. – Den gamle Frederiks-præst F.C. Carstens bog *Bemærkninger over Alheden og dens Kolonier* fra 1839, genudgivet 2000 med kommentarer og fodnoter af Etlar Kramer Johansen, 190 sider, 75 kr. – Hertil ovennævnte hæfte om Resenfelde, 36 sider, 50 kr.

Alle tre publikationer bestilles hos Anna Dürr, Søndersøvej 47, 8800 Viborg,

☎ 86 61 58 20, fax 86 61 58 29,

E: annadurr@private.dk

AB

Sommerkursus

14 dages kursus på Højskolen
Snoghøj - IT - Media & Design
søndag den 17. august - lørdag 30.
august 2003

Slægtsforskning for viderekomne.

Tema: Sundhed og sygdom - en sund
sjæl i en sund krop.

I løbet af kurset gennemgås sundheds-
væsenet (lovgivning, administrativ op-
bygning, trykte og utrykte kilder m.v.)
og konkrete sagsforløb og kilder bear-
bejdes. Læsning af gotisk skrift indgår
derfor i undervisningen. Studiebesøg på
Landsarkivet for Nørrejylland.

Lærer: Jytte Skaaning. Nærmere op-
lysning hos JS eller læs selve program-
met på skolens hjemmeside. Tilmelding
Højskolen Snoghøj, Højskolevej 9, 7000
Fredericia eller brug tilmeldings-
formularen på skolens hjemmeside
www.snoghøj.dk

I familiens fodspor - en håndbog i slægts historie

af Jytte Skaaning & Bente Klercke Rasmus-
sen: Udkommer: August 2003, Ca. 200 si-
der / illustreret kr. 199,- / hæftet m. flapper

Alle familier har en historie. At finde
den er et stykke detektivarbejde, hvor
man brik for brik samler puslespillet til
et nuanceret billede af ens slægt. Man
vil opdage rige og fattige, bønder og
borgere, ugifte mødre og adelsfrøkener

– og alle var en del af det samfund, de
levede i, både lokalt og på landsplan.
Men man må være forberedt på overras-
kelseser. Måske var tipoldefar hestetyv,
måske fødte tipoldemor et barn i dølg-
smål. Måske endte oldemor og oldefar
på fattiggården. Det er i hvert fald et
faktum, at det er de fattige og forbry-
derne, som har sat sig dybeste spor i
kilderne. Andre, som levede et jævnt liv
uden mange bekymringer, er vanske-
ligere at finde.

To garvede undervisere i slægtsforskning
giver i denne bog en grundig trin for trin-
introduktion til kunsten at gå i fodsporene
på sin familie. Hvor begynder man; hvordan
bevarer man overblikket; hvilke spor kan
man finde efter et menneskeliv; hvilke arki-
ver kan man benytte; hvordan bruger man
Internettet; hvordan kommer man videre i
litteratur, foreninger og hjemmesider.

Alle metoderne er grundigt efterprøvet i
forfatternes undervisning gennem mange år.

Jytte Skaaning (cand.mag. i dansk og
historie) har siden 1978 været faglærer
og foredragsholder i slægtsforskning,
gotisk skrift og Internettet på aften- og
daghøjskoler; er formand for Slægts-
historisk Forening i Odense og næstfor-
mand for SSF. Bente Klercke Rasmus-
sen (cand.mag. i historie og middelalder-
arkæologi) har siden 1990 været faglæ-
rer og foredragsholder i slægts historie,
gotisk skrift m.m. på flere oplysnings-
forbund; er næstformand for Slægts-
historisk Forening i Århus og kasserer
for SSF.

Nyt fra Statens Arkiver

Statens arkivers forhold til brugerne takles meget forskelligt. På nogle arkiver findes både brugermøder og brugerråd, ikke på andre. Forholdene omkring læsesal/publikum ordnes lige så forskelligt: Nogle har en publikumschef/læsesalsansvarlig med beføjelser, andre steder tager den øverste chef sig af selv det mindste og ubetydeligste stykke papir i denne sammenhæng.

Ens synes det derimod at være, at publikums engagement i brugermøder mv. efter kortere eller længere tid kan stagnere eller endda gå tilbage. Rigsarkivets brugerråds største landvinning synes at være, at det nu er tilladt at benytte digitalkamera på læsesalen.

På Rigsarkivet og Landsarkivet i København kan man administrere en ordning, så publikum selv kan kopiere fra trykte bøger og løse arkivalier (vel at mærke uden segl). På høflig forespørgsel om en lignende ordning ved brugermødet i Viborg har landsarkivaren nu to gange bevidst fejlagtigt drejet spørgsmålet hen på selvkopiering af arkivalier i protokoller – og selvfølgelig afslået. I Viborg har man måttet fjerne størsteparten af den personalhistoriske litteratur fra læsesalen på grund af utilstedelig tyveri. Men da disse tyverier blev sat i forbindelse med den manglende mulighed for selv at kopiere, blev spørgeren udsat for en barsk trussel om bort-

visning i årevis, hvis det blev opdaget, at det var ham (mig!), der havde ”lånt” bøger fra hylderne. En sådan bortvisning er selvfølgelig berettiget! Men muligheden for selvkopiering har ikke desto mindre sammenhæng med tyverierne, selv om der også i Viborg til publikums store glæde dog er mulighed for at købe kopier af enkelte sider af trykte bøger. Måske kan digitalkameraets udbredelse borteliminere kopieringsønsket.

Fra flere af Statens Arkiver har ledende medarbejdere udtrykt sympati/tilfredshed over den underskriftsindsamling vedrørende nedskæringen på 20% af åbningstiden på arkiverne, som blev iværksat af den slægtshistoriske forening i København ved årsskiftet. Denne indsamling har været begunstiget af, at opslaget herom har været at finde på de opslagstavler for publikums interne meddelelser, der findes på både Rigsarkivet og de fleste af landsarkiverne. Desværre blev listen først sent fremlagt på læsesalen i Viborg, hvor publikum ikke har adgang til egen opslagstavle, det er én af ulemperne ved at arbejde i landets bygnings- og indretningsmæssigt absolut flotteste arkiv!

Brugermøderne på Statens Arkiver kan til en vis grad have tendens til at blive fyldt op med diverse præsentationer af interessante arkivalier eller oplysende foredrag, så debatten med bru-

gerne skubbes til et så sent tidspunkt, at de fleste længes efter at komme hjem til kødgryderne. Brugerrådene med den **kompetencehavende** læsesalsansvarlige i spidsen har sikkert en bedre mulighed for at nå frem til brugbare og ikke mindst gennemførlige forslag til de respektive arkivledere. Hvis brugernes ønsker og interesser oftere blev imødekommet, ville interessen for brugermøderne absolut højnes. De orienteringer, der fremlægges på nogle af møderne, kan jo aflæses på arkivernes hjemmesider!

Selvfølgelig er disse sparetider vanskelige at takle for Statens Arkiver, men hos publikum er det ikke populært, at de lukningsramte mandage ikke inddrages til diverse todages-kurser og halvdags-julefrokoster – hvis de sidste i det hele taget hører hjemme i arbejdstiden!

Personaleforbruget på Rigsarkivet og Landsarkivet i København ser for publikum lidt mærkelig ud. Alle andre arkiver har bemandede skranker fra åbning til lukning, men det har vist aldrig været tilfældet på Jagtvej. Som en spareforanstaltning er Landsarkivets omstilling nu underlagt Rigsarkivet. Der sid-

der dog fortsat en ”vagtmand” på pladsen for at lukke publikum ind og holde øje med, at der ikke er ledige pladser på læsesalen i spidsbelastningsperioder, hvor publikum er henvist til at opholde sig i vindfanget, indtil der bliver plads på læsesalen. Både før og efter telefonomstillingen blev nedlagt, blev det bemærket, at opsynet med de ledige pladser på læsesalen langt fra var optimalt. Hvorfor ikke afskaffe den låste dør og bemande skranken fra kl. 9 til 16! Dette sidste ville måske tillige skaffe arbejdsro hele dagen på film læsesalen, der nu forstyrres unødigt af støj fra personalets kaffestue fra kl. 14.30!

På trods af disse sure opstød udføres der stadig meget godt og nyttigt arbejde på vore arkiver – også for publikum. Den nye arkivlov, der træder i kraft 1. juli, åbner mulighed for, at der bl.a. kan scannes kirkebøger fra tiden efter 1892, så disse digitalt kan lægges på internettet og erhverves på Cd-rommer. – Allerede nu findes folketællingen 1860 digitalt på internettet, og før sommerferien følger tællingen 1840.

AB

Breve til amtmanden i 16- og 1700-tallet

af Kurt Kermit Nielsen, Møllevangs Allé 93, 8210 Århus V ☎ 86 10 60 46.

E: kkermit@mail.tele.dk

I bladets nr. 22 fra juli 2000 findes en oversigt over de arbejder, jeg da havde fuldendt, og som kunne erhverves på diskette efter nærmere aftale.

Jeg kan nu tilbyde en cd-rom med min gennemgang af arkivalierne i Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg, der omfatter indkomne breve til amtmanden i Skanderborg-Åkær amter 1661-1799 med arkivsignaturen, B5 C. Udskrevet udgør disse uddrag ca. 2.000 sider og omfatter ekstrakter af ca. 13.000 sager. – Disse er behandlet således, at man meget let kan finde hele sagen i pakkerne. Uddragene er affattet således, at læserne får et indtryk af den tids sprog og skrivemåde.

Min interesse for dette meget store – men meget lidt brugte – materiale blev vakt ved et foredrag i Slægtshistorisk Forening i Århus med titlen ”Amtmanden var med til det hele”. Og da jeg desuden havde mange af mine aner i området, var det meget nærliggende, at det netop blev Skanderborg-Åkær amter, jeg gik i gang med. – At der så også var så meget bevaret fra netop disse amter, nemlig fra 1661 til 1799 fordelt i 115 pakker – dog ikke ret meget før ca. 1700 – gør, at det i almindelighed vil være næsten uanvendeligt for den enkelte slægtsforsker, for hvor finder man netop den person, man interesserer sig for.

Arbejdet startede for ca. 4 år siden og har taget længere tid, end jeg havde forestillet mig, hvilket dog til dels er fordi, jeg ikke har kunnet overholde beslutningen om, at ingen sag måtte fylde mere end ca. 10 linier. Men ellers har det været en ren fornøjelse at arbejde med de mange forskellige ting, hvoraf jeg blot vil nævne nogle enkelte:

- Præsteenken i Ry der klagede til amtmanden over den nye præst, fordi han bankede på hendes dør og ville ind, når han om aftenen gik hjem fra kroen.
- Bonden med det dårlige ben, som feltkirurgen i Randers lovede at kurere med den garanti, at han ingen penge skulle have, hvis benet ikke blev i orden. Det blev det aldrig.
- Straffen for ulovlig skovhugst var bl.a. arbejde ved skubkarren i Fredericia, men som regimentssskriver Moldrup ofte påpegede, at da tidspunktet for afstraffelsen uheldigvis netop var i pløje-, sæde- og høsttiden, blev den ofte ikke udstået.
- Da der måske i Foerlev var for mange, der begik ulovlig skovhugst, besluttede myndighederne, at der skulle ansættes en skovfoged, men bønderne kunne på ingen måde finde en ledig bolig til ham.
- Min anes kone i samme Foerlev var

lidt for slem til drikke brændevin. Der måtte klages til amtmanden, fordi hun efterhånden også byttede tjenestefolkenes ejendele bort for den nærende drik.

- Uenighed var der ofte. En bonde klagede over, at naboen havde overfaldet hans kone, men desværre viste det sig, at han selv havde startet sagen med at overfalde den pågældende nabo.

- Havde man penge til gode, som skyldneren ikke ville/kunne betale, henvendte man sig til amtmanden.

- Natmanden i Tåning klagede til kongen, fordi bøndernes koner ikke ville hjælpe hans kone ved en forestående fødsel. Desuden var han utilfreds med, at han og hans familie altid skulle vente til sidst under de kirkelige handlinger.

- Spændende er eksempelvis sagen om skarpretteren Witus Wagners ophold på kroen i Skanderborg samt hans kvittering for udført ”arbejde”

- Den døvstumme matros der havde en præsteattest(!) på, at han havde været i tyrkisk fangenskab, hvor han fik tungen skåret af, hvorefter han ved hjælp af kridtstreger m.v. havde fået nævnte attest i 2 eksemplarer [så han havde en, når den første var slidt op], der samtidig var en bøn om hjælp med mad og husly. Da han imidlertid senere blev indsat i Skanderborg Arrest på grund af noget forsvundet jern og skydning med pistol, var han blevet rask, så en afhøring kunne finde sted. - Blev dømt for tyveri, betleri og lediggang - og blev indsat i Viborg Tugthus 10. juli 1798.

- Klage til amtmand og præst fra den

forsmåede karl i Gjern, da pigen ikke ville stå ved trolovelsen - vist fordi han havde ændret den aftægtskontrakt med sine forældre, som ellers var godkendt af pigens far. Klageren var også utilfreds med, at han ikke kunne få lov til at se den påståede kongelige tilladelse til ophævelsen af trolovelsen, fordi denne skulle være hos en bekendt i Varde.

- Hans Boelund, Boelund, henvendte sig til amtmanden, fordi sønnen Claus Jørgen ved sin grove opførsel imod ham og hans moder havde gjort sig uværdig til den godhed, han havde tiltænkt ham, nemlig at overdrage ham gården nu. Henviste til den tilforn underdanige begæring til ”Deres Høye Welbårenhed”, at Brøsten Bro måtte overdrages ham i fæste; og han bad underdanigst om, at dersom han enten selv eller ved en anden skulle benytte sig af Boelunds ansøgning om at få denne overdraget til fæste, at det da måtte blive ham nægtet, indtil han forandrede sin opførsel. – Dateret 15 Marts 1799.

- Portneren Jens Nielsen ved Skanderborg Arrest dømtes for fylderi, ond opførsel imod sin hustru, utro tjeneste og mislig bevogtning samt „Collution“ med den udbrudte Hans Hansen af Hvejsel - til ikke alene at frasættes sin tjeneste, men desuden at arbejde 2 år i jern ved Fredericia Fæstning.

- J Høyer, Ry Præstegård, henvendte sig angående en fattig og elendig enke, Ane Marie Pedersdatter, hvis Mand, Jonas Thomasen, for ca. 4 uger siden døde i største armod og elendighed og

ikke efterlod sig andet end en bedrøvet hustru fuld af flod og andre svagheder samt et lidet barn på 3 år. Der var så stor armod, at der ikke engang var til hans begravelse, hvorfor præsten og sognet måtte betale denne, thi hverken han eller hun var født i sognet og kunne følgelig ikke nyde noget af de fattiges kasse. De kom til sognet et års tid før præsten tiltrådte, hun var født i "Emstok" [Hemstok] i Dover Sogn, men kom som 10-årig til Holsten, hvor de blev gift. Kom siden hjem, men da moderen ikke ville kendes ved dem, opholdt de sig i Ry. Hendes stiftfader, Jacob Madsen, og moderen, Birte Rasmusdatter, boede i "Horby" [Hårby] i Veng Sogn og skulle være i god stand, men om de kunne overtales til at forsørge hende og barnet, var uvist.

· Amtmanden ønskede sagen bragt i orden med hospitalslemmet af Horsens Hospital Jens Pedersen, der var født i Stjær og i mange år havde haft tilhold og pleje hos sine venner og nu afdøde pårørende på det sted, Jens Jexen i Stjær nu beboer. Da denne var ham uvedkommende og Rasmus Thøgersen i Hårby, som var hospitalslemmets søskendebarn, og nærmeste i live værende slægt, ville aftage ham, så kunne dette ikke nægtes ham. Jens Jexen skulle lade ham medtage sine klæder og andet tilhørende samt den i gården indestående arv. - Han var imidlertid ikke tilfreds med opholdet hos denne og vendte derfor tilbage til Jens Jexen, men Rasmus Thøgersen beholdt hospitalshjælpen, hvorefter Jens

Jexen indgav en klage til Rosenørn, der mente, at sagen skulle bringes i orden, idet man ellers kunne vente, at J. J. klagede til kongen.

· Præsten i Adslev henvendte sig til amtmanden, fordi han ikke kunne få Niels Pedersens søn af Stilling, Jens Nielsen i Jeksen, og Kirsten Pedersdatter uanset opfordringer til at lade sig "Copulere", hvorfor han ved sine medhjælpere, Niels Jørgensen af Jeksen og Rasmus Steffensen af Adslev, havde pålagt dem, at dette skulle ske. Men eftersom Jens Nielsen hele sommeren havde været syg og endnu lå i sengen, var præsten samme hos dem for at forrette sit embede, men da de begge en lang tid havde brudt og drillet ham med dobbelt og falske svar, idet de hverken ville svare ja eller nej, svarede fæstemanden omsider nej, at han ikke ville ægtevie sin trolovede, ligesom møen svarede det samme.

· Arresterede personer brød ret ofte ud af deres fængsel, hvorefter de efterlystes med beskrivelse af deres påklædning og udseende, hvor de mærkeligt nok ofte blev beskrevet som skulende.

· Særligt i sidste del var der mange efterlysninger af forsvundne reservesoldater - herunder beskrivelse af påklædningen, der bl.a. ofte blev angivet som gule bukser - måske med nathue- og ellers angivelse af lægd, højde, hår og øjenfarve o. s. v.

· For at forbedre bøndernes heste blev der visse steder udsat en kongelig hingst, som man ønskede, bønderne skulle an

vende til deres hopper. Der foretoges derefter syn på afkommet, ligesom der senere uddeltes præmier til de bønder, som havde den bedste hingst.

Uanset den lange tid jeg har anvendt, er der stadig ting, som kunne blive bedre, bl.a. kan der være usikkerhed med stednavne - enkelte eksisterer måske ikke

længere, og stavemåden gør det vanskeligt præcist at fastslå, hvor det er etc. - Så selv om arbejdet nu udsendes, vil der helt sikkert fremkomme rettelser. Men skal jeg i modsat fald vente til det er næsten helt korrekt? - Eller skal jeg gøre det nu, og derefter afvente mulige reaktioner fra brugerne? - Jeg gør det sidste.

Færgemænd og -koner

af Ester Feddersen, Treneparken 56, 6400 Sønderborg 📞 74 48 90 25,
E: ester.feddersen@get2net.dk

De fleste slægtsforskere erkender, at de alt for sent kom i gang med at forske i slægten.. Dem, de skulle have spurgt, er døde!

Sådan var det også for mig. Det begyndte egentlig med, at min mand fik tilbudt en slægtsbog, som en anden gren af familien havde ladet udarbejde om hans mors slægt.

Det vakte hans interesse for også at finde noget om hans fars slægt, og det gik vi så i gang med. Da vi havde nogenlunde styr på det, færdig bliver man jo aldrig, fik jeg lyst til at gå i gang med min slægt og specielt med at forsøge at finde ud af, om en historie, der var fortalt gennem generationer, var virkelighed eller et sagn.

Historien, som jeg som barn fik fortalt af min mormor, lyder som følger:

En af vore forfædre, Hans Gram, var matros ombord på Christian IV s skib,

”Trefoldigheden”, og med i slaget på Kolberger Heide. Under slaget blev kongen såret og faldt om på dækket. ”Kongen er død”, lød råbet, og Hans Gram fik ordre til at stryge flaget, et tegn på overgivelse, men han svarede: ”Kongen er kun én mand, vi er folk nok til at kæmpe videre”. Flaget blev ikke strøget, det blev tværtimod surret bedre fast. Som bekendt endte slaget med dansk sejr over svenskerne, og kongen var ikke død, men hårdt såret, og han ønskede at se matrosen. Hans Gram var ikke stolt ved situationen. Det var jo lydighedsnægtelse, og det kunne vel også være majestætsfor nærmelse at sige ”Kongen er kun én mand”. Kongen roste imidlertid matrosen for hans tapperhed og ville gerne belønne ham. Han måtte fremkomme med et ønske, og hvis det stod i menneskelig magt, skulle han få det opfyldt. Han ønskede sig eneret på færgefarten mellem Ballum og Rømø for sig og sin

slægt! Min morfar var den sidste i en række af færgemænd gennem flere hundrede år.

Det sidste kan dokumenteres, men hvad med historien om flaget? Her kom jeg for sent i gang. Min morbror, en søn af den sidste færgemand, var en nær ven af rigsarkivar Hvidtfeldt, og han fortalte engang, at Hvidtfeldt havde vist ham det originale dokument. Det lød jo interessant, men mere opmærksomhed skænkede jeg det ikke dengang. Da jeg gik i gang, var både min morbror og Hvidtfeldt døde!

Jeg skrev til Rigsarkivet, men der kunne man ikke se, at det fandtes.

Så gik jagten ind. Fandtes der bemandingslister fra ”Trefoldigheden”? En forespørgsel til Marinens bibliotek og arkiv gav som resultat, at de ikke fandtes, men man var så venlige at medsende fotokopier fra to historiske bøger, hvor søslaget var omtalt, og hvor også historien om matrosens dåd var omtalt, dog med andre navne!

I Landsarkivet i Aabenraa blev imidlertid Schackenborgs arkiv tilgængeligt efter at prins Joachim havde afleveret det, og det var ordnet og registreret. Ballum birk hørte fra 1660 under Schackenborg. Her fandt jeg forskelligt om færgefarten. Der lå bl.a. et dokument fra 1787 hvor Peder Nielsen Gram (ane 120) søger kgl. stadfæstelse af bevillingen som færgemand på omtalte rute, hvad han også får. Fra den tid kan jeg følge bevillingen frem til 1909, da min morfar solgte færgeriet. Jeg skrev til

forskellige mennesker, der har interesseret sig for Ballum og Rømø, men det hjalp mig ikke videre. Dagbladet ”Jydske Tidende” og tidsskriftet ”By og Land” bragte i hhv. 1965 og 1984 artikler om færgefarten, men de rakte ikke længere tilbage, end jeg selv havde fundet. Jeg besøgte også Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, uden de store forventninger, og der var der heller ikke hjælp at finde.

Jeg gik så videre med at søge tilbage i slægten og fandt ud af, at Gram slægten i Ballum kom fra Brøns. Stamfaderen, der hed Hans Gram (ane 1928) var født i 1622 og var altså 22 år, da søslaget fandt sted! Det lød besnærende, men der stod intet om, at han var eller havde været matros. Gætterier kan ikke bruges til noget, så jeg måtte se i øjnene, at jeg ikke kom længere ad den vej.

Så vendte jeg interessen mod færggården i Ballum, hvor slægten også har boet i nogle generationer, så vidt det kan ses helt tilbage til 1640, men der står intet om at de var færgemænd før foromtalte Peder Nielsen Gram dør i 1814.

Det er ikke sikkert, jeg nogensinde får svar på, om det er en virkelig begivenhed eller et sagn, men tankevækkende er det, at historien er fortalt gennem generationer.

Her følger en oversigt over de færgemænd, jeg har kendskab til:

21.04.1729 konstituerer grevinde Anna Sophia Rantzau til Schackenborg

på sin umyndige søns vegne Christen Pedersen fra Ballum som færgemand efter sal. Niels Hansen.

Disse to færgemænd har ikke kunnet nærmere identificeres. Det fremgår heller ikke, om de har haft eneret på færgefarten.

Først den 04.08.1786 er vi på sikker grund. Peder Nielsen Gram (f.15.07.-1752, d.08.07.1814) ansøger om kgl. godkendelse af bevilling, udstedt af grev Schack, og får den godkendt.

Efter hans død overtager sønnen Laust Pedersen Gram (f.19.02.1795, d. 06.03.1827)

Som det fremgår dør han i en alder af 32 år, men hans enke, Helene Margrethe Boysen (f.14.10.1790, d.17.05.-1881), hvis livshistorie følger, ansøger om og får tilladelse til at videreføre færgeriet ”med en duelig færgekarl”. Hun er gift 4 gange, ovennævnte er hendes anden mand.

Hendes 3.mand er gårdejer og fhv. skibsfører og han overtager færgefarten. Han lever imidlertid kun i 6 år. Efter hans død ansøger hun om at få lov at drive færgeriet videre med kyndig hjælp og får tilladelse til det.

Hendes 4.mand er færgemand og han overtager hvervet den 3.10.1835 og har det indtil sønnen Laust Mikkelsen Gram (f.05.09.1821, d.25.04.1872) kan overtage det 25.07.1860.

Et par år efter hans død, 01.01.1874 overgår det til en svigersøn, Frederik Lausten , (f.29.08.1843, d.10.06.1910). Hans kone, Helene Margrethe Gram, er

en datter af Laust Mikkelsen Gram.

Han efterfølges af den sidste færgemand i slægten, Christian Jepsen (f.06.-05.1872, d.14.09.1937), gift med Lovise Lausten, en datter af ovennævnte. Han sælger færgeriet 01.04.1909 da helbredet ikke kunne holde til de ofte meget barske ture ved vintertid.

De er mine morforældre, og det er fra min mormor, jeg har historien om matrosen Hans Grams bedrift.

Overfarten foregik med sejlbåd fra Bådsbøl-Ballum til Havneby på Rønmø. Oprindeligt var der ingen anlægsbroer, men et billede fra omkring år 1900 viser, at der da var en bro i Havneby. Båden kunne ikke gå helt ind til stranden eller til broen, dertil var det for lavvandet, så de rejsende blev kørt ud til båden på en stiv fjællevogn med særligt store hjul og forspændt et par rolige heste, der var vant til turen.

Tidspunktet for overfarten afhang af tidevandet, der kunne kun sejles ved højvande. Om sommeren kunne turen med god vind gøres på en halv time, men ved vindstille, hvor man måtte stage eller ro, kunne der godt gå 4-5 timer, måske måtte man endda undervejs vente på næste højvande.

Om vinteren kunne det være en utrolig barsk tur. ”Vejen” er markeret med båker (grene eller stænger), men i mørke og tåge kan de være meget svære at følge, og det kan også ske, at de er ført bort af vandet eller af is.

Er der is i farvandet, og den ikke er stærk nok til at bære hestevognen, må

de rejsende undertiden vade de flere hundrede meter ud til skibet, måske endda springe fra isskose til isskose. Overfarten kunne godt være livsfarlig under sådanne forhold, man risikerede at blive klemt inde af drivisen med fare for at drive helt ud i Listerdyb. For færgefolkene, der måtte af sted hver dag, har det været et liv så hårdt at man undrer sig over, at det tilsyneladende var attraktivt at få eneret på hvervet.

Efterskrift

Helene Margrethe Boysen, der er nævnt i oversigten over færgeomænd, har gjort et særligt indtryk på mig. Hun er født 14.10.1790 i Vesterende i Ballum sogn som datter af gårdejer Hans Boysen Jensen og Anche Hansdatter Mærsk. Hun blev gift 16.09.1809 med Laust Mikkelsen og de flyttede ind på Færggården, som hendes mand havde overtaget efter sin far, Michel Andersen, der havde haft den i fæste siden 1753.

Det unge ægtepar fik 3 sønner. Den ældste Mikkelsen, er født i 1810, men dør året efter. I 1813 får de igen en søn, der også døbes Mikkelsen Andersen og endelig i 1814 får de sønnen Hans Boysen.

Men så rammes hun af en frygtelig tragedie. I 1815 dør både hendes mand og begge de små drenge. Manden og den sidste af sønnerne døde begge i juli måned hhv. den 16. og den 27.

I en alder af 25 år stod hun nu helt alene, men allerede ½ år senere gifter hun sig igen. Med Laust Pedersen Gram,

der er gårdejer og færgeomand på færgefarten mellem Bodsbøl-Ballum og Havneby på Rømø, et hverv hans far og bedstefar har haft før ham. Heller ikke dette ægteskab blev af længere varighed, han døde 06.03.1827 ”ventelig af slag”, som der står i Ballum kirkebog. De fik tre børn. Først datteren Ane Eleonore i 1817, derefter sønnen Laust Mikkelsen Gram, der senere blev færgeomand, født i 1821, og endelig datteren Anche Margrethe i 1824.

Efter sin anden ægtemands død stod hun igen alene, men 22.12.1827, altså samme år, gifter hun sig med kongebrev (der var jo ikke gået et år efter hendes 2.mands død) med gårdejer Michel Michelsen Ullerup. Han er fhv. skibsfører og gårdejer og han fortsætter færgeriet. I sit 3.ægteskab får hun en datter, Ane Kjerstine Ullerup, og en søn, Laust Boysen Ullerup. De er begge i live ved folketællingen i 1845.

Men den onde skæbne rammer hende igen! 29.03.1833 dør hendes 3.mand, kun 28 år gammel. Ballum hørte på den tid under Schackenborg, og i godsarkivet ligger der en skrivelse fra hende, hvor hun ansøger om at få lov at beholde færgefarten, da hun, som hun selv udtrykker det : ” – står tilbage i frugtsommeligt tilstand med 5 uopdragne børn, heraf 3 af forrige ægteskab” Hun får tilladelsen og i skrivelsen hedder det : ”- da hun allerede er i besiddelse af færggården og førhen som enke har bestyret færgeriet med kyndig hjælp”.

Nu sidder hun enke i 2 år, men den 04.06.1835 gifter hun sig for 4. og sidste gang med Nicolei Nicoleisen og får med ham en søn, Hans Nicoleisen, skønt hun nu er 46 år. Hendes 4. mand er gård-ejer og færgemand og han har færgeriet til hendes søn af 2. ægteskab, Laust Mikkelsen Gram, overtager det i 1860. Den sidste ægtemand får hun lov at beholde i lige ved 35 år til han dør 09.04.1870. Selv lever hun til 07.05.1881 og bliver altså 90 år, en usædvanlig høj alder på den tid.

Hun har levet under 5 konger : født under Chr. VII, der regerede 1766-1808,

derefter Fr. VI 1808-1839, Chr. VIII 1839-1848, Fr. VII 1848-1863. Hun døde under Chr. IX 1863-1906.

Mange store begivenheder i Danmarkshistorien er foregået i hendes levetid. Hvor meget hun har vidst om det, kender vi ikke. Hvor mange efterretninger nåede ud til Ballum? Måske kom nogle af søfolkene i familien hjem med nyheder. Sønnen Laust Mikkelsen Gram sejlede som styrmand og blev gift med en pige fra Christianshavn.

En ekstraordinær kirkebogsindførsel

af Kaj Cedersted, Ebbedalen 7, 4470 Svebølle

I Viskinge kirkebog er i året 1738 indført således:

”Dma. 6. past Trinit. blef Albert Jacobsens søn Jacob, fra Løjgtved, døbt, Niels Ipsens kone I Vischinge bar barnet. Testes: Lars Joensen I Vischinge, Erich Mogensen I Løjgtved, Niels Hi Rutved, Birthe Grafves i Løjgtved og Else Hendrich datter i Rutved.

Observat: Dette barn er fød med 6 fingre paa hver haand.”

Man ser, at præsten har observeret en anatomisk abnormitet med et barn, der har seks fingre på hver hånd. Jeg

har ikke undersøgt nærmere om barnets skæbne, men normalt vil et sådant barn i mange tilfælde være udsat for ikke at overleve i mange år. Hvis det var et barn af ens egen slægt, ville der være en god grund til at forske yderligere om barnets skæbne.

Det var almindeligt, at kirkebøgerne på den tid indeholdt præstens kommentarer til hændelser udover normalen, så i nogle tilfælde kan man være heldig at finde oplysninger, som belyser ting, der kan tages med i en slægtsbeskrivelse, f.eks. et haglvejr med store hagl, drukneulykker, selvmord og meget andet.

Programmer for *Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreningers* 35 medlemmer. Foredrag mærket (FU) afholdes i samarbejde med lokalafdelingerne af Folkeuniversitetet.

Mandag 1. september

Forskningsaften på Landsarkivet på Jagtvej. Tilmelding ikke nødvendig.

Lørdag 13. september

Jubilæumsudflugt. Foreningen markerer på denne måde sit 10 års jubilæum.

Nærmere program udsendes til alle medlemmer.

Mandag 6. oktober

Arkivar Karl Peder Pedersen: Københavns Politis arkiver - en overflod af oplysninger.

Københavns Politi har gennem århundreder udviklet sig til en helt speciel organisation. Med embedet som Københavns politidirektør fulgte både under enevælden og siden en hel række opgaver, spændende fra klager over renovation i 1700-tallet til retsopgøret efter 1945. Det er primært embedet og dets

opgaver, der vil blive præsenteret, men man kommer også vidt omkring i arkivalierne. Har man fx en forbryder eller en udvandrer i familien, kan han dukke op i Københavns Politis arkivalier.

Mandag 3. november

Medlemsmøde:

Per Reichgrüber fortæller, hvordan han ved hjælp af Københavns Politis arkiver, fik „styr på“ sine „forbryderiske“ aner.

Mandag 1. december

Julemøde

Vi følger traditionen med hyggeligt samvær, gløgg, æbleskiver, mm. Pris: 25 kr. Tilmelding til formanden senest den. 20 november.

Kontingent - 125 kr. pr. år. Par 200 kr. Betales pr. giro til kassereren i januar. Gæstebetaling ved foredrag 25 kr. pr. gang.

Bestyrelse

Britta S. Mortensen, fmd, Diesen Alle 25, 2791 Dragør. ☎ 32 94 17 12.

E: staugaard-mortensen@get2net.dk .

Bitten Westergaard, næstfmd, Fortgård Alle 12, 2770 Kastrup.

☎ 32 50 64 67.

E: bcw@worldonline.dk

Anders Gadegaard, kass., Holdkærs Ager 183, 1 tv., 2770 Kastrup.

☎ 32 51 10 87.

Niels Gjermandsen, sekr., Sirgræsvej
130, 2770 Kastrup. ☎ 32 52 34 03.

E: ng@nhlg.dk .

Karl-Gunner Petersen, best.medl.,

Jægervej 23, 2791 Dragør.

☎ 32 53 14 30.

E: karl-gunner@image.dk.

Hjemmeside

Torsdag 4. september i Mejerigade 9
Informationsaften: Hvad fortæller kirke-
bøger og folketællinger”.

Torsdag 2. oktober i Mejerigade 9
Informationsaften: ”Faderskabssager”.

Torsdag 6. november i Mejerigade 9
Informationsaften: ”Ejendomshistorie,
realregister, skøder”.

Mandag 1. december i Menigheds-
huset, Bredgade, Brønderslev
Julemøde.

Lene Dige, lokalhistoriker, fortæller
om Dronninglund Slot og egnen derom-
kring.

Kaffe og gløgg kan købes.

Tid.

I Mejerigade, kl. 19.00 (Inf. ca. 19.00 –
19.30). I Menighedshuset kl. 19.30.

Åbningstider.

Hver onsdag eftermiddag: Åbent hus kl.
13 – 17. Hver torsdag aften – også
informationsaftener - : Åbent hus kl.
19 – 22.

Lukket hele juli og hele december (dog
julemøde 1. dec.).

Gotisk læsning – studiekreds for med-
lemmer – start onsdag 17. september.
kl. 9.30 – 11.30 i Mejerigade 9. Derefter
hver onsdag til og med onsdag den
26. november.

Kontingent.

100 kr. – par 150 kr. pr. år

Bestyrelse.

Grethe Jensen, fmd., Vesterholtvej 35,
Kraghede, 9382 Tylstrup.

☎ 98 26 15 39.E: grethe@Obcon.dk

Arne Leismann, nstfmd., Sølvgade 44,
Hallund, 9700 Brønderslev.

☎ 98 83 58 60.E: leismann@image.dk

Benny Sørensen, kass., Lærkevej 22, Ø.
Hjermitslev, 9700 Brønderslev

☎ 98 88 79 50.

E: Oek.vand@mail.dk

Gunnar Wiant Pedersen, sekr., Hammelsevej 22, 9382 Tylstrup.

☎ 98 26 17 45. E: wiant@stofanet.dk
Jytte Nielsen, Kjøskevej 7, Hallund,

9700 Brønderslev. ☎ 98 83 52 52.

E: 98835252@mail.dk

Hjemmeside

www.slaegthistoriskforeningforbronderslevegn.dk

Grindsted og Omegns Slægts- og Lokalhisto- risk Forening

Lørdag 6. september

I I.C. Christensens fodspor - en eftermiddagsudflugt til Påbøl.

Vi mødes på parkeringspladsen ved Grindsted Bibliotek kl. 13:30 og kører sammen til Påbøl i private biler. Det er muligt at købe kaffen i løbet af eftermiddagen.

Onsdag 24. september

Et besøg i Jens Brinks lille museum på Dalsøvej.

Vi mødes hos Jens Brink kl. 14:00. Jens Brink vil vise sine gamle ting frem og fortælle om deres historie, hvorefter der er kaffebord.

Mandag 13. oktober

Kom med din slægtsbog.

Et arrangement hvor vi kan dyrke vores fælles interesse og udveksle oplysninger om evt. fælles aner. Er du stødt på vanskeligheder i din søgning efter anerne, så lad os drøfte, om det er muligt at komme videre.

Mandag 3. november

Fra enevælde til demokrati.

Museumsinspektør Holger Villumsen fra Grindsted-Vorbasse Museum vil fortælle om dengang styrelsen af Danmark ændredes fra enevældigt kongestyre til folkestyre.

Tid og sted

Ordinære møder kl. 19.30 på Grindsted Bibliotek. Fri adgang for medlemmer. Ikke medlemmer betaler 30 kr. Alle er velkomne. Medbring selv kaffe til møderne, hvis ikke andet er nævnt.

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Kursusvirksomhed

Øvelser i gotisk skriftlæsning. Har du selv nogle dokumenter, som du gerne vil læse, er du velkommen til at tage dem med. Intereserede bedes kontakte Jens Erik Starup på ☎ 75 32 23 53 senest d. 1. september 2003.

Lokalhistoriske studiekredse. Af emner kan nævnes: Kolonialkøbmænd på Grindsted egnen, Erhvervslivet i Grindsted og omegn, Da posten kom med dagvogn, Hvordan var vejnettet før i tiden. Interesserede bedes kontakte Judith An-

dersen Sørensen på ☎ 75 34 82 60.

Går du med planer om at skrive dine erindringer eller har du lyst til at skrive om lokalhistoriske emner. Synes du det er lidt svært at komme i gang? Vil du være med i en ERFA-gruppe med ligsindede? Kontakt venligst Holger Villumsen på ☎ 75 31 01 66, eller via e-mail: BHV@grindsted.dk.

Er du interesseret i et kursus i slægtsforskning? Vi udbyder et fortsætterkursus her i efteråret. Kontakt venligst

Judith Andersen Sørensen på
☎ 75 34 82 60 senest d. 1. sep. 2003.

Bestyrelsen

Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13,
7200 Grindsted. ☎ 75 32 23 53.

E: Jens.Starup@post2.tele.dk

Jens Brink Pedersen, næstfmd., Dal-
søvej 177, 7200 Grindsted.

☎ 75 32 10 23.

Bent Krogsgaard, kass., Dalsøvej 47,
7200 Grindsted. ☎ 75 32 19 01.

Børge Pedersen, sekr., Brombærvej 14,
7200 Grindsted. ☎ 75 32 48 15.

Haderslev Slægtsforsknings Forening er flyttet fra Marie Lauridsens Hus til **Haderslev Byhistoriske Arkiv**, Bispebroen 3, 6100 Haderslev.

Mandag den 1. september. kl. 13.00 – 16.00

Åbent hus i Acelissalen på Bispen. Vi er det sædvanlige hold, der svarer på spørgsmål og giver gode råd om slægtsforskning. HUSK! Nyt sted, dag og tidspunkt.

Onsdag den 10. september kl. 19.00

Besøg på Den levende Landsby Hygum Hjemstavngård. Tidspunkt oplyses i medlemsbrevet.

Tirsdag den 23. september kl. 19.00

Studiekreds: Gotisk skriftlæsning begynder. Husk! Acelissalen, Bispen.

Onsdag den 1. oktober kl. 19.30

Lokalhistorisk konsulent Kim Furdahl: Hvordan behandler vi billeder og lyd i slægtsforskning.

Mandag den 6. oktober kl. 13-16.00

Åbent hus i Acelissalen, Haderslev Byhistoriske Arkiv.

Onsdag den 22. oktober kl. 19.30

Brothers Keeper, Chris Gade Oxholm Sørensen vil sætte os ind i brugen af Slægtsprogrammet, der er det mest brugte i Danmark. Chris er generalagent

i Danmark. På mødeaftenen vil der være mulighed for at stille spørgsmål til Brothers Keeper samt erhverve den danske manual til Brothers Keeper 6. Yderligere information på www.brotherskeeper.dk

Mandag den 3. november kl. 13.00-16.00

Åbent hus i Acelissalen, Haderslev Byhistoriske Arkiv.

Onsdag den 12. november kl. 19.30 Aneaften.

Onsdag den 3. december kl. 19.30 Juleafslutning.

Mandag den 1. december kl. 13.00-16.00

Åbent hus i Acelissalen, Haderslev Byhistoriske Arkiv.

Mandag den 5. januar 2004

Åbent hus i Acelissalen, Haderslev Byhistoriske Arkiv.

Onsdag den 14. januar 2004 kl. 19.30

Generalforsamling.

Mødested:

Hvis ikke andet er nævnt, er mødestedet Acelissalen, Haderslev Byhistoriske Arkiv, Bispebroen 3, Haderslev.

Kontingent

125 kr., par kr. 150.

Bestyrelsen:

Orla Iver Madsen, fmd. Skovbrynet 15, 6100 Haderslev. ☎ 74 52 15 14,

E: oim@get2net.dk.

Peter Vagn Andersen, næstformand, Fri-feltvej 6, 6240 Løgumkloster.

☎ 74 77 52 85. E: pvafr@get2net.dk.

Hanne Franck, kasserer, Havrevænget 12, 6100 Haderslev, ☎ 74 53 08 19.

E: hanne.franck@adr.dk

Svend Aage Mikkelsen, sekretær, Hørgård 18, 2 tv. 6200 Aabenraa.

☎ 74 62 15 75. E: svmi@post3.tele.dk.

Nancy Petersen, best. medlem. Kløvervej 64D, 6100 Haderslev.

☎ 74 52 97 65.

E: nancy.petersen@compaqnet.dk

Slægtshistorisk Forening

for Herning

Mandag 15. september

Lektor dr. phil Birgit Løgstrup: 1800-tallets travle herredsfoged.

Herredsfogden var først og fremmest dommer på landet. Det var hans traditionelle rolle i det offentlige liv, hvor han var sat til at være den retslige konfliktløser i herredets landbosamfund. I takt

med opløsningen af godserne og stigende offentlig regulering af nye områder fik herredsfogden også en række nye forvaltningsopgaver: politimester, skifteforvalter, overformynder, lægdsforstander o. m. a. Alt sammen, fordi herredsfogderne og præsterne var de eneste offentlige embedsmænd ude i lokalsamfundet. Herredsfogderne fik travlt, og de mange nye ressortområder betød, at deres arkiver svulmede op – en guldgrube!

Mandag 20. oktober

Lektor ved Århus Universitet Gerda Bonderup: Ægteskaber i krise
Det er en myte, at parforholdet i de gode gamle dage var trygt og mere stabilt end nu. Foredragsholderen har undersøgt skilsmisse-adfærden gennem 350 år og vil fortælle om resultatet af sin forskning.

Mandag 17. november

Prøv Internettet - Denne aften foregår på Gymnasiet i Herning kl. 19.00
Vi låner computere på gymnasiet så vi kan prøve at gå på Internettet.
Doris Ting Pedersen og Ingelise Løvenholt Nielsen vil hjælpe jer.

Mandag 19. januar 2004

Generalforsamling

Tid og sted:

Møderne d. 15.9 og 20.10 holdes kl. 19.00 i aktivcentret, Brorsonsvej 12, 7400 Herning
Mødet d. 17.11.2003 holdes kl. 19.00

på gymnasiet i Herning, H. P. Hansens Vej 8
Kaffe/te og brød skal medbringes.

Kontingent

125 kr. årligt for foredrag og abonnement på Slægten. Ikke medlemmer kr. 30 pr. foredrag

Kursusvirksomhed:

Ingelise Nielsen : *Slægtsforskning for begyndere* samt gotisk skriftlæsning.

12 onsdage kl. 19.15-22.00 fra sidst i september måned. Ekskursioner til Landsarkivet i Viborg.

Ingelise Nielsen : *Slægtsforskning for fortsættere* og gotisk skriftlæsning. Ekskursioner til Landsarkivet i Viborg. 10 onsdage kl. 19.15-22.00 fra midt i januar måned.

Ingelise Nielsen: *Slægtsforskning på EDB*. Her gives et grundigt kendskab i slægtsforskerprogrammerne Brothers Keeper og WinFam.

Undervisningen foregår 26.9 og 27.9. 2003

Alle kurser afvikles under FOF i Herning

Bestyrelsen:

Ingelise L. Nielsen, Granly 1, 7451 Sunds. ☎ 97 14 16 32.

Helen Jensen, Rugvænget 67, 7400 Herning. ☎ 97 12 95 71.

Henry Linnet, Landts Gård 1, 7400 Herning. ☎ 97 12 89 19.

Frej Holm, Grønnegade 7B, 1.sal, lej.2, 7400 Herning. ☎ 97 12 51 12.

Preben Andersen, Odinsvej 2, Skibbild,
7480 Vildbjerg. ☎ 97 13 72 54.

Erik Schrøder, Odinsgade 5C, 1., 7400
Herning, ☎ 97 22 20 90.

Mary Meedom, Ålholmvej 73, Tjørring,
7400 Herning. ☎ 97 26 81 70.

Finn Larsen, Ilskov Hovedgade 24B,
7451 Sunds. ☎ 9714 54 16.

Slægtshistorisk Forening for Sjælland og Omegn

Tirsdag 9. september

Ingegerd Jenner Løth, lærer, Århus:
Skriv dine erindringer!

Forfatteren til bogen "Mine erindringer" fortæller, hvorledes man kommer i gang med at skrive sine erindringer, hvorfor det netop i dag er så vigtigt, hvordan stoffet disponeres, og viser desuden, hvordan det færdige resultat kan præsenteres.

Tirsdag 23. september

Ekskursion til Vidstrup kirke.

Drej fra den gamle Hirtshals hovedvej ind i Vidstrup. Kirken ligger nordlig i byen. Sognepræst Morten Fester Thaysen er vores guide, og efter rundvisningen drikkes kaffe i Spejderhuset tæt ved.

Tirsdag 7. oktober (FU)

Steen Busck, lektor, Århus Universitet:
Sædelighed og moral i 1700- og 1800-tallets Danmark.

God gammeldags moral er i virkeligheden ret ny – en del af modernismen.

Hovedlinierne i udviklingen beskrives og belyses med eksempler fra de righoldige gejstlige arkiver.

Tirsdag 21. oktober

Samarbejdsaften

Vi hjælper hinanden, og nye medlemmer vil få lejlighed til at præsentere deres forskningsområder.

Tirsdag 11. november (FU)

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Det stod (sørme) i avisen.

Ligesom dagens aviser er fyldt med personstof, var det også tilfældet for gårsdagens. Og finder man ikke netop den navngivne person, man søger, falder man altid over ting og begivenheder, der har omgivet vedkommende.

Onsdag 26. november

Ekskursion til Landsarkivet i Viborg.

Afgang kl. 17 med bus fra RUTEBILSTATIONEN. Fast pris 100 kr. for 3 timers forskning/rundvisning. Tilmelding ved møderne eller til formanden.

Tirsdag 9. december

Annelise Vignæs, lærer, Rakkeby: Julen i alvor og fest.

Causeri med indlagt sang, gløgg og knas.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.30 i Rådhuskælderen. Kirkeekskursionen starter kl. 19 ved Vidstrup Kirke med mulighed for køreløjlighed via Asger Bruun. Husk kaffe og brød til møderne.

Kontingent

150 kr.

Kursusvirksomhed

Hugo Kristensen: *Slægtsforskning for begyndere* mandag 15.9. kl. 19-21.45

Hugo Kristensen: *Slægtsforskning og internet* lørdag 25.10. kl. 9-14.30

Per Maack Andersen: *Gotisk skriftlæsning for begyndere* onsdag 17.9. kl. 19-21.45.

Lange lørdage på Historisk Arkiv i Hjørring

Arkivet holder åbent kl. 10–16 følgende lørdage: 6.9., 4.10., 1.11. og 6.12., hvor vores arkivlaug vil være til rådighed med hjælp på mikrofilmlæsesalen.

Bestyrelse

Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24A, 9800 Hjørring.

☎ 98 92 70 75.

E: per.maack@andersen.mail.dk

Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1, 9800 Hjørring. ☎ 98 91 19 84.

E: asger.bruun@get2net.dk

Erik W. Christiansen, kass., Vestergade 3A, 9800 Hjørring. ☎ 98 90 96 40.

Per Gade Mortensen, Løkkensvej 347, Gjurup, 9800 Hjørring. ☎ 98 90 13 47.

Gitte Olsen, Sct. Hans Stræde 1, 9800 Hjørring. ☎ 98 90 04 40.

Hjemmeside

www.ssf.dk/04

Egns- og Slægthistorisk Forening * Holstebro

Logo'et er mindetavlen for det gamle Hardsjøseiting, som er rejst i anledning af Holstebro by's 700 års jubilæum i 1974. Den står, nær det sted, hvor der oprindeligt var tingsted.

Torsdag den 25. september

Esben Graugaard, museumsinspektør, Holstebro Museum: Christen de Linde (1626-1706) - historien om en vestjysk handels- og adelsmand, hans efterslægt, og dens gårde og kirker.

I 2004 er det 300 år siden Holstebro-

købmanden Christen Linde blev adlet. Derfor arbejder Holstebro Museum på en biografi og udstilling om denne. „Vesterlandets konge“, som han blev kaldt. Med udgangspunkt i hovedpersonens liv skildres hans efterkommere i slægterne de Linde op til vor tid, Jermiin

på Ausumgård, de Leth på Nørre Wosborg og de Friedenreich på Pall-isbjerg. Der vises eksempler på disse slægters minder fra regionens kirker. Desuden fortælles en utrolig historie om en falsk gren af de Linde-slægten, der trods alt fik plads i dansk adel.

Torsdag den 23. oktober (FU)

Lise Andersen, museumsinspektør, mag.art., Hadsund: Kilder til møllernes historie.

Indtil kartoflen i midten af 1800-tallet vandt udbredelse som andet og mere end foderafgrøde, var danskernes hovednæring baseret på rug og byg. Vind- og vandmøller havde derfor en vigtig funktion i enhver landsby, og indtil 1852 hørte mølleriet da også til de få privilegerede erhverv, der blev udøvet på landet, hvilket var med til at give mølleren en særlig position i lokalsamfundet. Vi skal høre om, hvor man finder kilderne til møllernes historie. Mølleriet kan anskues ud fra mange vinkler: den bygnings- og teknologihistoriske, den personalhistoriske, den landbrugs-historiske, den sognehistoriske o. s. v. LA arbejder selv mest med den bygnings- og teknologihistoriske tilgangsvinkel, men vil også komme ind på de øvrige af molinologiens facetter.

Torsdag den 20. november (FU)

Jørgen Mikkelsen, arkivar, Landsarkivet for Sjælland m.fl., København: Ældre fængselsarkiver og deres anvendelsesmuligheder.

Statens Arkiver rummer over 1 km fængsels- og arresthusarkiver. Dette materiale kan have stor interesse for mange slægtshistorikere, som kan finde aner i stamprotokoller, fangesager, signalementbøger, arbejdsbøger m.m. Foredraget indledes med en oversigt over strafferettens og fængselsvæsenets udvikling fra middelalderen til det 20. århundrede. Dernæst følger en generel beskrivelse, og til sidst præsenteres nogle fangeskæbner fra 1800-tallet.

Kursusvirksomhed

Kursus i slægtsforskning (for begyndere) påbegyndes til efteråret, hvis der er mindst 12 kursusdeltagere. Det vil foregå på Lokalhistorisk Arkiv på Holstebro Museum. Nærmere info følge.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Holstebro Museum. Kaffe og brød medbringes.

Kontingent

150 kr. pr. husstand - 40 kr. for ikke-medlemmer pr. foredrag.

Bestyrelse

Jytte Knudsen, fmd., Fabersvej 48, 7500 Holstebro. ☎ 97 42 69 86 eller 97 49 51 00.

E: jytte-knudsen@holstebro-slaegtsforening.dk

Kristian Øllgaard, kass., Østerled 2, Mejrup, 7500 Holstebro.

☎ 97 42 55 10.

Aase Klostergaard, sekr., Naltoftevej 5,

Borbjerg, 7500 Holstebro.

☎ 97 46 13 59.

Hans Toudal Pedersen, Asagården 1,
7500 Holstebro. ☎ 97 42 31 40.

E: hans-toudal@holstebro-slaegtsforening.dk

Per Nørgaard Laugesen, Klostervej 89,
Tvis, 7500 Holstebro. ☎ 97 43 52 55.

E: per-laugesen@holstebro-slaegtsforening.dk

Svend M. Jensen, Særkærparken 122,
7500 Holstebro. ☎ 97 42 45 06.

E: svend-jensen@holstebro-slaegtsforening.dk

Per Bak-Hansen, Jeppe Schousgade 8,
7500 Holstebro. ☎ 97 42 36 03.

Hjemmeside

www.holstebro-slaegtsforening.dk

HORSENSEGNENS SLÆGTSHISTORISKE FORENING

Tirsdag 9. september kl. 19

Medlemsmøde på "Kildebakken"
Introduktion til Landsarkivet i Viborg.

Torsdag 25. september (FU) kl. 19
i Horsens biblioteks foredragssal.

Birgit Øskov, lærer, Nørresundby:
"Skolearkivalier- hvor finder vi vores
forfædre?". Skolearkivalier er en over-
set arkivgruppe, hvor man finder meget
interessante billeder af sine forfædre. I
foredraget vil en række muligheder blive
skitseret.

Tirsdag 7. oktober kl. 19

Medlemsmøde på "Kildebakken"
Chris Gade Oxholm demonstrerer
Brothers Keeper..

Torsdag 30. oktober (FU) kl. 19
i Horsens biblioteks foredragssal.

Henning Bender, arkivar Aalborg Stads-
arkiv og Udvandrerarkivet: "Udvan-
dring".

Hvad finder man i Udvandrerarkivet?

Tirsdag 11. november kl. 19

Medlemsmøde på "Kildebakken"
Vi udveksler erfaringer/aner og læser
gotisk håndskrift.

Torsdag 27. november (IF og BIB) kl.
19

i Horsens biblioteks foredragssal.
Hvordan kommer man i gang med
slægtsforskning?

Tirsdag 9. december kl. 19

Medlemsmøde på "Kildebakken"
Vi udveksler erfaringer/aner og jule-
hygger.

Kursusvirksomhed

Det er aftalt med Horsens Bibliotek at 1. og 15. september, 6. og 20. oktober, 3. og 17. november samt 1. december vil medlemmer af bestyrelsen være tilstede kl. 16.00-18.00 i den Lokalhistoriske Samling for hjælp med slægtsforskning.

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 1* - Hedensted. Hvordan kommer vi i gang? Grundbegreber og slægtstavler, statens arkiver, lokalarkiver, nyttig litteratur, Edb-programmer i slægtsforskning og brug af Internet. Undervisning kl. 18.45-21.15 - start onsdag 24. september 15 lektioner.

Tilmelding Hedensted-Løsning aftensko-
le ☎ 75 89 23 57.

E: aftenskolen@hl-aftenskole.dk.

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 3* - Hedensted. Hvor finder vi noget om forfædrene og gotisk håndskrift. Undervisning kl. 18.45-21.15 - start mandag 29. september 12 lektioner.

Tilmelding Hedensted-Løsning aftensko-
le ☎ 75 89 23 57.

E: aftenskolen@hl-aftenskole.dk.

Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 1* - Horsens Uddannelsescenter. Hvordan kommer vi i gang? Grundbegreber og slægtstavler, statens arkiver, lokalarkiver, nyttig litteratur, Edb-programmer i slægtsforskning og brug af Internet. Undervisning kl. 19.00-21.30 - start mandag 22. september.

Tilmelding FOF-Rosing Ræderske Af-
tensko-
le ☎ 76 25 89 88.

Bente Klercke: *Gotisk Håndskrift*. Un-
dervisning kl. 10.00-11.50 - start ons-
dag 24. september.

Tilmelding FOF-Rosing Ræderske Af-
tensko-
le ☎ 76 25 89 88.

Kontigent

175 kr. pr. husstand

Bestyrelse

Knud Friis, fmd., Vænget 7, Vinten,
8700 Horsens ☎ 75 65 41 79.

E: elknud@adr.dk

Leif B. Hansen, kass., Askevej 31, 8700
Horsens ☎ 75 62 01 47.

E: leifbhansen@mail1.stofanet.dk

Hanne Westergaard, sekr., Sundbakken
12 st.2, 8700 Horsens ☎ 75 64 10 86.

E: hew@privat.tele.dk

Hanne Bjørn, kurser og foredrag,
Bregnevej 6, Torsted, 8700 Horsens

☎ 75 64 78 17. E: hannebj@email.dk

Johannes Wagner, Tømrervej 20,
Brund, 8700 Horsens ☎ 75 68 23 20.

E: kjw@worldonline.dk

Hjemmeside

[www.netby.dk/Nord/Bregnevej/
horsens](http://www.netby.dk/Nord/Bregnevej/horsens)

Hvidovre Slægtsforskere

forening af slægtsforskere
oprettet den 1. august 1993

Tirsdag 9. september kl.14
Årsmøde i Rytterskolen. Husk 100 kr.
til kontingent.

Tirsdag 16. september kl. 14
Nyheder på internettet (storskærm).

Tirsdag 23. september kl.14
Kirkebøger på internettet (demo).

Tirsdag 30. september kl.14
BK6DK i en ny opgradering.

Tirsdag 7. oktober kl.9
Besøg på Landsarkivet (ikke rundvisning).

Tirsdag 14. oktober kl. 9
Besøg på Rigsarkivet (ikke rundvisning).

Tirsdag 21. oktober kl.14
Foredrag i Rytterskolen

Tirsdag 28 oktober kl.10
Besøg på Københavns Rådhusarkiv
(ikke rundvisning).

Tirsdag 4. november kl.14
Interessante kirkebøger og gotisk skrift.

Tirsdag 11. november kl. 14
Det handler om folketællinger

Tirsdag 18. november kl. 14
Vi ser på hjemmeopgaver i gotisk skrift

Tirsdag 25. november kl. 14
Billeder i slægtsbogen.

Tirsdag 2. december kl.14
Forslag til ny sæson samt Anesøgning.

Tirsdag 9. december kl.14
Juleafslutning.

Tid og sted
Hvidovre Rytterskole, Hvidovre Kirkeplads 1, Hvidovre.

Alle mandage er der computerundervisning i diverse programmer fra kl. 13 til 16 max 1 time efter indskrivning i kalenderbog. Kom om mandagen og få brændt dit familiealbum på Cd-rom. Du kan også lave flotte visitkort med dit eget billede. OBS! Salg af Hvidovre kirkebog 1747-1777 og 1778-1799. Bøgerne er transskriberet og sendes mod forudbetaling 50 kr. pr. stk. + forsendelse 30 kr.

Kontingent

100 kr. pr. sæson (200 kr. om året). Der er 100 kr. i indskud for nye medlemmer.

Bestyrelse

Dan Olsen, fmd., Spurvehøjvej 17, st.tv., 2650 Hvidovre ☎ 36 78 86 42, - fax. 36 49 31 81.

E: davao@tdcadsl.dk

eller hvidovrerytterskole@mail.tele.dk

Grethe Sperling, kass.

Ivar Poulsen, nstfmd.

Jens-Chr. Nielsen, rev.

Hjemmeside

www.hvidovregenealogi.subnet.dk/

Tirsdag den 2. september (FU)

Erik Kann, fuldmægtig ved Statens Øjenklinik, Virum: Hvor boede familien?

Gennemgang af, hvordan slægtsforskeren placerer folketællingens familie på de rigtige matrikelnumre

Tirsdag den 7. oktober

Jens Hansen, lektor, Kolding: En bondes hverdag belyst af mange medier. Foruden de kendte, traditionelt benyttede arkivalier står et bredt spektrum af medier til brug for den spørgelystne slægtsforsker: billeder og film i lokalarkiverne, selvangivelser og ejendoms-

skemaer i kommunens arkiver, DR's båndarkiv, aviser og ugeblade. Ved brug af mediernes muligheder tager foredragsholderen udgangspunkt i sin morfar og beretter om en bondes hverdag frem til i dag.

Tirsdag den 4. november

Hans Jørgen Larsen, lektor, Brørup: Skolen i 1700- og 1800-tallet.

HJL fortæller om rytterskolerne, deres bygninger, lærere, elever samt undervisningen. Også om skolen i 1800-tallet efter skoleloven af 1814 og dens betydning for skolen, dens lærere, elever og undervisningen.

Tirsdag den 2. december (FU)

Hans Toudal Pedersen, Holstebro: Erfaringer og oplevelser ved projektet, at lave en slægtsbog.

HT fortæller om, hvordan interessen opstod. Hvorledes vi kom i gang, hvor vi begyndte. Hvordan kom vi videre? Hvor kan vi finde oplysninger og hvilke arkivalier har vi brugt? Oplevelser ved at besøge arkiver og personer ud over landet. Indsamling af efterslægtens data. Efterlysning og behandling af billedma-

teriale. Samlingen af stoffet og hvordan det præsenteres.

Tid og sted

Kl. 19.30 – 22 i Kirkesalen, Sct. Jørgens Gård, Hospitalsgade 4, 6000 Kolding.

Studieture til Landsarkivet i Viborg.

Onsdag d.10. september., torsdag d. 9. oktober og fredag d.7. november
Fælleskørsel i private biler. Afgang kl. 07.15 fra banegårdspladsen i Kolding. Hjemkomst ca. kl. 18. Pris 90 kr. Tilmelding nødvendig.

Studietur til Landsarkivet og Kort- og Matrikelstyrelsen i Åbenrå.

Onsdag d.17. september, torsdag d. 20. november
Fælleskørsel i private biler. Afgang kl. 08.00 fra banegårdspladsen i Kolding. Hjemkomst ca. kl. 17. Pris 60 kr. Tilmelding nødvendig.

Kontingent

200 kr., par 300 kr., gæster 35 kr.

Bestyrelse

Per Thornberg, fmd., ”Duedal”,
Tandholtvej 5, 6000 Kolding,
☎ 75 52 43 70.

E: Per.Thornberg@mail.tele.dk
Lillian Krag, nstfmd., Nakskovvej 19,
6000 Kolding, ☎ 75 53 10 53.

E: L_Krag@Yahoo.dk
Birte Wienecke, kass., H.C. Petersens-
vej 4k, 6000 Kolding, ☎ 75 54 11 34.

E: bwienecke@mail.tele.dk
Henning Haugaard, red., Brændkjær-
gade 46, 6000 Kolding, ☎ 75 50 43 39.

E: haugaardkolding@mail.tele.dk
Henning Broe, sekr., Agerland 3, 6091
Bjert, ☎ 75 57 24 13.

E: bastholmbroe@vip.cybercity.dk
Mona Gertz, Fr. D. VII's gade 26 st.,
6600 Vejen, ☎ 26 94 72 33.

E: MIGT@ofir.dk

Torsdag 4. september

Alm. Mødeaften / gotisk læsning

Torsdag 18. september

Alm. mødeaften / gotisk læsning

Torsdag 2. oktober

Foredrag. Bibliotekar Poul Erik Nielsen fortæller om Jens Baggesen og hans slægt

Torsdag 16. oktober

Alm. mødeaften / gotisk læsning

Torsdag 30. oktober

Foredrag. Hans Burchardt. Slægtsbog på en anden måde

Torsdag 13. november

Alm. mødeaften / gotisk læsning

Torsdag 27. november

Juleafslutning

Tid og sted

Kl. 19 på Korsør Bibliotek

Kontingent

125 kr., par 150 kr.

Bestyrelsen

Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Korsør. ☎ 58 37 11 19.

Edith Ørbech Madsen, kass., Baggade 39, 4220 Korsør. ☎ 58 37 01 63.

Birgit Johansen, Bragesvej 132, 4220 Korsør. ☎ 58 37 67 23.

Anni Iversen, Rønne Allé 7, 4220 Korsør. ☎ 58 37 48 03.

Gerda Christiansen, Elme Allé 32, 4220 Korsør. ☎ 58 37 26 74.

Kirsten Christensen, Kjærvej 10, 4220 Korsør., ☎ 58 37 32 63.

E: sheba@christensen.mail.dk

Slægts- og lokalhistorisk forening for Løgstør og Omegn

Torsdag 28. august kl. 19

Besøg på Vikingeborgen Aggersborg, v/ ark. Karsten Lyngsie. – Aggersborg Kirke v/Verner Bruun, - Kongsgården Aggersborg v/Regitze Johnsen. – Ost og rødvin i Menighedshuset, Aggersund. Samkørsel og tilmelding til John Nielsen, afgang fra HP's Plads kl. 18,45.

Mandag 8. september kl. 19

Medlemsmøde på Lokalhistorisk Arkiv, Torvegade 6, Løgstør. Gennemgang af arkivets arkivalier v/N. Lindhard og F. Jensen, - Foreningens arbejde v/John Nielsen, - kaffe og hygge.

Lørdag 20. september kl. 9,30 - 13
Sund By, Torvegade 6, Løgstør,

”Lørdagstræf”.- Gotisk skrift, - Tips og ideer til slægtsforskning m.m. v/Birgit Øskov, Slægtshistorisk Forening for Aalborg og Omegn.

Uge 42 – 13. til 19. oktober

Udstilling af Løgstør-billedkunstnere i Rådhusalen, Torvet, Løgstør. – Åbent i Rådhusets åbningstid.

Mandag 20. oktober kl. 19 - 22

Besøg på Landsarkivet i Viborg, sammen med Slægtshistorisk Forening for Aalborg og Omegn.

Pris: kr. 60,- + plus transport .

Samkørsel og tilmelding til John Nielsen, afgang fra HP's Plads kl. 18.

Mandag 3. november kl. 19
„Christiansminde“, Løgstør, Folketingets formand Chr. Mejdahl fortæller om sit liv.

Lørdag 22. november kl. 7.45
Tur til Landsarkivet i Viborg. – Husk madpakke.
Arkivet er åbent fra 9 – 16.
Samkørsel og tilmelding til John Nielsen., afgang fra HP's Plads kl. 7.45.

Alle er velkomne til alle arrangementer.

Lokalhistorisk Arkiv

Torvegade 6, Løgstør.
Åbent torsdag kl. 15 – 19.

Kontingent

Kr. 100 for enkeltmedlemsskab, kr. 150 for husstandsmedlemsskab.

Bestyrelse

John Nielsen, fmd., Øster Alle 20, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 12 34.
E: john@privatpost.dk

Else Hedelund Nielsen, Havnevej 52, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 13 69.

E: elfon@stofanet.dk

Verner Bruhn, kass., Aggersborgvej 42, Aggersund, 9670 Løgstør, ☎ 98 22 11 36.

Claes Jacobsen, sekr., Jægers Toft 14, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 17 40.

E: claes@1031.inord.dk

Carsten Holm Nielsen, næstf., Vestervang Alle 57, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 12 50.

Bent Grundtvig Sørensen, suppl., Øster Alle 9, 9670 Løgstør, ☎ 98 67 16 18.

Programudvalg:

Else Hedelund Nielsen og Bent Grundtvig Sørensen samt Anna Esbech, Fischershøve 16, 9670 Løgstør,

☎ 98 67 34 04, Bodil Klitgaard, Haugegaardsvej 46, 9670 Løgstør,

☎ 98 68 13 91 og Hans Peter Erichsen, Vandstedvej 51, 9670 Løgstør,

☎ 98 67 69 59.

Morsø Slægtshistoriske Forening

Tirsdag 30. september

Tirsdag 14. oktober

Tirsdag 28. oktober

Tirsdag 11. november

Tirsdag 25. november

Tirsdag 9. december

Oktober/november foredragsaften om folketællingerne.

Torsdag 11. december

Foreningens 25 års jubilæumsaften.
Tid og sted følger senere.

Tid og sted

Møderne foregår kl. 19.30 på
Lokalhistorisk Arkiv, Dueholmgade 7,
Nykøbing Mors

Kontingent

80 kr.

Bestyrelse

Gunhild Olesen Møller, fmd. Strædet
38, 7990 Øster Assels ☎ 97 76 42 77
E: armgom@vibamt.dk

Bjarne Nielsen, kass. Ranunkelvej 16,
7900 Nykøbing M.

Jørgen Kibsgaard, sekr. Agertoften 9,
Vodstrup, 7900 Nykøbing M.

Inge Langballe, Kirkebyen 5,
Solbjerg, 7950 Erslev.

Hans Jørgen Jensen, Bakkevænget
42, Sdr. Draaby, 7900 Nykøbing M.

Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Mandag 15. September (FU):

Da Maren kom på fattiggården.

Johnny Wøllekær, arkivar ved Odense stadsarkiv, fortæller om fattiggårde og om hvordan man finder arkivalier om fattighjælp.

Mandag den 20. Oktober

Min egen slægtsforskning

Dette er medlemmernes egen aften, hvor vi selv skal medvirke og dels vise, hvordan vi har ordnet vores data, billedmateriale og andre spændende ting, dels stille spørgsmål og få gensidig hjælp til at komme videre.

Mandag den 17. November (FU):

Karl Peder Pedersen, arkivar, Landsarkivet for Sjælland: Amtsarkiverne, en vanskelig guldgrube.

På Landsarkiverne befinder der sig mange hyldekilometer arkivalier fra landets mange amter, men de mange papirer bliver imidlertid ikke udnyttet i det omfang, de fortjener. Det skyldes ikke mindst, at amtsarkiverne kan virke meget utilnærmelige, og de kan være svære at hitte rundt i. I foredraget tegnes et rids af amtsarkivernes over 300 år lange udviklingshistorie, og derudover præsenteres nogle af amtsarkivernes vigtige slægtshistoriske kilder.

Mandag den 8. December

Julearrangement.

(Nærmere planlægning følger i vort eget blad).

Tid og sted

Kl. 19 på Allerød Bibliotek, Skovensvej 4, Allerød.

Kontingent

150 kr. for enlige, 225 kr. for par. Gæstekontingent 30 kr. pr. møde.

Bestyrelse

Ib Hvidberg Hansen, fmd., Birkevang 119, 3250 Gilleleje. ☎ 48 30 15 95.

E: aalibh@mail.tele.dk

Kirsten Wiberg, nstfmd., Lucernevej 11, Esbønderup, 3230 Græsted.

☎ 48 39 09 22.

E: wiberg@post.tdcadsl.dk

Bitten Mølgaard, kass., Girokonto: 004

8321, Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted. ☎ 48 71 50 46.

E: viggo.bitten@mail.tele.dk

Birthe Nielsen, sekr., Mejsevang 6, 3450 Allerød. ☎ 48 17 40 57.

E: birthe_e_nielsen@hotmail.com

Lilly Hansen, Græsted Stationsvej 90, 3230 Græsted. ☎ 48 39 16 05.

E: stationsvej@mail.tele.dk

Knud Werchmeister, Kongensgavevej 1 B, 3200 Helsingø. ☎ 48 79 60 99.

Viggo Poulsen Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted.

☎ 48 71 57 00. E: se under bladet !

Per Egelund, Ndr. Strandvej 277, Ellekilde, 3140 Ålsgårde. ☎ 49 70 82 11.

E: p-e-lund@get2net.dk

Ansvarshavende for vort eget blad: Bestyrelsen.

Layout / red. / forsendelse: *Viggo Poulsen*, Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted ☎ 48 71 57 00.

E: viggo.bitten@mail.tele.dk

Onsdag 24. september (FU)

Esben Graugaard, museumsleder, Holstebro: Vestjysk studehandel.

Med udgangspunkt i studehandelens frigivelse i 1788 fortælles om netværket omkring kendte handelsslægter som

Breinholt, Buch, Strandbygaard, Overgaard m.fl. Godsejer Tangs arbejde for en direkte eksportroute Agger Kanal-England. Englandseksporten 1875-92 belyses via englandskommissionærer som Bjerre, Kattenhøj og fætrene Ladefoged. Kulturhistorien bag handelen skildres: drivveje, studefolde og sagn. Foredraget slutter med branchens strukturændring o. 1900 med dannelsen af andels-eksportforeninger og eksportstalde. Foredraget vil være ledsaget af lysbilleder.

Fredag 26. september kl. 13.00

Brugermøde på Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36 A, 5000 Odense C.

Onsdag 29. oktober

Studiebesøg på Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36 A, 5000 Odense C.

Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19-22 mod betaling af et mindre gebyr. Der vil blive mulighed for vejledning og hjælp af bestyrelsesmedlemmer under studiebesøget. Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier, der skal hentes fra magasinerne, til Jytte Skaaning senest mandag den 27. oktober - antal læsesalspladser 52 - Kaffe/the medbringes.

Onsdag 27. november

Jytte Skaaning, cand. mag. og faglærer, Odense: Da Maren kom på kassen.

Efter en kort gennemgang af fattigvæsenets udvikling, præsenteres nogle af de mange kilder, som findes til fattige menneskers liv og levned.

Onsdag 10. december

Ole Balslev, lektor og medlem, Ebeltoft: „Danmarkshistorien oplevet af almindelige mennesker“.

I foredraget følges to linjer: En linje tilbage gennem Ole Balslevs egen anetavle og en anden linje bagud gennem danmarkshistorien. Hvor disse to linjer mødes, vil foredragsholderen forsøge med hjælp fra private og offentlige kilder at forstå og skildre, hvordan almindelige mennesker har oplevet de store begivenheder.

Onsdag 28. januar 2004

Generalforsamling ifølge vedtægterne.

Derefter bogauktion. Ryd ud i dine bogreoler og sælg bøgerne/tidsskrifter her på auktionen. Kom og gør et godt kup!

Kursusvirksomhed:

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for begyndere* - 16 torsdage kl. 19.15-21.35 fra 18.9

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere* - 10 mandage kl. 19.15-21.35 fra 22.9 (minus 20.10.,17.11. og 8.12.)

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for begyndere - lidt øvede* - 10 torsdage kl. 13.30-15.50 fra 18.9

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for øvede* - 10 tirsdage kl. 19.15-21.35 fra 16.9.

Jytte Skaaning: *Gotisk skriftlæsning for videregående* - 10 mandage kl. 16.30-18.50 fra 15.9

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for videregående og gotisk skriftlæsning* - 8 onsdage kl. 18.30-21.15 fra 17.9 (minus 24.9, 29.10 og 26.11) på Korup Skole. Nærmere oplysning hos JS. Tilmelding til Korup-Ubberud Husholdningskreds ved Merete Krogstrup

☎ 65 94 21 58.

Jytte Skaaning: *Slægtsforskning for begyndere* - 9 tirsdage kl. 16.30-18.30 fra 23.9. på Otterup Skole. Nærmere oplysning hos JS. Tilmelding til AOF i Otterup ved Connie Grønlund

☎ 64 85 15 93.

Alle kurser (undtagen gotisk skriftlæsning - lidt øvede og øvede) afvikles på AOF-Centret, Vestre Stationsvej 8-10, Odense C. Nærmere oplysning hos JS. Tilmelding til AOF, Odense ☎ 63 11 99 00.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19.15 i Sct. Knud Salen, Klosterbakken - undtagen studiebesøg på Landsarkivet for Fyn 29.10. Kaffe/the kan medbringes eller købes.

Kontingent

100 kr. for foreningens tilbud og SLÆGTEN.

Bestyrelse

Jytte Skaaning, fmd., Vinkældervej 6A, 5000 Odense C. ☎ 66 14 88 77.

E: skaaning@email.dk

Lisbet Kinttof, næstfmd., Istedvænget 5, 3 tv., 5000 Odense C. ☎ 66 11 15 23.

E: lk@odense.dk

Inge Skipper, kass., Krogsløkkeparken 24, 5240 Odense NØ. ☎ 66 10 90 52.

E: skipper@mail.tele.dk

Finn Grandt-Nielsen, sekr., Stavrevej 27, Måle, 5300 Kerteminde.

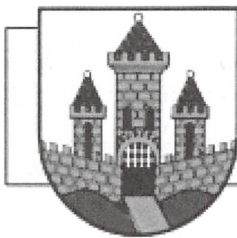
☎ 65 34 24 30.

E: a-fgrandt@mobilixnet.dk

Sonja Hjelm Pedersen, Toppen 10, 5270 Odense N. ☎ 66 18 07 04.

Jytte Faueryby, suppleant, J.L.Heibergs Vej 97, 5230 Odense M

☎ 66 12 80 02. E: jyhafa@get2net.dk

Slægts- og Egnshistorisk Forening Randers

Tirsdag 2. september

Åbent hus.

Alle, der har lyst til at komme i gang med at finde deres rødder, indbydes til at kigge indenfor og få gode råd om, hvordan man griber sagen an, og hvor man kan finde de oplysninger, man har brug for. Og få et indtryk af, hvad vi laver i foreningen.

Tirsdag 23. september

Beth Grothe Nielsen, universitetslektor:
Lettefærdige qvindfolk. (FU)

Om 1700-tallets hårde straffe for kvinder, der har født i dølgsmål og ombragt deres "foster". Hvad fik samfundet til at ændre syn, og hvad kan historien herom fortælle os i dag?

Tirsdag 7. oktober

Internet-aften.

Inger Marie Linnemann og Kathrine

Tobiasen viser nogle gode hjemmesider på internettet, og det er muligt for at udveksle erfaringer. NB. Mødet bliver holdt i Konferencelokalet, 2. sal, Kulturhuset.

Tirsdag 28. oktober

Jens Hansen, lektor: En bondes hverdag. (FU)

Ud fra hidtil upåagtede kilder, hentet bl. a. i lokalarkiver, fortælles om bønders hverdag i 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet.

Tirsdag 11. november

Samarbejdsaften.

Bente Qvist Gregersen fortæller om "Fattigdom på Fur".

Tirsdag 9. december

Julemøde.

Efter et foredrag hygger vi os med kaffe og brød, som vi i år selv medbringer. Husk også en lille gave (værdi ca. 20 kr.) til lotteriet.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt, finder møderne sted kl. 19 i lokale 3 i Kulturhuset. Ved FU-foredrag er alle velkomne.

Kaffe/forfriskning kan medbringes til pausen.

Kontingent

140 kr.

Bestyrelse

Bøggild Christensen, fmd., Bjarkesvej 9, 8900 Randers ☎ 86 43 57 66.

E: beechfire@vip.cybercity.dk

Bente Qvist Gregersen, nstfmd/kass., Blegdammen 1-3, lejl. 76, 8900 Randers

☎ 86 41 45 08. E: finn.g@forum.dk

Inger Marie Linnemann, Ammelhedevej 4, Tammestrup, 8900 Randers

☎ 86 49 48 40.

E: mie3mie@worldonline.dk

Tina Sørensen, Vurring Mosevej 7, Vurring, 8900 Randers ☎ 86 49 54 38.

E: luber@mail.tele.dk

Kathrine Tobiasen, sekr. Korsagervej 13, Haslund, 8900 Randers

☎ 86 44 56 89.

E: tobiasen@adslhome.dk

Hjemmeside

http://www.netby.dk/Vest/Herlighedsvej/3

Tirsdag 16. september

J.P. Skou fortæller om sin slægtsforskning.

Tirsdag 14. oktober (FU)

Steen Busck, lektor, Århus Universitet: Sædelighed og moral i 1700- og 1800-tallets Danmark.

Det, vi kalder god gammeldags moral, er i virkeligheden en ret ny moral, der er opstået efter Jeppe på Bjergets tid, som en del af det man kalder modernismen. Hvordan og hvorfor? Mulighederne for at finde svar på disse spørgsmål er bedre end man umiddelbart skulle tro. Helt ned på lokalt plan kan udviklingen følges, bl.a. fordi præsten indtil midten af 1800-årene blandede sig i selv de mest intime aspekter af sine sognebørns liv. Både præstens, provstens og bispens arkiver bringer masser af eksempler. SB trækker nogle hovedlinier op og belyser dem med en række eksempler.

Tirsdag 11. november

Arne Sloth fortæller om sin slægtsforskning.

Tirsdag 9. december

Julemøde.

Vores forening blev stiftet den 30. oktober 1983 under navnet Roskildegnevens Selskab for Genealogi og Personalhistorie, senere ændret til Roskildegnevens Slægtsforskerforening. Foreningen vil markere jubilæet med et lettere traktement på julemødet.

Tirsdag 13. januar 2004

Medlemmernes aften.

Ry Slægtshistorisk forening

Onsdag 10 september

Almindelig samarbejdsaften med et ind-

Tid og sted

Kl. 19.30 på Kildegården, lokale nr. 5 (i stueplan), Helligkorsvej 5. Medbring selv kaffe/te.

Bemærk atter nyt mødested

Kontingent

Enkeltmedlemmer 150 kr., par 200 kr., inkl. Slægten og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde.

Bestyrelse

Kit Bisgård, fmd., Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde. ☎ 46 38 35 14.

E: kitbi@get2net.dk

Flemming Molin, kass., Dronning Ingeborgs Vej 1, 4000 Roskilde.

☎ 46 35 31 18. E: molin@post5.tele.dk

Karna Hansen, sekr., Æblehaven 106, st.th., 4000 Roskilde. ☎ 46 36 10 56.

E: karna@email.dk

Niels-Bjarne Kristensen, Dronning Sofiesvej 22, 4000 Roskilde.

☎ 46 35 37 73.

E: labenbk@post11.tele.dk

Jette Stoltenberg, Hallingparken 7,6, 2660 Brøndby Strand. ☎ 43 73 04 02.

E: jette.stoltenberg@vip.cibercity.dk

Hjemmeside

<http://home6.inet.tele.dk/jvo/rsgp>

læg om slægtshistorie af et medlem.

Medbring dit eget indsamlede materiale, så hjælper vi hinanden med evt. problemer.

Derefter træning i gotisk skriftlæsning.

SSF – Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger
indbyder slægtsforskere fra hele Danmark til
Slægtshistorisk Weekendkursus på
Nørgaards Højskole, 8850 Bjerringbro
10. - 12. oktober 2003 med temaet:

”Hjemme under fremmede himmelstrøg”

Kurset arrangeres i samarbejde med Folkeuniversitetet med følgende program:

Fredag: 10. oktober

15.00-17.00 Ankomst, indkvartering, kaffe.

17.00 SSFs formand Elsebeth Ib åbner kurset.
Kursusleder Jesper Ratjen introducerer kurset.
Lederen af *spørgcentralen* Anton Blaabjerg introducerer denne.
Lederen af *internetcentralen* Erik Kann introducerer denne.

18.30 Middag

19.30-21.00 *Elsa Steen Sørensen, journalist, Feldborg, Formand for ”Kartoffeltyskerne på Alheden”*

”Kartoffeltyskerne på Alheden”

Kartoffeltyskernes historie bliver fortalt. Foredragsholderen er 7. generation af slægten Krath, som i 1760 udvandrede fra landsbyen Sulzfeld i Sydtykland til den jyske hede ved Grønhøj. Vi får fortalt om den store oplevelse det var at finde slægtens udspring.

21.00 Aftenkaffe/the

Lørdag: 11. oktober

08.00-09.00 Morgenmad.

09.00-10.30 *Erik Kann, genealog, fuldmægtig, Statens Øjenklinik, København*
”Om at søge slægter udenlands”

Vi kender det kun alt for godt: Folketællingens lakoniske meddelelse: ”Født i Holsten”, ”Kommer fra Sverige”. Hvad gør man så? Foredraget forsøger at give en række anvisninger på, hvordan man med udgangspunkt i de danske kilder kan finde tilbage til anernes udenlandske oprindelse.

10.30-11.30 *Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: Spørgcentralen.*
Erik Kann: Internetcentralen.

11.30 Frokost

13.30-15.00 *Randi Ottosen, lærerudd., galleriejer, kunstanmelder, Vildbjerg*
”På sporet af de reformerte forfædre, huguenoterne”

Den historiske baggrund for denne befolkningsgruppes ankomst til Danmark og hvad der siden skete. Vi får tips og ideer til selvstudier af væsentlige slægtshistoriske kilder til forskning i netop denne befolkningsgruppes historie.

15.00-15.30 Kaffe/the

15.30-17.00 *Ove H. Nielsen, fhv. mus.insp. på Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo*
”Polske arbejdere i Danmark”

Hvorfor kom polakkerne til Danmark og hvor arbejdede de? Hvordan var deres vilkår her i det fremmede og hvordan gik det dem, der valgte at blive i Danmark? Det bliver sluttelig belyst, hvordan der kan findes oplysninger om polske slægter.

18.30 Middag

20.30 Aftenkaffe/the

Søndag: 12. oktober

08.00-09.00 Morgenmad

09.00-10.30 *Annette Hoff, mus.insp., Horsens Museum*

"Flugten fra land til by – Horsens på tærsklen til det gamle århundrede"

De kom fra alle landsbyer rundt om Horsens; daglejere, landsbyhåndværkere, tjenestekarle og –piger, som alle håbede på at skabe sig en ny og bedre tilværelse i købstaden. Mange år senere skrev deres børn familiernes erindringer ned, hverdagsfortællinger om det daglige slid på fabrikkerne, sulten, fattigdommen og kampen for et anstændigt liv. Disse familieerindringer og et væld af gamle fotos fra Horsens er grundstammen i foredraget.

10.30-11.30 *Anton Blaabjerg og Birgit Øskov: Spørgecentralen.*

Erik Kann: Internetcentralen.

11.30 Frokost

13.15-14.45 *Henning Bender, arkivleder, Det danske Udvandrerarkiv, Aalborg*

"Danskerkolonier"

Omkring år 1900 var der hundredvis af danske kolonier – først og fremmest i USA. De er stort set forsvundet nu, men kilderne til, hvem der befolkede disse kolonier vil blive præsenteret, samt fra hvilke sogne de kom i Danmark. Det var ikke tilfældigt, hvor man bosatte sig, men ofte bestemt af, hvor man kunne føle sig hjemme blandt slægtninge og bekendte i det nye og fremmede land.

14.45 SSF's formand Elsebeth Ib afslutter kurset.

15.00 Kaffe/the og farvel til hinanden. Afrejse.

Spørgecentral, salgs- og bytteborde

Her forsøger genealog Anton Blaabjerg, Viborg, og lærer Birgit Øskov, Nørresundby, at hjælpe både med spørgsmål om slægtsforskning i almindelighed, og med problemer omkring enkelte slægter. - Der er også mulighed for at studere en del af den litteratur, som foredragsholderne henviser til, hvis den har kunnet skaffes. Her kan deltagere og foreninger, som har relevant materiale til salg eller bytte, fremlægge dette. Det sker på den enkeltes ansvar, og SSF påtager sig ikke ansvar for evt. bortkomne bøger m.v.

Internetcentral

Her hjælper genealog Erik Kann med spørgsmål og praktiske ting med computerne. Uden for centralens åbningstid er der også adgang til computerne - men da samme med skolens elever.

Kontakt-katalog

Med bekræftelse på tilmeldelsen udsendes ca. 1. august en kontaktside, som senest 1. september indsendes til Elsebeth Ib (adresse: se nedenfor), hvis man vil optages i kontaktkataloget. Dette opdateres hvert år, men slettes hvert 5. år, hvorefter kataloget genopbygges på ny. Nuværende katalog er påbegyndt i 1999. Kun indsendere af udfyldte kontaktsider optages i kataloget. Ældre kataloger ligger fortsat i Spørgecentralen.

Deltagerlister

Foreløbige lister indeholdende deltagerens navne, adresser og telefonnumre udsendes ca. 1. august. På kurset udleveres den endelige liste.

Indkvartering

Denne sker på dobbeltværelse. Der er mulighed for at få enkeltværelse mod ekstra betaling. Der er toilet og bad til alle værelser. Sengelinned og håndklædet er indbefattet i prisen, men ønsker man at benytte svømmesalen, vil det være en god ide at tage ekstra håndklæder med.

Priser

Priserne er følgende: Pr. person ved overnatning i dobbeltværelse 1.550 kr., pr. person ved overnatning i enkeltværelse 1.800 og pr. person med fuld forplejning uden overnatning 1.300 kr. Indbefattet i disse priser er foredragsgebyret, der udgør 650 kr.

Kursister, som kun ønsker at overvære foredragene mod at betale de 650 kr., kan bestille måltider ved afkrydsning på tilmeldingsblanketten. Frokost koster 125 kr., middag (aften) koster 150 kr., morgenmad og kaffe koster 40 kr. pr. gang. Betaling herfor erlægges forud sammen med foredragsgebyret og betragtes som bindende. Det er ikke tilladt at spise medbragt mad på skolens område.

Eventuelle ønsker om diætkost/diabetikerkost bedes meddelt ved tilmeldingen.

For kursister, der ikke er medlem af en slægtshistorisk forening, eller er medlem af en forening, der ikke er medlem af SSF, erlægges et ekstrapgebyr på 250 kr. Det bedes derfor oplyst, hvilken slægtshistorisk forening man er medlem af.

Der vil blive arrangeret buskørsel fra Langå St. til skolen. Det koster 60 kr. hver vej. Bussen vil afgå fra Langå kl. 14.40 i tilslutning til tog fra København. Toget nordfra er inde kl. 14.28. Bussen kører fra højskolen søndag kl. 16.00. Bestilling og betaling af bus skal ske samtidig med den øvrige betaling.

Tilmeldingsblanket

Tilmelding til SSFs weekendkursus den 10. - 12. oktober 2003 på

Nørgaards Højskole, 8850 Bjerringbro

Navn (som det ønskes på navneskilt)

Adresse

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Postnr.   By

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Telefon nr.

E-mail

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Medlem af slægtshistorisk forening - hvilken?

Jeg ønsker diætkost/diabetikerkost

Adresser

Højskolen:

Nørgaards Højskole, Vestre Ringvej 9, 8850 Bjerringbro tlf. 86 68 23 00, men forespørgsler vedr. kurset bedes rettet til kursusudvalget

Kursusudvalget:

Tove Glud Rasmussen, praktisk kursusleder og kasserer, Nøddevej 2, 8260 Viby J. Tlf. 86 14 43 11 (bedst om morgenen) E: toveglud@mail1.stofanet.dk

Jesper Ratjen, faglig kursusleder, Måjvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding. Tlf. 75 51 80 63

E: j.ratjen@stofanet.dk

Elsebeth Ib, kontaktkatalog og bestyrelsens kursus-kontakt, Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle. Tlf. 75 72 02 09/23 20 31 11 E: eib@vejlehs.dk / kajib@mail.tele.dk

Tilmelding og betaling

Tilmelding kan ske hele året, dog senest 1. september (ønskes optagelse i kontaktkataloget dog 1. august). Tidligt tilmeldte skal have betalt senest 15. juli ellers bortfalder forhåndstilmeldingen. Tilmeldte efter 1. juli skal betale samtidig med tilmeldingen og optages i den rækkefølge, betalingerne indgår.

Ved overtegning bliver indbetalt gebyr tilbagebetalt fuldt ud, mens der ved afmelding forbeholdes ret til at tilbageholde 250 kr. Der ydes ingen tilbagebetaling ved afmelding efter 1. september.

☞ _____

Tilmeldingsblanket fortsat

Dobbeltværelse inkl. fuld pension	1.550,00	
Enkeltværelse inkl. fuld pension	1.800,00	
Fuld pension uden overnatning	1.300,00	
Deltager kun i foredrag (foredragsgebyr) - evt. løse måltider - se nedenfor	650,00	
Ønsker måltider iflg. afkrydsning (opsummeret se nedenfor) frokost 125 kr., aften 150 kr., morgenmad 40 kr., kaffe 40 kr.		
Ekstragebyr for ikke medlemmer	250,00	

Foredragsgebyret er indregnet i pensionspriserne

Ekstra måltider:

Dag	Morgenmad	Kaffe	Frokost	Kaffe	Aftensmad	Kaffe
Fredag	-----	-----	-----			
Lørdag						
Søndag					-----	-----

Bus 60 kr. pr. tur - sæt kryds	Fredag: _____	Søndag: _____
--------------------------------	---------------	---------------

Betaling i alt kr. _____, kan ske pr. check eller på girokonto 16 86 34 08 til Tove Glud Rasmussen - se adresseliste

Onsdag 8 oktober kl. 19.00

Digitalisering af kilderne.

Kurt Kermit Nielsen fortæller om sit arbejde med indtastning af historiske kilder.

Onsdag 22 oktober kl. 19.00

Computeren i slægtsforskning

Introduktion i brug af Internettets muligheder, hvorefter der er mulighed for selv at prøve.

Vi se også på de forskellige muligheder og problemer ved brugen af computeren i slægtsforskning.

Tirsdag 4 november

Jubilæum.

Det er 10 år siden vi havde den stiftende generalforsamling på Mølleskolen, og i den anledning laver vi lidt ud over det sædvanlige. Vi har lånt lokalerne på Ry kommunes Egnsarkiv, hvor vi "forlænger" åbningstiden yderligere, således at slægtsforeningen holder "åbent hus" til kl. 22:00.

Onsdag 3 december

Juleafslutning.

Vi mødes det sædvanlige sted, og mødet afsluttes på Lindevej 3.

Tid og Sted

Hvor ikke andet er anført, kl. 19.30 i Foreningscentralen på Låsby Skole.

Bestyrelsen

Birthe Lund Dalgaard, formd. Egevej 48, 8680 Ry ☎ 86 89 28 45.

E: bld@mail.dk

Svend Ingerslev Olesen, næstfmd., Lindevej 3, 8670 Låsby

☎ 86 95 11 22.

Inga Kallesøe, kasserer, Jagtvej 65a, 8450 Hammel ☎ 87 62 01 12.

E: kallesoe@post4.tele.dk

Kaj Ahlburg, sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry ☎ 86 89 14 63.

E: kahlburg@post5.tele.dk

Inger Olsen, bestm., Skovagervej 3, 8680 Ry ☎ 86 89 32 52.

Hjemmeside

<http://home3.inet.tele.dk/kaagaard/>

Rent undtagelsesvis har Slægtshistorisk Forening Samsø kunnet indsende deres indlæg en måned efter bladets deadline.

Efter nogen turbulens i Slægtshistorisk Forening Samsø blev der 31. maj 2003 afholdt generalforsamling. Herefter har en ny bestyrelse konstitueret sig i foreningen, som ændrer navn til **Slægts- og lokalhistorisk Forening Samsø**.

Efterårets medlemsaftener i samarbejde med Egnarkivet og Økomuseet vil blive meddelt i „Nyhedsbrev“ til medlemmer, på foreningens hjemmeside og i den lokale presse.

Bestyrelse

Lars Bo Hansen, fmd.,

☎ 86 59 33 33,

E: lars_bo@mail.tele.dk

Lisbeth Bonde, nstfmd.,

☎ 86 55 80 95, E: lib@post.tdcadsl.dk

Jørn Samsø, kass., ☎ 86 59 36 19,

E:jsamsøe@sol.dk

Liss Matthiesen, sekr., ☎ 86 59 06 16,

E: langemark@mail.dk

Knud Schou Poulsen, ☎ 86 59 07 51,
-E: knud_schou@hotmail.com

Kontaktperson

Heidi Lund, E: heidilund@mail.dk

Arkiv-adresse:

Tingvej 5, Tranebjerg, 8305 Samsø,

☎ 86 59 00 79,

E: tingvej5@mail.dk

Åbningstider: Torsdag 14-17 eller
efter aftale. Lukket i skoleferier.

Hjemmeside

www.genealogy-samsøe.dk

Tirsdag 2. september

Studiekreds i gotisk. Materialeudgifter
50 kr. betales første gang

Tirsdag 16. september (FU)

Erik Kann, genealog ved Statens Øjen-
klinik: Landbefolkningens registrering.

Ganske almindelige – dem kan man
da ikke finde noget om; jo, selvfølgelig
kan man det, og i foredraget præsentere
en lang række af såvel traditionelle
og utraditionelle kilder til landbefolk-
ningens historie. Hovedvægten vil blive
lagt på kildemateriale fra perioden ca.
1700-1920

Tirsdag 30. september

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 14. oktober

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 21. oktober

Ole Degn, arkivar ved LAV.: Bybefolkningens registrering

Kilderne til bybefolkningens historie er langt rigere end kilderne til landbefolkningens historie, og de omfatter langt flere kildetyper. I foredraget præsenteres en række sådanne typer, hvor vi på en overskuelig måde ser befolkningen registreret, ikke blot i byernes egne arkiver, rådstuearkiverne, men også i byfogedarkiver, toldarkiver, stiftamtsarkiver, bispearkiver, præstearkiver, lavsarkiver, privatarkiver, alle i landsarkiverne, og i Rigsarkivets regnskabsarkiver. Endelig vises eksempler på de desværre ikke mange indgange til det omfattende materiale.

Tirsdag 28. oktober

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 11. november

Steen Busck, lektor ved Århus Universitet: Sædelighed og moral i 1700- og 1800-tallets Danmark.

Det, vi kalder en god gammeldags moral, er i virkeligheden en ret ny moral, der er opstået efter Jeppe på Bjergets tid, som en del af det man kalder modernismen. Hvordan og hvorfor? Mulighederne for at finde svar på disse spørgsmål er bedre end man umiddelbart skulle tro. Helt ned på lokalt plan kan udviklingen følges, bl.a. fordi præsten indtil midten af 1800-årene blandede sig i selv de mest intime aspekter

af sine sognebørns liv. Både præstens, provstens og bispens arkiver bringer masser af eksempler. Steen Busck trækker nogle hovedlinier op og belyser dem med en række eksempler.

Tirsdag 25. november

Studiekreds i gotisk.

Tirsdag 9. december

Julemøde.

Alle er meget velkommen til at få ordet, især hvis man har oplevet noget spændende med sin forskning.

Tid og sted

Kl. 19 på Silkeborg medborgerhus, Søvej 3.

Kontingent

100 kr. – par 150 kr.

Bestyrelse

Ulla Nørskov, fmd. Gl. Dalsgårdsvej 4, 8620 Kjellerup ☎ 86 82 07 14 eller 20 82 07 14.

E: bent.ulla@vip.cypercitey.dk

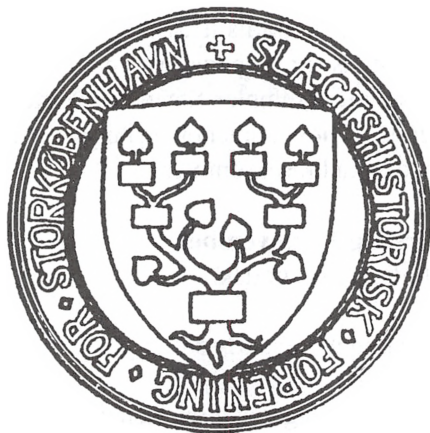
Ole Brodersen, nstfind. Balle Kirkevej 74, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 26 49.

Karl Kristensen, kass. Tingvejen 4, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 63 30.

Birgit Pedersen, sekr. Rudbølvej 27, 8600 Silkeborg ☎ 86 81 02 58.

Ole Jensen, Skæggær Banevej 23, 8600 Silkeborg ☎ 86 85 62 66.

E: alole@oncable.dk

Onsdag 10. September

Flemming Jensen, Det gamle København.

Flemming Jensen har været rådhusbetjent på Københavns Rådhus gennem en menneskealder. Han vil fortælle om det gamle København og dens beboere. Hvordan levede oldemor og oldefar og deres familier i 1800-tallet. Flemming Jensen vil vise os en lille film om det gamle København og supplere sin livlige fortælling med lysbilleder. Han har oplevet mange ting i sit lange liv på Københavns Rådhus og han har stor interesse i det historiske København gennem tiderne. Vi vil blive sat tilbage i tiden, som om vi selv var der.

Lørdag 4. Oktober

Kl. 8.45 Slægtsforskerdag

Tema: Købstadsliv i 17- 1800-tallet.
Pris 120 kr. + evt. frokost 80 kr.
Tilmelding nødvendig. Kan evt. indsendes på vor hjemmeside.

Onsdag 8. Oktober

Jørgen Aasberg, Præsentation af Kriminalmuseet.

Foreningens mangeårige tidligere formand, er nu pensioneret fra politiet, men har ikke helt sluppet taget. Han arbejder som kustode og rundviser på Kriminalmuseet. Han vil i sit foredrag fortælle om de politihistoriske og kriminalhistoriske samlinger og om nogle af de personer og røverhistorier, der knytter sig til dem. Derved får vi også et indblik i fortidens strafferedskaber og nogle af de kendte kriminalhistorier, f.eks. Det borende X og Mozart Lindberg. Politiets arkiver er derimod en helt anden sag., som vi senere vender tilbage til.

Onsdag 12. November

Karsten Gabrielsen, arkivar ved Landsarkivet i København. Pastoratsarkiverne - når man vil arbejde med mere end bare kirkebøger.

I pastoratsarkiverne findes der en mængde spændende oplysninger, som både kan supplere kirkebøgerne og bringe forskeren videre til andre interessante arbejdsfelter. Der er naturligvis kladder og dokumenter til kirkebøgerne. Skole- og fattigvæsen i 1700- og 1800-tallet kan kun beskrives ud fra pastoratsarkiverne. Studiet af kirkebygningerne, deres ombygninger og deres inventar starter her. Præsten er statsmagtens repræsentant i sognet. Det er ham, der skal levere materialet til lægdsruller og som

har genparten af folketællinger liggende – og hans komplicerede økonomi bliver dokumenteret grundigt.

Onsdag 10. December

Erik Kann, genealog ved Statens Øjenklinik, Etik i slægtsforskning.

Alle slægtsforskere vil gerne vide alt - men det er ikke alt, vi gerne vil have, at andre skal vide!!! Hvordan skal vi klare dette problem i vores slægtsbøger? Skal vi udelade noget af historien, eller skal vi fortælle alt med frygt for at fornærme et eller flere familiemedlemmer? Hvor meget kan man tillade sig at lægge ud på nettet, skal man indhente samtykke osv., osv? Disse og mange flere beslægtede problemstillinger er emnet for aftenens foredrag.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt kl. 19 i Mormonkirkens venlige lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor S-toget holder. Lige oven over billetkontoret. Man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Til og fra Ballerup S-station er der gode busforbindelser samt fine parkeringsforhold.

Kontingent

Enkelt 175 kr. - 2 Samboende 225 kr.
- Gæster 20 kr. pr. foredrag..

Bestyrelse

Anna Margrethe Krogh-Thomsen, fmd.,
Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke ,

☎ 47 17 92 51. E: krogh@get2net.dk

Erling Dujardin, kass., Dige huset 5,
st.1., 2670 Greve ☎ 43 90 86 25.

E: fam.dujardin@image.dk

Gyda Mølsted, sek., Ajax Alle 18, 2650
Hvidovre ☎ 36 49 28 78.

E: harald-gyda@adr.dk

Tage Ejbøl, Fortvej 206, 2610 Rødovre
☎ 36 41 16 51. E: tagee@ofir.dk

Gitte Bergendorff Høstbo, redaktør,
Obovej 14, 2730 Herlev ☎ 44 84 91
31. E: janhb@mail.danbbs.dk

Peter Wodskou, Arnesvej 44, 2700
Brønshøj ☎ 38 28 94 75.

E: peter.wodskou@get2net.dk

Merete Witt, Lyshøj Alle 7, 2 th. 2500
Valby. ☎ 36 46 43 71.

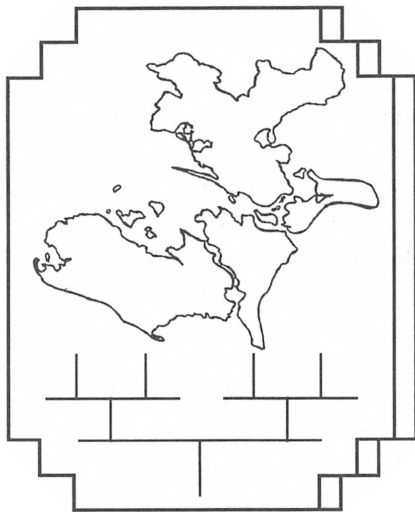
Ruth El søe, suppl., Strandhaven 15,
3060 Espergærde ☎ 49 13 20 12.

E: ruth-e@mail.tele.dk

Hjemmeside

<http://www.genealogi-kbh.dk/> og

<http://www.anetavlen.dk/>

Lørdag den 13. september (FU), kl. 13.00

Instruktør Anna Margrethe Krogh-Thomsen: Slægtsforskning på EDB.

Gennemgang af, hvordan man kan indføre og få orden på sine data i et anerkendt EDB program som Ancestral Quest 2,1. Det er et fint anerkendt program, som er helt på dansk, både på skærbilleder og i udskrifter. Det er vigtigt at alle data bliver indført rigtig. Programmet har mange former for udskrifter som også vil blive gennemgået. Derudover vil der blive vist hvordan man kan indsætte et eller mange billeder til de indførte persondata, og bagefter bruge dem i udskrifter som slægtsbøger, anetavler, efterslægtstavler, scrapbøger, lysbilledshow og meget mere.

Der vil også blive en kort gennemgang af de vigtigste punkter på Family-Search hjemmeside. Mormonkirkens

store hjemmeside, der vokser med ca. 1 million nye data om måneden, så på den har de almindelige slægtsforskere store chancer for at finde nogle oplysninger, de kan bruge.

Lørdag den 25. oktober kl. 13.00

Denne lørdag har vi 2 emner på programmet:

Bent Jensen, Saksøbing Arkiv: Kort og Matriklers mangfoldighed ved slægtsforskning .

Viggo Poulsen, Nordsjællands Slægts-historiske Forening: Find dine svenske aner - også på Internettet.

Tirsdag den 25. november kl. 19.30.

Allan Tønnesen: Rytterskoler

Efter foredraget holder vi Julehygge.

Tid og sted

Foredragene afholdes, hvis ikke andet er anført, kl. 19.30 på Det gamle Bibliotek, Rosenvænget 17, Nykøbing F. Ret til ændringer forbeholdes. Foredragsaftnerne er åbne for alle interesserede. Medbring selv drikkevarer til pausen.

Kontingent

150 kr. for enkeltpersoner, 200 kr. for ægtepar, 70 kr. for biblioteker/arkiver. Gæster ved foredrag: 30 kr.

Bestyrelse

Ina Antonsen, fmd., Nykøbingvej 65, 4863 Eskilstrup, ☎ 54 43 64 28.

E: inboge@tele.mail.dk

Susanne Poulsen, nstfmd., Thorsensvej
30, 4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 98 85.

E: spp@privat.dk

Børge Antonsen, kass., Nykøbingvej 65,
4863 Eskilstrup, ☎ 54 43 64 28.

E: inboge@mail.tele.dk

Ove Jørn Mortensen, sekr., Græsvænget
12, 4760 Vordingborg, ☎ 55 37 36 58.

Jette Stoltenberg, red., Hallingparken 7,
6., 2660 Brøndby Strand,

☎ 43 73 04 02.

E: Jette.Stoltenberg@vip.CyberCity.dk

Erik Dyrborg, Gøgeurtevej 11, Marie-
lyst, 4873 Væggerløse,

☎ 54 13 64 01.

E: erik.dyrborg@mail.tele.dk

Lene Bak, Møllevej 15, 4990 Sakskø-
bing, ☎ 54 70 70 92.

Kirsten Esbensen, Ejegodvej 21, 1. th.,
4800 Nykøbing F., ☎ 54 85 19 33.

Grethe Bruun Jensen, Sølet 5, 4871
Horbelev, ☎ 54 44 52 87.

Palle Sørensen, Skolevej 1, 4882 Ket-
tinge, ☎ 54 87 36 40.

Flemming Skov, Kongensgade 19, 4800
Nykøbing F., ☎ 54 85 98 46.

Mandag 1. september

Foredrag v/ A.M. Krogh Thomsen.

Sidste nyt om mormonernes database
Familysearch

Mandag 8. september

Gotisk læsning v/ Ingrid Bonde.

Mandag 15. september

Tema v/ Flemming Gjelstrup.

Begravelsestraditioner.

Mandag 22. september

Hygge/bytte.

Mandag 29. september

Hygge/bytte

Mandag 6. oktober

Foredrag v/ Erik Kann.

Ganske almindelige mennesker, kan
man finde noget om dem?

Mandag 13. oktober

Gotisk læsning v/ Møller.

Mandag 20. oktober

Tema v/ Kurt Johs. Jensen.

Uægteskabelige børn.

Mandag 27. oktober

Hygge/bytte.

Mandag 3. november

Studietur til Kort og Matrikel Styrelsen.

Nærmere tilgår.

Mandag 10. november
Gotisk læsning v/ Lisbet Larsen.

Mandag 17. november
Tema v/ Erik Møntegaard.
Soldaterhusene ved Jægerspris.

Mandag 24. november
Hygge/bytte.

Mandag 1. december
Foredrag. v/ Holger Schmidt-Sørensen.
Hundiges historie

Mandag 8 december
Gotisk læsning v/. Ole Kongshammer.

Mandag 15. december
Juleafslutning
Ægtefæller/ samboende er velkomne.

**Herefter juleferie til
mandag d. 5 januar 2004.**

Tid og sted:
Alle møderne afholdes kl. 19.00 – 21.00
i Hyggeklubben Gersagerparken 22-24,
Greve

Kontingent pr. år:
Enkelt 150 kr., samboende 200 kr., gæ-
ster 20 kr. pr. gang.

Bestyrelsen:
Jørgen Seide Petersen, ☎ 40 58 54 86.
Arne Jensen ☎ 43 60 06 25.
Ingrid Bonde ☎ 43 90 80 60.
Lisbet Larsen ☎ 46 15 05 71.
Kirsten Hansen ☎ 43 90 33 17.

Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland

Onsdag 17. september
Rasmus Nielsen, arkivar, Næstved-
egnens Lokalhistoriske Arkiv
Næstved som militærby. Hvordan
påvirker det en by, at have en stor garni-
son, på godt og ondt.

Onsdag 22. oktober
Erik Kann, fuldmægtig, Statens
Øjenklinik
Født i København og hvad så. Vild
panik og kaos, selvfølgelig ikke. Erik

Kann vil vise os vejen igennem
arkivalierne, som kan hjælpe os.

Onsdag 12 november
Medlemsmøde
Fin Nørregaard: Orientering om LAK.
Orientering om andre forhold af interesse
for os. Gotisk skrift ved Ole Pilegaard.
Udveksling af data
Fremvisning af hjælpemidler m.m.

Onsdag 3 december
Julemøde: Gløgg og æbleskiver
K R Frederiksen.: En soldaterfamilie i
Næstved. Opfølgning på Rasmus Niel-
sens foredrag, men med fokus på de en-
kelte soldater.

Onsdag 14 januar

Mogens Søgård. Fhv. lærer, bosat Snesere.

Udskiftningen af en landsby, hvordan gik det egentlig til. Her er Snesere by et godt eksempel på de mange forhold, der spiller ind. Året er 1803 og vi kommer ind på det hele.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 100 kr. – par 160 kr.
Gæster 30 kr. pr møde

Tid og sted.

Hvor ikke andet er anført er det mellem 19.30 – 22.00 på Grønnegade Kaserne, Lokale 117 undtagen julemødet, som er i pejsestuen.

Kursusvirksomhed.

LOF afholder kurser i slægtsforskning under ledelse af Ole Pilegaard Hansen. De, der ønsker at deltage, bedes holde

øje med annoncering i pressen samt LOF's blå kursushæfte.

Bestyrelsen.

Knud Rahbek Frederiksen, fmd.,
Fællesejevej 14, 4700 Næstved,

☎ 55 72 55 08

E: aogkfr@mail1.stofanet.dk

Ole Pilegaard Hansen, kass., Fyrrevej
7, Fensmark, 4684 Holmegård,

☎ 55 54 64 05. E: pilbach@teliamail.dk

Keld Andersen, sekr., Askovvej 23,
Åside, 4733 Tappernøje,

☎ 55 96 57 36. E: keld23@tiscali.dk

Karin Mørck, Kildebakken 14, 4700
Næstved, ☎ 55 72 74 74.

E: karin.morck@mail1.stofanet.dk

Anny Mørch, Skovbrynet 26, 2 tv, 4700
Næstved, ☎ 55 72 77 91.

E: annykaj@post7.tele.dk

Hjemmeside

ssf.dk/25/

Sæby Kommunes Historiske Forening

Onsdag 13. august kl. 19.00

Aftenudflugt til Herregården „Knivholt“ ved Frederikshavn. Her viser tidl. lærer Carsten Pedersen og fortæller om gården. Egen transport.

Lørdag 13. og søndag 14. september

- begge dage fra 10.00-17.00: Udstil-

ling af Gårdbilleder- og malerier fra de 8 kirkesogne i den nuværende Sæby kommune. Opstilling af billederne sker fredag 12. september fra ca. kl. 18.00 (hjælp søges). Disse udstilles i „Aktivitets-centret, Algade 3, Sæby på ovennævnte tidspunkter.

Torsdag 9. oktober kl. 19.00.

Rundvisning på det gamle herresæde „Voergård“, hvor tidl. landsretssagfører Erling Melsen forestår rundvisningen. Egen transport.

Tirsdag 4. november kl. 18.00

Arbejdsaften på arkivet i Sæby. Her vil vi forsøge at kigge lidt på optegnelserne omkring matriklerne i hele det nuværende Sæby kommune – og evt. finde opdateringer hertil o.m.a.
Mødested: Byhistorisk Arkiv, Algade 3, Sæby.

Torsdag 15. januar 2004 kl. 19.00

Slægtsforskning for „begyndere“ i Voersaa Museum („Den gamle Skole“ i Voerså).
Her vil vi forsøge at introducere nye, interesserede for kunsten af slægtsforske. Mødested: Havnevej 1, Voerså.

Bestyrelse:

Ninna Olsen, fmd., Kløvermarken 7, 9300 Sæby, ☎ 98 46 33 68.

Rita Brix Gregersen, nstfmd., P. Mønstedsvej 25, 9300 Sæby, ☎ 98 46 19 92. E: rita-brix-@privat.dk

Thorkild Søndergaard, kass., Kjeldgårdsparken 41, 9300 Sæby, ☎ 98 46 19 16. E: v-t@os.dk

Hans Jørgen Ottosen, sekr., Tingvej 175, 9310 Vodskov, ☎ 98 29 20 24. E: ottosen@get2net.dk

Hans Christian Pedersen, prg.ansv., Donstedvej 109, Præstbro, 9330 Dronninglund, ☎ 98 86 74 75.

Bent Nedergård Andersen, Åhavevej 26, Voersaa, 9300 Sæby, ☎ 98 46 05 06.

Anne Birgitte Bruun, Hjørringevej 160, Hørby, 9300 Sæby, ☎ 98 46 60 19.

N. Gregers Gregersen, regnsk., P. Mønstedsvej 25, 9300 Sæby, ☎ 98 46 19 92. E: rita-brix@privat.dk

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland

Torsdag 18. september kl. 19.00 i Sønderborg Bibliotek, grupperum 8.
Knud Prange, mag.art., Brønshøj: Hvordan fører man en bondeslægt tilbage til 1400-tallet?

Når man arbejder med slægtshistorie forud for kirkebøgerne, det vil sige før ca. 1650, må man bruge både genealo-

giske og lokalhistoriske metoder.

Vi hører nærmere om kilder og vejledninger.

Torsdag 23. oktober kl. 19.00 på Landsarkivet, Haderslevvej 45, Aabenraa
Samarbejds- og kontaktnøde

I forbindelse med mødet fortæller tidl. landsarkivar Hans H. Worsøe om Det nationale Register, og Birgitte V. Futtrup fra Landsarkivet orienterer om nyt fra arkivet.

Torsdag 20. november kl. 19.00 i Sønderborg Bibliotek - grupperum 8.

Flemming Nielsen, journalist, Radio Syd, Aabenraa: To grænselandsskæbner.

Autentisk beretning fra grænselandet - om soldaten fra 1864, hans enke, en morder, der bankede på - og bødlen.

Torsdag 15. januar 2004, kl. 19.00 i Højskolen Østersøen, Aabenraa-stuen, Flensborgvej 50, Aabenraa
Svend-Erik Christiansen, cand.mag., Brabrand: Folketællingerne 1787-1921 som slægtshistorisk kilde.

En præsentation af indholdet i folketællingerne, og hvordan vi som slægtsforskere kan bruge dem. Oplysningernes troværdighed vil også blive behandlet, ligesom de nyeste søgemuligheder via CD og internet.

Torsdag 5. februar kl. 19.00 i Sønderborg Bibliotek - grupperum 7.
Samarbejds- og kontaktmøde

Hvor langt er du kommet - og hvad mangler du? - Vi hjælper hinanden.

Lørdag 28. februar kl. 13.30 i Sønderborg Bibliotek - grupperum 8
Generalforsamling

Derefter Birgit Øskov, lærer, Nørresundby: Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det - også - sammenskrivning af alle notaterne, præsentation af materialet for „ikke-slægtsforskere“ og glæden ved at skrive frem for manien med at samle?

Lørdag 20. marts kl. 13.30 i Sønderborg Bibliotek - grupperum 8.

Chris Gade Oxholm Sørensen, den danske repræsentant for Brother's Keeper, Hasselager: Demonstration af Edb-programmet Brother's Keeper.

Kontingent

150 kr. for enkeltmedlemmer og 200 kr. for par incl. HVEM FORSKER HVAD.

Bestyrelse

Ole Kristian Boje, fmd., Kirsebærhaven 9, 6430 Nordborg. ☎ 74 45 03 22.

E: okboje@city.dk

Ester Feddersen, nstfmd., Treneparken 56, 6400 Sønderborg. ☎ 74 48 90 25.

E: ester.feddersen@get2net.dk

Margit Hansen, kass.,

E: matchless@get2net.dk

Ingeborg Kraft, sekr.,

E: ulkeborg@get2net.dk

Hans-Ole Mørk, Farverhus 21, 6200 Aabenraa. ☎ 74 62 80 62.

E: hom@sja.dk

Ole Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg. ☎ 74 45 02 35.

E: ohj@adr.dk

Hjemmeside

home3.inet.tele.dk/svmi/sfs.htm

Slægtshistorisk Forening for Thy

Tirsdag 23. september

Samarbejdsaften.

Udveksling af erfaring: Hvad arbejder du/jeg med? Tag selv materiale med - vi drøfter - giver evt. forslag til løsning af problemer.

Torsdag 23. oktober (FU)

Knud Prange, fhv. universitetslektor, Brønshøj: Rodebunke eller rigtig slægtsforskning.

Foredraget giver mange eksempler på, hvorledes vi kan sammenstykke optegnelser vi har liggende, så vi kan komme i gang med at skrive slægtens historie“.

Torsdag 6. november

Svend Sørensen, Thisted museum: Traditioner i forbindelse med barsel og dåb

Torsdag 27. november kl.19.00 i Nordvestjysk Uddannelsescenter, Kronborgvej 119

Knud Søgaard gennemgår diverse programmer til brug i slægtsforskning, bl.a. Win-family, Brothers Keeper, Family Tree mv. Materiale kan medbringes. Internet til rådighed.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt - kl.19.30 i Plantagehuset, Thisted.

Fast studieaften

for medlemmer på lokalhistorisk arkiv, I. P. Jacobsens hus, Thisted, i tiden aug. 03 til maj 04 — 1. onsdag i måneden - start onsdag 9. sept. kl.19.00. Arkivar Orla Poulsen er til stede.

Kontingent

160 kr. for enkelt medlemskab, 200 kr. for par -incl. SLÆGTEN. Ved indmeldelse efter 1. juli er det 80 kr. mindre og excl. SLÆGTEN.

Bestyrelse

Kaj M. Degn, fmd., ., Sennelsvej 105, 7700 Thisted, ☎ 97 98 52 14.

E: kaj.degn@mail.dk

Ole Bak-Jensen, kass., Skovly 1, Vang, 7700 Thisted, ☎ 97 97 40 02.

Gunhild Olesen Møller, sekr., Strædet 38, 7990 Øster Assels, ☎ 97 76 42 77.

E: armgom@vibamt.dk

Jens Eg, kontaktperson til SLÆGTEN, Enghavevej 17, 7700 Thisted,

E: jenseg@worldonline.dk

Ingrid Herling, Dragsbækvej 50, 7700 Thisted, ☎ 97 92 00 61.

E: ingrid.herling@mail.dk

Hilda Christiansen, suppl., Hvidhøjvej 1, 7700 Thisted.

Signe Nymann Kristensen, rev. Digevænget 2, Sjørring, 7700 Thisted.

Sæsonen indledes med en sensommerudflugt sammen med Vejleegnens Slægtshistoriske Forening. Nærmere oplysninger vil fremkomme i vores udsendte program og på foreningens hjemmeside.

Mandag 8. september (FU)

Bodil Østergaard Andersen, Arkivar ved Det kongelige Biblioteks billedsamling, København: Det kongelige Biblioteks billedsamling.

Der ligger i tusindvis af portrætter og topografiske billeder, som slægtsforskeren kan have stor glæde af. Vi hører om samlingen og hvordan vi finder det, vi søger.

Mandag 13. oktober (FU)

Gregers Hvidkjær, fhv. vagtmester ved Landsarkivet i Odense, Odense: Lægdsruller ca. 1788-ca.1900.

Lægdsrullerne er en enestående givtig kilde til at følge den mandlige befolkning i perioden. På instruktiv vis fortælles om rullerne efter Stavnsbåndets ophævelse, rullernes værdi for slægtforskningen påpeges og praktiske råd gives.

Mandag 10. november (FU)

Søren Bitsch Christensen, Leder af Dansk Center for Byhistorie, Århus: Byer omkring Lillebælt 1500-1900.

Byerne omkring Lillebælt har historisk set altid haft meget forskellige betingelser. Nogle levede først og fremmest af handelen med oplandets bønder, nogle var udprægede søfartsbyer, mens andre nød godt af særlige privilegier. Det var derfor ikke noget stillestående bysystem. Kongemagtens favorisering, udenlandske konjunkturer og lokale forhold formede byernes skæbne.

Mandag 8. december

Halvor Christensen, fhv. skoleleder, Middelfart: Lærerviv på landet.

Med baggrund i en opvækst i et lærermiljø på Asnæs og selv lærer, giver HC en livlig fortælling om nogle generations lærerviv og relationerne til lokalsamfundet.

Arkivdage.

Nu skal det være! Lyst, men aldrig prøvet? Begynd slægtsforskning eller bliv bedre.

Lørdag 20. september kl. 10-16 i samarbejde med Lokalhistorisk Arkiv for Fredericia og Omegn.

Slægtsforskningsdag på arkivet for alle lysthavende; for absolut nybegyndere samt „lidt øvede“. Hvad kan man finde ud af om sin slægt og hvordan? Alle er velkomne.

Tirsdag 30 september

Aftenåbent på Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg

Hvad vi ikke kunne klare lokalt, kan vi finde på Landsarkivet i Viborg. Vi har Landsarkivet for os selv, så vi kan samtale og hjælpe hinanden. Der er ekspedition af arkivalier, men det vil være en god idé at forudbestille nogle arkivalier. (Vi samler bestillinger til fælles fremsendelse) Alle er velkomne til at deltage i arrangementet. Arkivbetaling: 75 kr. pr. deltager. + Fælleskørsel i privatbiler: 75 kr. pr. passager.

Tid og sted

kl. 19.15 (bemærk det ændrede tidspunkt) på Lokalhistorisk arkiv, Frederik III's vej 6, Fredericia. Der er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægtssnak og til at benytte foreningens bibliotek. Udlån derfra sker i forbindelse med møderne. Ligeledes vil der altid være hjælp at hente til tyding af gotisk skrift eller ideer til at komme videre.

Som en nyskabelse vil vi begynde møderne med „medlemmernes 10 minutter“, hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips o.s.v.

Vejleegnens slægts-historiske Forening

Lørdag 30. august

Sommerudflugt i samarbejde med Trekantområdet. Tid og sted kommer med medlemsbladet.

Kontingent

140 kr. - par 200 kr. Gæster 35 kr. Kaffé / the „ad libitum“ 5 kr.

Bestyrelse

Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding.

☎ 75 51 80 63. E: j.ratjen@stofanet.dk
Elsebeth Ib, nstfmd., Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle. ☎ 75 82 61 99.

E: eib@vejlehs.dk

Tommy Hansen, kass., Islandsvej 1, 5500 Middelfart. ☎ 64 41 49 77.

Leif Horsmark, sekr., Tunøvænget 13, 5500 Middelfart. ☎ 64 41 44 56.

Inger Madsen, bibl. et kontor, Dronningensgade 33, 7000 Fredericia.

☎ 75 92 73 04.

Jørgen Nissen, moccamester, Nørre Voldgade 58, 7000 Fredericia.

☎ 76 20 04 50.

Ruth Buhl, arb. suppl., Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia. ☎ 75 92 92 56.

Kjeld Buhl, web-master og arb.suppl., Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia.

☎ 75 92 92 56..E: rk.buhl@teliamail.dk

Hjemmeside

www.trekanten.webbyen.dk

Tirsdag 2. september

Medlemsmøde.

Flemming Topsøe-Jensen fortæller om sin slægtsforskning.

Tirsdag 7. oktober

Bibliotekar Søren Brunbech, Vejle bibliotek: Slægtsforskning på Internettet.

Tirsdag 4. november.

Medlemsmøde.

Forberedelse til besøg på Landsarkivet i Odense.

Tirsdag 11. november

Besøg på Landsarkivet i Odense.

Tirsdag 2. december

Medlemsmøde.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, afholdes møderne på Vejle Byhistoriske Arkiv, Enghavevej 2, kl. 19.

Kontingent

100 kr. pr. år, par 150 kr, gæster 35 kr.

Bestyrelse

Elsebeth Ib, fmd., Marie Grubbes Vej 9, 7100 Vejle, ☎ 75 72 02 09 el.

23 20 31 11. E: eib@vejlehs.dk el. kajib@mail.tele.dk

Kai Jensen, kass., Apollovej 6, 7100 Vejle. ☎ 75 82 87 31. E: gerka@tunet.dk

Bente Jungdal, sekr., Horsensvej 37B, 2. th 7100 Vejle. ☎ 75 81 69 18.

E: bente@jungdal.dk

Hans Jørgen Hjort, Stampesvej 51, 7100 Vejle. ☎ 75 84 00 40.

E: gohhjort@post.tele.dk

Asbjørn Hellum, Vejle Byhistoriske Arkiv/Stadsarkiv, Enghavevej 2, 7100 Vejle. ☎ 75 83 41 10. E: ash@vejle.dk

Hjemmeside

www.lokalarkiver.dk/vejle/vsf/

hjemmeside: <http://home2.inet.tele.dk/genea/index.html>

E-mail: pkv@mail.dk

Novembermødet er desværre ikke på plads endnu.

NB.: Se nærmere om dato og program i vedlagte folder.

Torsdag 4. december 2003

Julemøde.

Traditionen tro med hyggeligt samvær hvor et medlem fortæller om sin spændende slægtsforskning.

Torsdag 11. september 2003

John Grytner, arkivleder i Højreby lokalhistoriske Arkiv: Kilder i ejendoms-historie med henblik på slægtsforskning.

Torsdag 23. oktober 2003

Palle Kvist, Vebersvej 5, 4000 Roskilde: Min slægtsforskning på Vestlolland.

Se evt. nærmere på Palle Kvist's

Tid og sted

Foredrag og møder holdes, hvis ikke andet er anført, kl. 19 i Nakskov lokalhistoriske Arkivs nye lokale (avissalen),

Jernbanegade 8, Nakskov. HUSK: medbring kop eller krus, da der kan købes kaffe/the ad libitum for 5 kr.

Kontingent

75 kr. pr. person - 125 kr. pr. par årligt.

Bestyrelse

Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 09 61.

Margrethe Nellemann, nstfmd., Østergade 8, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 83 29.
Lone Rasmussen, sekr., Hoskiersvej 40, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 71 54.

Gunner Larsen, kass., Hardenbergvej 17, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 37 84.

Erling J. Hansen, Pederstrupvej 20, 4900 Nakskov, ☎ 54 92 20 11.

Jytte Jensen, Maglehøjvej 70, 4900 Nakskov, ☎ 54 93 13 71.

Lørdag d. 25. oktober (FU) kl. 10.00 – 15.00

Slægtsforskerdag - søgning af personer og flytninger.

Sted: Stenlille-hallen, Idrætsvej 4, Stenlille

Dagen er delt i to forelæsninger:

Formiddag: Om at søge slægter udenlands.

Vi kender det kun alt for godt: Folketællingens lakoniske meddelelse: „Født i Holsten“, „Kommer fra Sverige“ Hvad gør man så ?

Foredraget forsøger at give en række

anvisninger på, hvordan man med udgangspunkt i de danske kilder kan finde tilbage til anernes udenlandske oprindelse.

Eftermiddag: Flytninger i Danmark.

Hvor er min oldefar blevet af ? Et spørgsmål vi alle har prøvet at sidde tilbage med efter forgæves gennemgang af et utal af kirkebøger og folketællinger.

I foredraget gives en gennemgang af de væsentligste kilder, der kan benyttes til at følge ganske almindelige menneskers flytninger ca. 1700 – 1924.

Foredragsholder er Erik Kann, genealog og fuldmægtig ved Statens Øjenklinik, som er velkendt fra tidligere slægtsforskerdage i Stenlille, kendt for sin underholdende, vidende og illustrative måde at fortælle om emnerne på.

Benyt chancen til at få belyst netop disse to emner, som vi alle støder på i vor forskning. Det kan spare megen tid, hvis man får nogle gode tips.

Pris for frokost og eftermiddagskaffe: Kr. 90,-. Øl og vand kan købes separat.

Bindende tilmelding senest d. 17 oktober til foreningens kasserer Bent Christiansen, Strandskrænten 18, 4400 Kalundborg, ☎ 59 50 13 26,

E: ellenbent@mail.tele.dk

Husk venligst at afkrydse mødet i jeres kalender og tilmeld evt. med det samme.

Onsdag d. 19. november (FU) kl. 19.00 i Holbæk bibliotek, Nygade 9-11, Holbæk

Jens Skriver, Lic.Phil. Århus: Hoveriet i praksis.

Hvad er hoveri?, Hvordan fungerede det i praksis ?, Hvad betød det for de bønder og husmænd, der udførte det ?, Og for godsejerne ?, Hvordan gik det for sig, da vore egne aner ydede hoveri ?, Emnet vil blive belyst ved hjælp af retssager og eksempler på, hvordan vi kan gense vore egne aner i hovedkilderne.

Benyt chancen til at få belyst dette almene emne og få lidt kød på emnet. Så er det nemmere at forstå, hvad der stod i fæsteprotokollerne om hoveri og/eller fritagelse for samme, f.eks. hvad betød det, at man havde pligtkørsel for godsejeren et eller andet sted i landet, hvor denne måtte ønske det.

Vi har næsten alle rødder i bondeslægterne og ved at få forståelse for hoveriets betingelser, kan vi nemmere give de rigtige oplysninger videre i vore egne slægtsbøger.

Find evt. eksempler på hoveri i jeres

egen slægt og forsøg at få svar på spørgsmålet denne aften.

Kage og kaffe kan købes for 10 kr.

Tilmelding senest mandag d. 17. november 2003 til: Kaj Cedersted, Ebbedalens 7, 4470 Svebølle, ' 59 29 36 77

Husk venligst at afkrydse mødeaftenen i jeres kalender og send tilmelding nu, så er det klaret.

Kontingent

130 kr. pr. husstand - pensionisthusstande 100 kr.

Bestyrelse

Kaj Cedersted, fmd./PR, Ebbedalens 7, 4470 Svebølle ☎ 59 29 36 77.

Jens Erik Jensen, nstfmd., Vollerup Overdrev 56, 4400 Kalundborg ☎ 59 50 22 85.

Bent Christiansen, kass., Strandskrænten 18, 4400 Kalundborg ☎ 59 50 13 26.

E: ellenbent@mail.tele.dk

Ruben Højmark, sekr., Lucernevej 17, 4180 Sorø ☎ 57 83 28 94.

E: rubenhj@get2net.dk

Bjarne Petersen, red., Wessels Have 4, 4300 Holbæk ☎ 59 44 12 40.

E: bjpe@ramsoe.dk

Hjemmeside

www.bronno.dk

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR VIBORG OG OMEGN

Torsdag 4. september

Bogauktion.

Foreningen har en hel række bøger af slægtshistorisk interesse, som vi vil bortsælge ved auktion denne aften. Bestyrelsen modtager gerne endnu flere. Derefter håber vi, at et par medlemmer vil fortælle lidt om deres slægtsforskning.

Lørdag 6. september

Sommerudflugt.

Turen går over Bjerringbro og Skibeland til Ormstrup (Frisholt). Derefter kører vi til en kro og får eftermiddagskaffe. Turen fortsætter til Hagsholm, hvor vi ser på voldstedet. Der blive fortalt om de forskellige steder, vi ser. Afgang P-pladsen ved Landsarkivet kl.12.30, forventet hjemkomst kl. ca. 17.30. Betaling for alt dette kun 60 kr. Der er plads til 50 personer efter princippet: først til mølle.

Tilmelding til Gerhard Hørdum ' 86 66 13 17. E: gihordum@tiscali.dk eller bestyrelsen.

Torsdag 25. september (FU)

Jørgen Mikkelsen, arkivar, København:
Ældre fængselsarkiver og deres anvendelsesmuligheder.

Statens arkiver rummer over 1 km fængsels- og arresthusarkiver. Dette materiale kan have stor interesse for mange slægtshistorikere, som kan finde aner i stamprotokoller, fangesager, signalementbøger, arbejdsbøger m.m. Der gives en oversigt over strafferettens og fængselsvæsenets udvikling fra middelalderen til det 20. århundrede. Dernæst følger en generel beskrivelse, og til sidst præsenteres nogle fangeskæbner fra 1800-tallet.

Torsdag 23. oktober (FU)

Birgit Løgstrup, fhv. arkivchef, Aalborg:
1800-tallets travle herredsfoged.

I takt med opløsningen af godserne og den stigende offentlige regulering af samfundet fik herredsfogeden forvaltningsopgaver udover at være dommer og retlig konfliktløser, politimester, skifteforvalter, overformynder, lægdsforstander, samtidig med at han skulle tage sig af brand- og vejvæsen. Arkiverne svulmede op - en guldgrube.

Torsdag 13. november (FU)

Erik Kann, genealog, København: slægtsforskning på internettet.

Denne aften vil vi få et indblik i mulighederne for at bruge internettet i vores slægtsforskning. EK forklarer, hvordan man starter, og hvordan man kommer videre. Vi vil også få noget at vide om, hvordan man undgår nogle af de mange faldgruber, der findes.

Torsdag 4. december (FU)

Birgit Øskov, lærer, Aalborg: Skolearkivalier.

Birgit vil fortælle om, hvor disse arkivalier findes, og hvad vi kan forvente at finde. Skolearkivalierne er en overset arkivgruppe, hvor man finder meget interessante „billeder“ af sine forfædre. I foredraget vil en række muligheder blive skitseret.

Denne aften julehygger vi lidt, og foreningen giver brød til den medbragte kaffe.

Tid og sted.

Kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek, Vesterbrogade 15 (den gamle indgang). Medbring selv kaffe og brød. Dog kun kaffe den 4. december.

Kontingent.

160 kr. pr. husstand for foredrag og HVEM FORSKER HVAD. Gæster ved foredragene 20 kr.

Kursusvirksomhed.

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier- for begyndere og fortsættere* (FU) fra 15. september, i alt 10 mandage kl. 16.30-18.30 i Centralbibliotekets studielokale. Vi går i gang med arkivaliernes gotiske skrift og opnår derved læsefærdighed. Samtidig præsenteres typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet, og vi snakker om, hvor disse arkivalier findes i arkiverne. Pris 500 kr. Yderligere oplysning samt tilmelding hos AB ' 86 61 04 36.

Bestyrelse.

Holger Helbo, fmd., N. Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro ☎ 98 54 70 15.

E: helbo.finderup@get2net.dk

Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36.

E: anton_blaabjerg@post.tele.dk

Gerhardt Hørdum, kass., Hedevej 28, Frederiks, 7470 Karup ☎ 86 66 13. 17

E: gihordum@tiscali.dk

Tove Krog, sekr., Møllevej 11A, 8800 Viborg ☎ 86 67 10 99.

E: tove-krog@jubiimail.dk

Minna Thorhauge, pr., Danmarksvej 16, 1. tv., 8800 Viborg ☎ 86 62 65 36.

E: thor16@compaqnet.dk

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland

Tirsdag 7. oktober (FU) kl. 19.00 i
Grenaa Bibliotek (obs. sted)
Lars Otto Kristensen, statsbibliotekar,
Århus: „Overtro, sagn og spøgerier -
især på Herregårde“

Vi forventer, at det bliver et meget
spændende og underholdende foredrag.

Tirsdag 28. oktober kl. 19.00 Grenaa
Bibliotek (obs. sted)

I forening med Grenaa Bibliotek,
Grenaa Egnarkiv og Blicher-Selskabet
vil vi denne aften vise den gamle stum-
film „Præsten i Vejlby“ fra 1920 med
biografpremiere i marts 1922. Filmen
blev et tilløbsstykke i Grenaa - ikke
mindst på grund af de mange lokale
optagelser fra nærmeste omegn. Børge
Kjær, Grenaa Egnarkiv, indleder med
en omtale af de lokale filmoptagelser,
og Erik Harbo, Blicher-Selskabet, vil
kommentere forevisningen.

Billetter á kr. 30,00 kan bestilles/købes
14 dage før på Grenaa Bibliotek.

Tirsdag 4. november (FU)
Jens Vellev, lektor. Moesgård, Århus:
Grenaaegnens kalkstenskirker

Af de 10 kalkstenskirker, der ligger i
en bue østligt på Djursland fra Gjerrild i
nord til Rosmus i syd er Grenaa gammel
kirke helt nedbrudt, mens de 9 øvrige sta-
dig står - om end i mere eller mindre
ombygget stand. Udover stenarten er de
karakteriseret ved “en særegen prydelse“.
Dette vil Jens Vellev fortælle mere om.

Tirsdag 11. november (FU) kl. 19.00
i Grenaa Bibliotek (obs. sted)
Børge Kjær, arkivar, Grenaa: Henret-
telser på Djursland og noget om døds-
straffens historie.

Vi har udførlige oplysninger om tre
henrettelser og deres baggrund - spredt
over en ganske lang periode. Bedst kendt
er halshugningen af præsten i Vejlby,
Søren Jensen Quist, i 1626. Den fore-
gik på Sønder Herreds tingsted i nærhe-
den af Albøge. To mordere blev i 1825
henrettet på Hessel Hede syd for Grenaa,
og samme sted blev Gjertrud Marie
Hansdatter halshugget i 1856. Vi skal

høre om disse sager og bruge dem til at få overblik over dødsstraffens historie. Billetter á kr. 30,00 kan bestilles/købes 14 dage før på Grenaa Bibliotek.

Lørdag 13. december

Årets juletur er ikke endelig arrangeret, - men kommer formentligt til at gå til Auning Kirke.

Tid og Sted

Hvor andet ikke er anført, foregår møderne kl. 19.00 i center „Posthaven“, Posthaven 48, Grenaa.

Kontingent

100 kr. - par 160 kr.

Kursusvirksomhed

Tirsdage: 16/9 - 21/10 - 18/11

Gotisk skriftlæsning for begyndere og lidt øvede

Kurset finder sted alle aftener på Grenaa Egnarkiv kl. 19.00 (obs. sted)

Kursusleder: Willy Helbo, Trustrup.

Bestyrelsen har valgt i efteråret 2003 at ændre de sædvanlige klubaftener til et kursus i gotisk skriftlæsning, så vi går i gang med de krøllede bogstaver og håber at opnå en vis læsefærdighed.

Afpladshensyn er tilmelding nødvendig ved Ib Asmussen ☎ 86 32 31 71.

Tirsdage: 30/9 - 25/11 (FU)

Om at skrive landsbyhistorie

Kurset finder sted på Grenaa Egnarkiv kl. 19.00 (obs. sted)

Kursusleder: Arkivar Børge Kjær.

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Østdjursland, Liberalt Oplysningsforbund og Grenaa Egnarkiv samarbejder om et projekt, der påbegyndtes i efteråret 2002.

En del af det lokale arkivs stamgæster har systematisk indsamlet materiale om en del af Østdjurslands landsbyer, og andre har beskæftiget sig med delemner inden for en landsbys samlede historie. På kurset er der også plads til nybegyndere, der vil prøve kræfter med dette at udforske og skrive historie. Kurset er tilrettelagt således, at disse forskellige grupper tilgodeses.

Kurset er åbent for alle interesserede, og det er gratis at deltage.

Nye deltagere kan henvende sig på

☎ 86 32 65 77 Grenaa Egnarkiv.

Bestyrelse

Ib Asmussen, fmd., Krokusvej 10, 8500 Grenaa, ☎ 86 32 31 71.

E: ibasmussen@mail.tele.dk

Leif Ryttertoft, næstfmd., Fuglevænget 60 st. tv. 8500 Grenaa, ☎ 86 30 08 78.

E: ryttertoft@tdcadsl.dk

Inga Witt, kass., Storegade 42 st. tv. 8500 Grenaa, ☎ 86 32 77 39.

Vinnie Press Hansen, sekt., Rosenbakken 5, 8500 Grenaa, ☎ 86 32 14 32.

Bent Klim Johansen, bstmdl., Nellikevej 50, 8500 Grenaa, ☎ 86 30 93 87.

Hjemmeside

www.lokalarkiver.dk/grenaa/slaegt/start.htm

SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR AALBORGEGNEN

Mandag 1. september (FU)

Karl Peder Pedersen, arkivar, Landsarkivet for Sjælland m.fl., København: Amtsarkiverne, en vanskelig guldgrube.

På landsarkiverne befinder der sig mange hyldekilometer arkivalier fra landets mange amter, men de mange papirer bliver imidlertid ikke benyttet i det omfang, de kunne fortjene. Det skyldes ikke mindst, at amtsarkiverne kan virke meget utilnærmelige, og de kan være svære at hitte rundt i. I foredraget tegnes et rids af amtsarkivernes over 300 år lange udviklingshistorie, og derudover præsenteres nogle af amtsarkivernes vigtige slægtshistoriske kilder.

Mandag 15. september kl. 19

Besøg på Aalborg Garnisonsmuseum, Skydebanevej 22, Aalborg. Tilmelding til Jørgen Laustsen senest 12. september. Vi får rundvisning/kaffe på museet.

Mandag 6. oktober

Møde med bl.a. „køb/salg-afdeling“ i konfirmandstuen/læsesalen i Arkivet. Hvem holder „10 minutter“? Meld dig som foredragsholder til BØ i god tid forinden. Aftenens emne er i øvrigt: *Amtsarkiver på Stadsarkivet.*

Mandag 20. oktober

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bus afgår kl. 17.45 fra Aalborghallens parkeringsplads, Vesterbro 14. Læsesalen er åben for os kl. 19-22. Pris pr. person 60 kr. Tilmelding og aflevering af bestillingssedler til Ingrid Gade senest 13.10. Der må højst afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer. Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 17.10.

Mandag 3. november (FU)

Esben Graugaard, museumsinspektør, Holstebro Museum: Vestjyske studehandlere og kommissioner 1788-1968.

Foredrag med lysbilleder, hvor EG med udgangspunkt i frigivelsen af studehandelen i 1788 fortæller om det netværk, fremtrædende handelsfolk og deres slægter dannede i 1800-årene, eksempelvis Breinholt, Buch, Overgaard og Windfeld. Dernæst vil der med afsæt i etatsråd Tangs arbejde på at etablere en direkte eksport til England fra 1840'erne blive fortalt om de danske

Englandskommissionærers virke i perioden 1857-92. Historien afsluttes med kommissionær Ivar Lundsgaard, den sidste store danske „studehandler“. Ind imellem vil mindre kendte handelsfolk blive berørt, ligesom også drivveje og studefolde samt forholdet center-periferi omkring vestjysk identitet kommenteres.

Mandag 17. november

Finn Jelstrup og Birgit Øskov: Begynd på internettet – arrangement på biblioteket på Skansevejens Skole i Nørresundby kl. 19-21.30 for nybegyndere på nettet. Tilmelding til BØ senest 14.11.

Mandag 1. december

Møde med bl.a. „køb/salg-afdeling“ i konfirmandstuen/læsesalen i Arkivet. Hvem holder „10 minutter“? Meld dig som foredragsholder til BØ i god tid forinden. Aftenens emne er i øvrigt: *Virksomhedsarkiver på Stadsarkivet.*

Tid og sted

Foredragene september og november holdes i foredragssalen i Haraldslund Bibliotek, Kastetvej 83, Aalborg. Vore medlemsmøder som altid på Stadsarkivet, Arkivstræde 1 ved Vor Frue Kirke i Aalborg. Alle møder starter kl. 19.30 – hvis ikke andet er nævnt.

Kontingent

150 kr. pr. husstand for alle foreningens tilbud samt HVEM FORSKER HVAD. Ved møderne kan der købes kaffe/the - pris 5 kr.

Kursusvirksomhed

Finn Jelstrup: *WinFamily 7 for begyndere.* Lær at bruge den nye version 7 af slægtsforskningsprogrammet WinFam. Der undervises ikke i egentlig slægtsforskning, men i at bruge programmet til at holde styr på de indsamlede data. Det er dog ikke nogen forudsætning, at man har indsamlet data, alle har aner og måske efterkommere. Medbring venligst blanke disketter. Det forventes, at deltagere har generelt kendskab til brug af Windows og er bekendt med Windows fil- og mappebegreber. Læs om programmet på <http://danmark.winfamily.com/> - pris: 605/435 kr. Start onsdag 22. oktober kl. 16-18.45 – i alt 7 onsdage.

Finn Jelstrup: *Kom godt i gang med Brothers Keepers.* 4 onsdage med slægtsforskningsprogrammet BK vers. 6. Tiltænkt nybegyndere og lettere øvede brugere af programmet, der gerne vil lære programmet bedre at kende. Medbring hver gang sikkerhedskopi af egne data på diskette eller selvbrændt CD samt tomme disketter. Det forventes, at deltagere har generelt kendskab til brug af Windows og er bekendt med Windows fil- og mappebegreber. Læs om programmet på <http://www.brotherskeeper.dk> – Pris: 400/305 kr. Start onsdag 17. september kl. 16-18.45 - i alt 4 onsdage.

Nærmere oplysninger om begge kurser hos FJ ☎ 98 14 44 96 eller E: Finn@fgj.dk

Jørn Tolbod: *Slægtsforskning for begyndere - Find dine rødder og få „kød“ på dine forfædre*. Kursus under FOF-Aalborg 10 torsdage kl. 19-21.35 med start 18.9. Nærmere oplysninger hos JT ☎ 98 15 79 65 eller E: jtold@daks.dk

Finns og Jørns kurser foregår på Kjellerupsgades Skole i Aalborg, og tilmelding skal ske til FOF ☎ 98 13 82 33.

Anton Blaabjerg: *Gotisk skriftlæsning og gamle arkivalier - For begyndere og fortsættere* (FU). 8 gange fra tirsdag 23.9. kl. 19-21. Vi går i gang med arkivaliernes gotiske skrift og opnår derved læsefærdighed. Samtidig præsenteres typiske slægts- og lokalhistoriske aktstykker fra 1800-tallet og tilbage til 1600-tallet, og vi snakker om, hvor disse arkivalier findes i arkiverne. Folkeuniversitetet, Strandvejen 12-14. Pris 595 kr. Yderligere oplysninger hos AB ☎ 86 61 04 36/tilmelding til FU ☎ 98 16 75 00.

I samarbejde med Ældre Sagen - Aalborg afvikler foreningen torsdag 18. september kl. 19-21.30 *Spørgeaften om slægtsforskning: Kom med dine spørgsmål og få hjælp til at komme i gang/videre!* Der vil være medlemmer af foreningen til stede for at hjælpe. Tilmelding til Ældre Sagen, Aalborg ☎ 98 12 03 44.

I samarbejde med KIP afvikler foreningen lørdag 27. septem-

ber kl. 10-15.30 på Teknisk Skole, Aalborg Øst (ved Det Ny Føtex): Finn Jelstrup og Hans Martin Laustsen: *Kildeindtastningstræf* for alle indtastere med opfølgning på tidligere kurser - herunder bl.a. „status og nyheder omkring projektet“, „brug af forskellige hjælpeværktøjer“ samt „søge og udskriftsmuligheder“. Tilmelding til BØ senest 20. september.

I samarbejde med Aalborg Stadsarkiv afvikler foreningen lørdag 8. november kl. 10-15 „Arkivernes Dag“ med emnet „Kroppen i lyst og nød“.

Bestyrelse

Birgit Øskov, fmd./kass., Rolighedsvej 56, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 63 76. E: bojen@daks.dk

Ingrid Wisborg Gade, nstfmd., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg ☎ 98 12 65 15. E: iwg@stofanet.dk

Erling Gammelmark, Markedsgade 5, 9560 Hadsund ☎ 98 57 31 57.

E: g@mmelmark.dk

Jørgen Laustsen, Thorvaldsensvej 2, 9000 Aalborg ☎ 98 13 53 39.

E: j.laustsen@mail1.stofanet.dk

Hanne Gjesing Laursen, Fredrik Bajers Vej 24, 9220 Aalborg Øst

☎ 98 15 96 15. E: gjesing@stofanet.dk

Elisabeth Strandbygaard, Kapelvej 9, 9400 Nørresundby ☎ 98 17 80 35.

E: elisabeth@mail1.stofanet.dk

Rasmus Lund Jensen, Gertrud Rasks Vej 42, 9210 Aalborg SØ

☎ 98 14 66 44. E: rlj@civil.auc.dk

Knud Møller Andersen, suppl., Muhlesvej 15, Box 273, 9800 Hjørring

☎ 98 90 27 90. E: knudma@stofanet.dk

Torben Nyhuus, suppl., Suensonsgade 13, 9000 Aalborg ☎ 98 10 10 82.

E: 2nys@mail1.stofanet.dk.

Finn Hejlesen Jakobsen, rev., Kvisten 27, 9260 Gistrup ☎ 98 32 32 07.

E: hejlesen@mail1.stofanet.dk

Kirsten Bovin, rev., Tinesvej 52, 9380 Vestbjerg ☎ 98 29 68 30.

E: bovin@mail1.stofanet.dk

Hjemmeside

www.slaegtshistoriskforeningforaalborgegenen.dk

ÅRHUS

Tirsdag, den 26. august – bemærk tilmelding og uden for det ordinære program

Besøg på Statsbiblioteket. Vi får introduktion af bibliotekar Lars Otto Kristensen til benyttelse af bibliotekets samlinger især til materiale af slægts-historisk interesse.

Tilmelding senest mandag, den 25. om morgenen - se separat program.

Mandag, den 8. september (FU)

Karsten Skjold Petersen, museumsinspektør, Tøjhusmuseet, København: Geworbne krigskarle.

I 1700-tallet bestod den danske hær dels af en værnepligtig landmilitis og dels af en hvervet hær. Den hvervede hær bemandede fæstningerne, bevogtede grænserne og uddannede militsen. Det var den hvervede hær, borgerne så til

daglig. Soldaterne i den hvervede hær blev hvervet i udlandet, fortrinsvis i Tyskland, og mange af dem blev boende i Danmark efter endt tjeneste. KSP har skrevet en større afhandling om de geworbne krigskarle 1774-1803 og vil dels fremlægge de vigtigste pointer fra afhandlingen og dels fortælle om livet i 1700-tallets gamisonsbyer. Derudover vil de vigtigste kildegrupper af interesse for slægtsforskere blive gennemgået

Mandag, den 6. oktober (FU) - bemærk 1. mandag i måneden

Knud J.V. Jespersen, ordenshistoriograf, professor ved Odense Universitet: Ordenskapitlet på Amalienborg.

Kun de færreste ved, at Ordenskapitlet rummer en enestående kulturhistorisk skat i form af den store samling af levnedbeskrivelser, som modtagere af ordener og medaljer i tidens løb har afleveret. For øjeblikket omfatter samlingen henved 40.000 danske selvbiografier, og den vokser stadig. Den rummer meget stof af interesse for slægts- og personalhistorikere. I foredraget vil den historiske baggrund for samlingens tilblivelse blive ridset op, ligesom samlingens indhold og adgangsmulighederne til levnedbeskrivelserne vil blive omtalt.

Mandag, den 10. november (FU)

Ole Sohn, forfatter og medlem af Folketinget SF: „De drog mod øst“.

Mens det er almindelig kendt at der var mange, som udvandrede til Amerika i 1800-tallet, er det mindre kendt, at mere end 2000 udvandrede til Rusland og Sibirien i perioden 1864 til 1919. Især mejerister, landmænd, gartnere, ingeniører, telegrafister og handelsmænd så rige muligheder for at skabe sig en ny tilværelse der. Ole Sohn vil også komme ind på de kilder, der er anvendt som grundlag for bogen med samme titel som foredragstitlen.

Mandag, den 8. december (FU)

Helen Cliff, mag.art., Herfølge: Jorde-mødre fra 1700-tallet til begyndelsen af 20. århundrede.

De danske jordemødres brogede historie har rødder i gamle kvinde-traditioner, men er også fulgt med samfundets og teknologiens udvikling ind i det 20. århundrede.

(Netop i sommer er der en udstilling på Dansk Sygeplejehistorisk Museum, Kolding med titlen „Tror du på storken“ - se separat program)

Praktiske oplysninger:

Statsbiblioteket: kl. 19.00, Hovedindgangen, Universitetsparken

Øvrige: kl. 19.00 i auditorium F, Matematisk Institut, Århus Universitet, indgang 530, Ny Munkegade (lokalevejledning findes ved indgangen)

Betaling:

Alle arrangementer også Statsbiblioteket: 30 kr. inkl. kaffe med brød.

Kontingent:

Kontingent 190 kr. (nyindmeldte efter 15. maj: 95 kr.) omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Hjemmeside:

www.lokalhistorieiaarhus.dk/slaegt/

Bestyrelse:

Tove Glud Rasmussen, fmd. Nøddevej 2, 8260 Viby J. ☎ 86 14 43 11.

E: toveglud@mail1.stofanet.dk

Bente Klercke Rasmussen, næstfmd. Holbergsgade 23, 2., 8000 Århus C.

☎ 86 13 92 71

E: bente.klercke@mail1.stofanet.dk

Flemming Christensen, kass. Visbjerg Hegn 238, 8320 Mårslet,

☎ 86 29 86 33.

E: flemming.christensen@oncable.dk

Torben Albret Kristensen, sekr. Rundhøj Alle 99, st. tv., 8270 Højbjerg,

☎ 86 11 80 79.

E: torben_albret@hotmail.com

Erik Bjerre Fisker, Holbergsgade 23, 1., 8000 Århus C. ☎ 86 12 20 30.

E: ebf68@hotmail.com

Fundet på nettet

af Jens Aaberg, Bøgevangen 28, 9330 Dronninglund ☎ 98 84 18 90

Hos slægtsforskere hører man ofte: ”Jeg fandt lige noget på nettet!”

Der er heller ingen tvivl om, at man på nettet kan finde mange nyttige oplysninger, ja måske hele slægtslinjer, som man har været på jagt efter i mange år. Problemet med disse oplysninger er bare, hvorvidt man kan stole på dem, og om der er dokumentation for rigtigheden af dem.

For slægtsforskeren kræver det derfor en omhyggelig kontrol af alt, hvad han finder, før det kan indgå i f.eks. en slægtsbog.

Jeg har i flere tilfælde konstateret, at der på nettet er slægtstavler med gamle slægter, og hvor man kan se, at de nærmest må være skrevet af efter hinanden. Når jeg så har henvendt mig for at få nærmere oplysninger og dokumentation for nogle familieforbindelser, som jeg mangler, har jeg fået en meddelelse om, at man desværre ikke har yderligere oplysninger eller kilder til det, der er lagt ud. Det, mener jeg, er en ret alvorlig problematik, og det er i hvert fald ikke svært at forestille sig resultatet, hvis det fortsætter på den måde. Ved ukritisk at overtage alt, hvad man finder på nettet i den tro, at det må være rigtigt, vil eventuelle fejl blive spredt.

Som et eksempel på, hvorledes fejl kan forekomme i slægtsoplysninger på nettet, vil jeg vise en historie, som jeg fandt, da jeg på www.google.com ta-

stede navnet på mit fødesogn ”Naur sogn”. Som et af de første emner kom her en rørende historie om ”En lille dreng fra havet”. Jeg læste den og fandt ud af, at jeg måtte have slægtsrelationer til nogle af personerne. Samtidig kunne jeg også se, at der var noget, som ikke stemte med de oplysninger, jeg havde. Derfor besluttede jeg at gå en del af historien kritisk igennem for at se, hvad der forekom af fejl deri.

„Den lille dreng fra havet“

Nedskrevet af Niels Gade 1978

„En tidlig martsdag i 1823, da sneen endnu dækkede jorden, kom en fattig kone vandrende på sine bare fødder i vårsneen. På armen havde hun to risflettede kurve. Hun havde vandret 6 mil ude fra fiskerlejet Trans ved Vesterhavet, nord for Nissum fjord og var nu nået til kirken i Naur sogn en milsvej nordvest for Holstebro. Hun gik ind i den anden gård nord for kirken for at sælge sine fisk, hvilket nemlig var formålet for hendes vandring. Gården hed Gade og de midaldrende, barnløse folk i gården købte fisk af konen. Ved denne lejlighed blev det klarlagt, at hun i den ene kurv havde et lille barn, en dreng på nogle måneder. Bonden og hans kone blev så begejstrede for den kønne lille dreng, at de bad om forlov til at beholde ham, hvilket fiskerkonen straks gik med til, da han var forældreløs.

Da kirkebøgerne fra Trans senere er gået til grunde ved en brand, har det ikke været muligt at opspore den lille drengs slægtskab, men en beretning siger, at hans fader havde været sømand og nævnt som kinafarer, at han ligeledes som ung havde deltaget i slaget på Kjøbenhavns Rhed den 2. april 1801.

Den lille dreng blev døbt Christen Gade og voksede op i gården, gik på Realskolen i Holstebro, overtog gården fra sine adoptivforældre. Med flid og fremsynethed var han foregangsmand på mange områder, ligesom han tog del i sognets ledelse. I 1848 giftede han sig med Ane Madsdatter fra Overgård i Naur. Hun var 3 år ældre end han og stod trofast ved hans side i hele deres lange liv midt i en stor børneflokk. Christen og Ane Gade fejrede krondiamantbryllup i 1913. De sidste 10-15 år af Christens liv var han blind og de døde begge i 1914 med kort mellemrum.“

Det er en meget rørende historie, men der er adskillige ting i den, som ikke har hold i virkeligheden. Ved hjælp af kirkebøger og folketællinger kan man lave denne noget mere realistiske historie:

I Mollerup i Trans sogn boede i første halvdel af 1800-tallet boelsmand og fisker Mads Christensen og hustru Mette Christensdatter. Den 29. juni 1825 får de i følge den velbevarede kirkebog en søn, som får navnet Christen, og efter faderen kommer han til at hedde Madsen. Christen Madsen kommer til Gade i Naur.

Hvornår er ikke muligt at tidsfæste, men det er i hvert fald sket før 1834, da han her optræder i folketællingen som en 9-årig dreng.

Folkene i Gade, Niels Olesen og Mette Christensdatter var ikke barnløse. De havde allerede en søn Mads, der var født i Naur sogn 1813. At Christen skulle være blevet givet væk til dem, fordi de var barnløse og derfor ønskede sig et barn, holder altså ikke.

Nærmere undersøgelser viser imidler-

tid, at konen i Gade er søster til Christens far. Christen er således kommet til sin faster og onkel.

Hvorvidt Christen har gået på Realskolen i Holstebro har ikke kunnet dokumenteres.

12. nov. 1848 bliver han i Naur kirke gift med den 2 år ældre Ane Sørensdatter. Hun var datter af sognefoged Søren Christensen fra Overgaard i Naur sogn. Christen og Ane nåede at holde krondiamantbryllup, men kun en måned efter døde Ane d. 11. dec. 1913. Christen døde knap to år senere d. 12. okt. 1915. Deres gravsten står stadig på kirkegården i Naur.

De fik 12 børn, hvoraf de 10 levede. De har sørget for en stor efterslægt efter ”den lille dreng fra havet”. Og selv om virkeligheden kan synes lidt mere ordinær end overleveringen, så har han dog udfyldt sin plads i slægtens og sognets historie. Det er jo heller ikke det ringeste eftermæle at få.

Det kan også nævnes, at Christen havde en bror, der var 5 år ældre. Han hed ligeledes Christen. Han levede som fisker i Trans, og det fortælles om ham, at han var i stand til at tage varsler og forudsige strandinger. Se herom i Hardsyssel årbog 1911 s. 119-25.

Her følger en noget ufuldstændig liste over Christen og Anes børn og ægtefæller: (alle børn er født i Gade, Naur sogn).

Niels Martinus Christensen, f. 5. okt. 1849, d. 9. jun. 1902 i Handbjerg sogn, Ringkøbing amt. Gdr. Christiansminde

i Handbjerg. Viet d. 27. mar. 1877 i Handbjerg til Johanne Marie Pedersen, f. 23. maj 1853 i Kobborg, Handbjerg sogn. De fik 10 børn.

Søren Christensen Gade, f. 29. okt. 1850, d. før 1930. Gdr. i Sønderlund, Måbjerg sogn. Viet okt. 1883 til Else Marie Odgaard, f. 10. dec. 1860 i Østergaard, Hvidbjerg sogn, Thisted amt. Død efter 1930. De fik 9 børn.

Mette Marie Christensen, f. 22. maj 1852, d. 26. aug. 1852.

Mette Marie Christensen (navneforandring til Lørup), f. 21. aug. 1853. Viet 14. okt. 1877 i Naur kirke til Peder Kristian Kristensen, f. 7. apr. 1850 i Nr. Lørup, Vejrum sogn, Ringkøbing amt. Gdr. i Nygaard, Vejrum sogn. Der er fundet 2 børn.

Mads Christensen Gade, f. 13. dec. 1854. Avlsbruger og vognmand i Holstebro. Viet 26. maj 1885 i Holstebro kirke til Maren Jensen, f. 17. dec. 1863 i Holstebro. De fik 12 børn.

Niels Christensen, f. 21. nov. 1855.

Ane Marie Christensen, f. 8. jan. 1858. Viet 19. okt. 1887 i Naur kirke til Kristen Pedersen, f. omk 1858. Gdr. i Tolsgaard, Vejrum sogn, Ringkøbing amt. Ingen børn fundet født.

Jens Overlund Christensen, f. 1. maj. 1859, d. 29. okt. 1940 i Holstebro. Gdr. i Gade, Naur sogn. Viet 25. sept. 1896 i Naur kirke til Mette Pedersen, f. 3. jun. 1868 i Grejdal by, Ejsing sogn, Ringkøbing amt. D. 6. apr. 1942 i Holstebro.

Maren Christensen, f. 10. dec. 1860. Viet 11. maj 1892 i Naur kirke til Anton

Martinus Wimmelmann, f. 16. sept. 1864 i Thorning sogn, Viborg amt. Ved vielsen var han kommis i Skive. Deres opholdssted ikke fundet.

Inger Marie Christensen, f. 24. jan. 1862. Viet 25. aug. 1889 i Naur kirke til karetmager i Skive Anders Lauritsen f. omk. 1861. Der er fundet 5 børn.

Cathrine Christensen, f. 11. jun. 1863. Viet 11. nov. 1888 i Naur kirke til skræddermester i Holstebro, Jørgen

Peder Pedersen, f. omk. 1866. Der er ingen børn fundet.

Christen Christensen, f. 24. nov. 1864, d. 14. dec. 1864.

PS. Efter denne historie er skrevet, er artiklen om "Den lille dreng fra havet" tilsyneladende blevet fjernet fra nettet, men det ændrer jo ikke ved problematikken omkring udokumenterede oplysninger, som er lagt ud på det store net.

Lad os gøre noget – ved det!

Erindringer, slægtsnotater, familiekroniker, slægtsbøger, romaner, digtning – eller kort sagt „Jeg kan bare slet ikke lade være med at skrive det ned...“ Kært barn kan have mange navne, og mange slægtsforskere kan „gøre det på mange måder“, men vigtigst af alt er, som overskriften indikerer, at „vi gør noget“!

Et langt, stræbsomt og flittigt liv som slægtsforsker fører et hav af notater, små sedler og optegnelser med sig – sammenholdt med et hav af billeder dannet på nethinden, når fundene fra en lang dag på arkivet skal fordøjes. Langt de færreste af vore forfædre er blevet genstand for fotografens blitzlys, så egentlige fotos må vi kikke langt efter, men alle vore forfædre kan blive til genstand for tankens blitzlys, når billederne dannes på nethinden.

Disse billeder er ikke altid i størrelsen 10 x 15 eller 9 x 13 cm, som de

autoriserede fotohandlere averterer med. Nej, her skal helt andre formater til – oftest A4-ark i mangefold. Side op og side ned males der med den brede pensel, illustrationer sættes ind, kirkebogsopslag scannes og „hopper“ ind på siderne, overskriftes vælges og snart er en historie klar.

Hjulpet på vej måske af Ingegerd Jenner Løths tanker om erindringskrivning og efterfølgende brug af cd-rommen til egentlig skrivning og layout – inspireret måske af „Bisonokse og krokodiller“ skrevet af Ellen-Sofie Schuldt-Larsen og trykt måske ved brug af „One Way Tryk“ i Højbjerg eller „A/S Trykcentralen“ i Viby, der begge lige nu henvender sig til slægtsforskningsforeningerne i håb om, at vi er nået dertil i vores arbejde med at gøre noget – ved det!

Jeg synes, at det er en spændende udvikling, der er i gang – vi har i flere ge-

nerationer været gode til at notere og samle, men med den nymodens teknik får vi også gode redskaber i hænderne, der kan bruges til at gøre os dygtige til at fortælle og formidle.

I SLÆGTENS efterhånden lange række af temahæfter kan nævnes to, der begge kommer ind på aspekter i denne sags tjeneste: „Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!“, hvor en lang række skønlitterære bøger til slut i hæftet til inspiration nævnes. Suppleret nu af nedennævnte, der ikke kom med i seneste udgave. Desuden „Slægtsforskere: Lad os gøre noget – ved det!“, der i en lang række artikler redegør for forskellige slægtsforskeres overvejelser i retning af offentliggørelse og publikation af indsamlet materiale. Nedenstående adresser er heller ikke med i seneste udgave.

Ellen-Sofie Schuldt-Larsen: *Bisonokse og krokodiller*; En erindringsroman fra Sydjylland. Forlaget Ulleren, 2002.

☎ 54 93 71 55. E: oz1cry@post11.tele
Ingegerd Jenner Løth: *Mine erindringer*. Gix, 2002.

A/S Trykcentralen, Gunnar Clausens Vej 6, 8260 Viby. ☎ 86 28 48 66.

E: salg@trykcentralen.dk –
www.trykcentralen.dk

One Way Tryk a/s, Polluxvej 9, 8270 Højbjerg. ☎ 86 11 50 00.

E: post@trykdk.dk – www.ettryk.dk
InPrint A/S, Saxovej 4, 6000 Kolding.

☎ 75 50 31 31. E: info@inprint.dk –
www.inprint.dk

Det kunne jo være, at en kommende (regnfuld?) sommer kan bruges til at – gøre noget ved det!

BØ

Havde de bare skrevet noget op!

af Ingegerd Jenner Løth, Frøkærparken 36, 8320 Mårslet. ☎ 86 72 25 27.

Som slægtsforsker ønsker man tit, at ens slægt havde skrevet noget mere op..... For 5 år siden var min familie og jeg et år i New Zealand, hvor vi fik en god ven, nemlig skoleinspektør Jack Reid. En dag kom han og var helt knust. Hans mor, som boede i Australien, var lige død. ”Der er så meget, jeg ikke nåede at få at vide om hende og hendes familie”, fortalte han – ”og nu er det for sent, - havde hun bare skrevet noget op”!

Disse tanker tog jeg til mig, og mange gange siden er jeg stødt ind i samme problem: havde de bare skrevet noget op!

Derfor har jeg lavet en bog, som hedder ”Mine erindringer”; Inde i ”Mine erindringer” er der et fantastisk værktøj, der fortæller dig, hvordan du gør, hvis du vil skrive dine erindringer – helt konkret, bl.a. med råd fra forfatteren Lise Nørgaard. Og der er vedlagt en helt unik cd-rom, som er let at betjene, og som hjælper dig med at give dine fortællinger et meget flot og professionelt layout, hvis du skriver på computer. Du kan selvfølgelig også skrive i hånden.

Har du lyst til at værne om din slægt og give dem rødder? Har du lyst til at

blive husket af dine efterkommere? Har du lyst til at de skal vide, hvem du er og hvad du står for? Har du lyst til at genopleve dit eget liv og føle dig rig på minder? Har du lyst til at skrive dine erindringer i en rigtig bog med et professionelt udseende, både ude fra og inde fra? Har du lyst til at blive bedre til at bruge computeren - på en meningsfuld

måde? Så skriv dine erindringer i en ny og meget flot indbundet bog: "Mine erindringer"

Bogen kan købes hos boghandleren, eller bestilles på loth@post.tele.dk - Se evt. mere om bogen på adressen www.mineerindringer.dk (er under udarbejdelse 10.3.2003)

Det stod (sør'me) i avisen...

"Det er utroligt, hvad man finder, når man leder efter noget helt andet", sagde et slægtsforskermedlem en aften til mig og gav mig en kopi af et avisudklip fra *Aalborg Amtstidende* lørdag 16. januar 1889 sålydende:

Gammel Arv.

I 1787 døde der en gammel Urtekræmmer i København, som blandt andet havde udsat en Sum af 100 Rdlr. For en Brodersøn, Hans Pedersen, Bering, Søn af en Degn i Maltbek. Forinden Summen udbetaltes skulde dog Brodersønnen være bleven Mester og Borger i København. Han naaede imidlertid ikke saa vidt, idet han blev Bødker i sit Fødesogn, hvor han i 1812 døde, dræbt af et Træ, som han fældede i Sønderskovgaards Skov. Overformyndieriet, hvor Pengene var indsatte, beholdt derfor disse, indtil det for et Par Aar siden ved Dom blev afgjort, at Bødkeren dog tilkom Pengene. Disse, der fra 100 Rdlr., var voxede til den ret anseelige Sum ca. 2500 Kr., blev derefter tilstillede Skifteretten i Holsted til De-

ling blandt Arvingerne. Bødkerens i 1815 sluttede Bo maatte derefter frem til Reasumtion, samtidig med at Arvingerne skulde findes og indkaldes.

Disse, der fandtes spredte rundt omkring, navnlig i Nordslesvig, mødte alle til Skifteslutning i Holsted den 12te ds, og havde her den Glæde at faa udbetalt en for dem temmelig betydelig Sum hver. De var alle uformuende Folk saa at Arven faldt i god Jord. Nogle af Bødkerens Børn og Børnebørn var døde, saa at Arven maatte føres helt ned til Børnebørnsbørn, men dog var der to af Børnene, der var mødte paa Skiftet 1815 ved Værge, som atter nu Anno 1889 lod give Møde. Vel mødte igen, kunde Skifteretten sige. Ved den meget vidtløftige Stamtavle, som var udarbejdet til Brug for Delingen, blev det i F. Jyllp. oplyst, at Familien nedstammede fra en Præst, Bering, fra Horsenseggen i første Halvdel af forrige Aarhundrede.

Tja, hvem kan mon føre sine aner tilbage til den historie?

BØ

ØVLE-SLÆGTEN I MALLING 1642.

af Bjarne Nørgaard Pedersen, Agernvej 95, 8330 Beder, ☎ 86 93 62 58,

På Viborg landsting blev der 1642 ført sag angående et skovskifte i stor Fulden skov kaldet Hovgårds skifte, som havde ligget til Skumstrupgård (nu Vilhelmsborg).

Om dette skovskifte havde 12 selvejere i Ning herred i 1620 sat sten og gjort deres ed og tov, hvilket de skulle stå til rette for, hvorfor de nu blev stævnet og de af dem, der var døde, deres arvinger for den ed og tov, førnævnte selvejere Knud Mogensen i Fløjstrup, Peder Øvle i Starup, Søren Nielsen i Pøl, Rasmus Nielsen i Malling, Øvle Eskesen sst, Mikkel Fog i Testrup, Jens Tordsen sst, Mikkel Jensen i Jegstrup, Iver Mikkelsen i Enslev, Søren Sørensen i Langballe, Jens Mikkelsen sst og Tomas Jespersen i Ingerslev, 14/11 1620 på Ning herreds ting gjort og afsagt havde. Ligeledes blev herredsfogden Niels Mikkelsen i Langballe, som 1620 havde afsagt dom om samme skovskifte, hans arvinger stævnet.

Da herredsfogden og alle selvejerne på nær Søren Nielsen og Iver Mikkelsen var døde, findes derfor blandt de indstævnede samtlige arvinger efter selvejerne Øvle Eskesen i Malling og Peder Øvle i Starup. Deres opholdssteder/familieforhold var 1642 som følger.

1. ØVLE ESKESEN i Malling død var gift med Kirsten Sørensdatter (ifølge „Øvleslægten“)

Deres børn:

2. Peder Øvle selvejer i Malling gift med Maren Knudsdatter født i Fløjstrup, (datter af Knud Mogensen selvejer i Fløjstrup og Anne Pedersdatter, som ifølge Rasmus Pedersen Thestrups stambog var datter af Peder Nielsen Fog og Maren Nielsdatter Leth i Farre)

3. Mikkel Øvle tjener i Langballe.

4. Eske Øvle i Langballe gift med Gertrud Sørensdatter (datter af afdøde Søren Sørensen selvejer i Langballe).

< 5. Mikkel.

6. Helle Øvlesdatter gift med Jens Pedersen i Storenor.

7. Anne Øvlesdatter gift med Søren Pedersen i Lillenor.

8. Mette Øvlesdatter gift med Jens Nielsen i Seldrup.

9. Maren Øvlesdatter gift med Rasmus Nielsen i Battrup.

10. Johanne Øvlesdatter gift med Jens Jensen i Østerby.

Anden Generation

5. Mikkel Øvle i Lillenor død var gift med Maren Pedersdatter, som nu er gift med Anders Pedersen i Lillenor

Deres børn:

11. Øvle Mikkelsen udenlands.

12. Maren Mikkelsdatter i Fløjstrup

13. Anne Mikkelsdatter i Fløjstrup ?.

14. Sidsel Mikkelsdatter i Vormstrup.

15. Kirsten Mikkelsdatter i Vormstrup.

1. PEDER ØVLE selvejer i Starup død.
Hustru ukendt.

Deres børn:

2. Jens Pedersen i Starup.
3. Anne Pedersdatter i Århus.
- < 4. Bodil.
- < 5. Mikkel.
6. Karen Pedersdatter i Langballe.
7. Helle Pedersdatter gift med Jens Jensen i Løjenkær.
- < 8. Inger.

Anden Generation

4. Bodil Pedersdatter død gift med Rasmus Mikkelsen i Vormstrup.

Deres børn:

9. Maren Rasmusdatter i Malling.
10. Sidsel Rasmusdatter i Langballe.
11. Mette Rasmusdatter i Vormstrup.
12. Johanne Rasmusdatter udenlands.
13. Karen Rasmusdatter udenlands.

5. Mikkel Pedersen i Pøl død var gift med Kirsten Mikkelsdatter, som nu er gift med Jens Sørensen i Pøl.

Deres børn:

14. Peder Mikkelsen i Svinsager.
15. Jacob Mikkelsen i Fillerup.
16. Søren Mikkelsen i Pøl.
17. Maren Mikkelsdatter gift med Mikkel Sørensen i Pøl.

8. Inger Pedersdatter var gift med Hans NN i Ajstrup død.

Deres børn:

18. Erik Hansen, tjener i Starup.
19. Johanne Hansdatter gift med Rasmus Madsen i Størenor.
20. Karen Hansdatter, udenlands.
21. Mikkel Hansen, udenlands.
22. Jens Hansen, udenlands.

(kilde: Viborg landstings dombog B 2/3 1642 fol 91)

Lad os hige og søge....

- næsten sådan lyder titlen på et af temahefterne fra SLÆGTEN (Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne). Første udgave så dagens lys for 10½ år siden – en litteraturliste for slægtsforskere til at give inspiration, når materiale til slægten skulle findes på biblioteket. Landsarkivar Hans H. Worsøes 60 års fødselsdag blev anledningen på forsiden (hæftet blev dedikeret til ham og hans store arbejde i slægtsforskningens tjeneste), den måske mere direkte årsag var, at jeg var blevet bedt om at holde et af fore-

dragene på årets weekend-kursus på daværende Snoghøj Folkehøjskole. Foredraget kom til at hedde ”Lad os hige og søge i bøgerne” og handlede om den helt oplagte grund: at der var så umådelig mange kilder at øse af til slægtsforskning – og langt de fleste måske fandtes på landets mange biblioteker, stod der og havde det godt samt blev alt for lidt anvendt!

Her 10 år efter, ved Hans H. Worsøes 70 års dag, udkom lidt forsinket 5. udgave af hæftet – tykkere end nogen sinde,

idet bogverdenen på trods af internettets opfindelse til stadighed fyldes med mange kilder, som vi kan øse af til slægtsforskning.

Da jeg her i foråret fik endnu en opfordring til at holde ”det gamle foredrag”, blev jeg under finpudsningen klar over, at det måske er blevet endnu mere nødvendigt at påpege betydningen af at bruge de publicerede bøger til sin slægtsforskning – i disse tider, hvor mange tror, at slægtsforskning kan klares via et par besøg på nettet, og resultatet blot skal være en ”stamtavle” såmænd – uden måske egentlig at have tænkt ordet helt igennem!

Slægtsforskning er ifølge min definition en klar opfattelse af, at de forfædre (nære og fjerne), der er skyld i vores egen eksistens i det 21. århundrede, er mennesker af kød og blod – mennesker, der har handlet og ageret i en tid, der var deres, mennesker, der fortjener at blive hørt uanset, hvor højt de har råbt. Af og til møder man forfædre, der blot med en stille hvisken gør opmærksom på, at de har levet – men alle bærer vi rundt på forhånd tak en lille brøkdelt af dem i os – og den stille hvisken har også ”dyb grund”! Derfor må alle muligheder, alle kilder tages ind, når vi ønsker at lære dem at kende – og derfor er en kirkebog eller en folketælling tilgængelig på internettet ikke nok at bruge, for at man kan kalde sig slægtsforsker. Den danske bogverdens mangfoldigheder – måske også udlandets – hvis man har udenlandsk blod i årerne – må studeres nøje

og sluges, for at vi kan komme i familie med ”hele mennesker”.

Temahæftets afsnit ”*Sognebeskrivelser*” giver kun ganske få eksempler på alle de store og meget omfattende værker, som ihærdige lokalhistorikere har bragt frem i dagens lys. Hvis man har forfædre i et sogn, der på den måde er beskrevet, bør det være et ”must” at få al den litteratur om sognet og dets lokaliteter hjem til eget skrivebord, således at man i fred og ro kan læse sine egne ind i ”livets gang i Lidenlund”.

Som eksempler kan nævnes Jørgen Jakobsens bøger *Nørre Bindslev 1660-1805. Fæstebønderne vilkår i en nordjysk landsby under enevælden, Lykkegaard i Bindslev. Fra herregård over fæstegård til selvejergård. 1500-1973* og senest fra 2003 *Bindslev Sogn 1805-1925. Lokalpolitik og Samfundsudvikling*. Sidstnævnte er ikke forsynet med personregister – se det, som en klar opfordring til, at alle uanset, hvilket efternavn man søger efter, blot man har forfædre i Bindslev, bør læse hele bogen, for at man kan danne sig et indtryk af, hvordan det har været at bo og leve der. For at komme hele raden rundt må bogverdenen grundigt efterses for bøger om Bindslev Sogn, men også årbøgerne og de lokalhistoriske udgivelser (kvartals- eller halvårslige) bør studeres nøje – det kan jo sagtens være, at der findes artikler deri om Bindslev personer eller begivenheder. JJs egen litteraturliste bag i bogen lader mange muligheder ane i den retning i bl.a. *Vendsysselske årbøger og Vendsyssel nu og da*.

Alt dette kan selvfølgelig suppleres ved på internettet at skrive "Bindslev" i en søgemaskine, skrive "Bindslev" i www.bibliotek.dk, skrive "Bindslev" i Dansk Dataarkivs database (www.ddd.dda.dk), kikke efter "Bindslev" i internettets sognetræf, for det tilfælde, at behjertede sjæle havde ladet Bindslev-arkivalier omskrive til edbdansk (www32.brinkster.com/

sognetræf/Index.asp), i DIS-Danmarks oversigt over fotograferede kirker (www.dis-danmark.dk) - men alt dette har den helt klare begrundelse i, at man har været i familiens gemmer og på landsarkivernes/lokalkarkivernes arkiver og der fundet ud af, at man har forfædre i Bindslev. God jagt!

BØ

SLÆGTENS nyeste publikationer

I specielt fornemt udstyr blev der til den slægtshistorisk interesserede stats-ministers 50 års fødselsdag 26. januar 2003 udgivet temahæftet *I alle de riger og lande ... Anders Fogh Rasmussen og fortiden!* – Hæftets indhold, statsministerens anetavle tilbage til de 32 tip-tipoldeforældre, er ganske upolitisk, men på forsiden står budskabet: "om end netop hans regerings bestræbelser på at spare har ført til forringede forhold for vore traditionelle "samarbejdspartnere" Statens Arkiver, Folkeuniversitetet og oplysningsforbunden!" – Jeg havde tilføjede lejlighed til kort at fremføre dette budskab over for statsministeren ved receptionen (men jeg er desværre bange for, det ikke hjælper!), og ugen efter blev hæftet - og budskabet – omdelt til de øvrige 178 medlemmer af Folketinget.

Hæftets indhold viser, at slægtsforskere selvfølgelig må inddrage mange andre kilder end blot kirkebøger og folketællinger, hvis der skal kastes blot et minimalt lys over forslægtens liv og

færden. – For slægtsforskere er hæftets budskab: Lad den mere kedelige del af forslægten ligge, koncentrer dig i stedet om at fortælle historien om de interessante aner! – I dette tilfælde fortælles der grundigt om den fattige landarbejders søn, der blev dansk pionér i Estland i 1890'erne og senere smørgrosserer i København, og om hans søn igen, der udvandrede fra Grenå-egnen til Texas. Lad hæftets kildeangivelser inspirere dig til at finde tilsvarende oplysninger om dine slægtninge!

Hæftet er illustreret med bl.a. familieportrætter (lånt hos slægtsmedlemmer), fotos af slægtens gårde og gravsten m.v. - Statsministerens forslægt hører hjemme på Djursland med afstikkere til egnen omkring Horsens og – langt tilbage - til Mors!

Blandt de øvrige af SLÆGTENS publikationer, der er udsendt i reviderede udgaver, skal nævnes temahæftet *Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og*

gæld! - der er udkommet i 5. udgave. Hæftet indeholder nyttige ordlister, en praktisk oversigt over skiftemyndighederne gennem tiden, artikler om bl.a. arv og myndighed, dødsanmeldelser m.v.

Temahæftet **Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!** – udkom efter den flittige skribent på slægtsforskningens område, tidligere landsarkivar Hans H. Worsøes 70 årsdag 11.11.2002 i 5. udvidede udgave med en kort præsentation af 571 bogtitler, som det er nyttigt at kende for slægtsforskere; hæftet er siden sidste udgave udvidet med 50 nye titler og 4 sider!

Forrest i hæftet findes en introduktion til bibliotekernes indhold – anvisning på, hvordan du via internettet kan undersøge bibliotekernes indhold! - Titlerne er opdelt efter emner som: Lærebøger – generelle vejledninger, også slægtsforskning for børn, gotisk skrift, arkivregistraturer og guider, transskriptioner af kirkebøger og folketællinger. Et afsnit handler om introduktion til lokalhistorie og litteraturen herom, amtsbeskrivelser, lokalhistoriske tidsskrifter og årbøger med angivelser af nøgler/indekser til de amtshistoriske årbøger, oversigter over danske landejendomme og vejledninger til ejendoms Historiske undersøgelser.

Et vigtigt afsnit omfatter de titler, der kan hjælpe med til at undersøge, om der i forvejen er skrevet noget om de personer, familier og slægter, du arbejder

med. Hertil knytter sig eksempler på slægtshistoriske arbejder samt erhvervs- eller uddannelsesmæssige ”stater” osv.

Omtalt er også bøger, der fortæller om vore forfædres dagligdag, billeder, løsøre, ridderordener og medaljer, soldater (værnepligtige og officerer), ud- og indvandring, aviser, dødsfaldslistor og kirkegårde m.m.

Et afsnit handler om lov og ret, forbrydelse og straf, ældre slægtshistoriske kilder, heraldik for slægtsforskere og ”blåt blod”. Og til slut eksempler på skønlitteratur og tegneserier, som kan inspirere slægtsforskere.

Desuden er tvillinghæfterne **Gemmesider II A+B** — de ”bevaringsværdige” artikler fra SLÆGTENS numre 11-20 – udsendt som en hilsen til SSFs tidligere formand, Ingvar Musaeus, på 80 årsdagen 28.3.2003. – Som Viborg-foreningens formand blev han fra 1988 SSFs dynamiske formand og var til 1993 den stærke eksponent for samarbejdet mellem de slægtshistoriske foreninger i alle dele af landet! Derfor prydes de to hæfter da også af gamle billeder af bønder fra henholdsvis Amager og Læsø. I Musaeus’ ”regeringstid” udkom således 1. januar 1990 det første nummer af SLÆGTEN, og både bladet og de øvrige publikationer udgives fortsat efter de retningslinjer, som blev udstukket i hans tid!

Af emnerne for hæfternes artikler kan nævnes slægtsbetegnelser (betegnelser for slægtskabet mellem personer), Ribe-

slægterne Benzon og Hauch, fødsels- eller dåbsattest, Mormonkirkens slægts-historiske centre, internettet, adels-slægterne Blik og Grøn, herredsfoged-slægten fra Trabjerg og Abildtrup-slæg-ten, kirkebøger i krigsly under 2. Ver-denskrig, kartoffeltyskerne på Alheden, Amager-slægtsforskning, uægtefødte børn i Salling, Læsø-slægtsforskning, ”Den ny kirkebog”, slægten Monrad, den sønderjyske fører H.P. Hanssen, prins Richard og svigersønnen grev Jeffersons danske slægtsforbindel-ser, jagten på Gorm den Gamle, Uffe Ellemann-Jen-sens påståede spanske afstamning, skrædder Cramer fra Viborg Tugthus/Underup ved Horsens, præste- og officersslægten Busch (Sjælland og Jyl-land) og Fuglsang-mordet ved Viborg.

Det bemærkes, at temahæfterne i de nye udgaver/oplag alle har gennemløbet den udvikling, at de nu udkommer med glit-tede og lidt mere slidstærke omslag. – Men de koster stadig den meget billige pris på 25 kr. stk. – De øvrige publika-tioners pris er ligeledes holdt helt i bund, og på både en del af disse og på tema-hæfterne er der diverse rabatordninger ved køb af flere eksemplarer af samme hæfte.

Special-tilbud på Gemmesider

Mange nye medlemmer er indtrådt i de slægtshistoriske foreninger, siden bladet SLÆGTEN begyndte at udkomme 1990, og disse medlemmer har derfor selvføl-gelig ikke de gamle numre af bladet. –

Derfor tilbydes nu *Gemmesider I* (de ”bevaringsværdige” artikler fra numrene 1-10) + *Gemmesider II A og II B* (de ”bevaringsværdige” artikler fra numrene 11-20), i alt ca. 240 sider læsestof sam-let for kun 60 kr. Og *Gemmesider II A og II B*, ca. 150 sider læsestof for kun 40 kr. I løssalg koster de tre hæfter 25 kr. pr. stk., altså i alt 75 kr. – så her er penge at **spare!**

Til slut skal det nævnes, at SLÆGTEN har overtaget et restoplag af *Gamle slægter i Rye sogn*, af Niels Ravn, gen-optrykt 1981 efter den oprindelige ud-gave fra 1969. Bogen er på 176 sider og koster kun 100 kr. + forsendelse.

Bogen fortæller godt og solidt om mange fremtrædende bondeslægter fra Rye Sogn mellem Silkeborg og Skander-borg, og nogle af dem er fulgt meget langt tilbage; bogens kapitler hedder: Wissingslægten, Hagensen-Bloch-slæg-ten, Voetmannslægten, slægten fra Em-borg, slægten i Kongsgården og Dalbo-gård, slægten i Bakkegården, slægten i Ryegård, slægten i Rye kro og slægten i Slotsgården.

Slægten i Bakkegården kan følges til-bage til Christen Nielsen, der var præst i Rye omkring år 1600, gennem sønnen Christen, der blev fæstebonde i Emborg (det tidligere Øm Kloster); fra præstens datter, gift med den næste præst, Torn Olufsen Gammelgaard – fra Gammel-gaard ved Skive, nedstammer forfatte-ren Steen Steensen Blicher.

Slægten Voetmann kom via Sønder-

jylland fra Westphalen i Tyskland som kunstgartnere; et medlem fremelskede i haven ved Gråsten Slot det kendte Gråstenæble – ”æ Gravenstener”.

Slægten Hagensen-Bloch hørte hjemme i Rye Mølle og kan følges tilbage til byfoged Niels Poulsen i Nykøbing Mors omkring år 1600. Fra ham nedstammer for øvrigt amerikaneren Ted Sorensen, der i midten af maj besøgte Mors. Ted Sorensen var i sin tid præsident Kennedys vigtigste rådgiver og har skrevet en verdenskendt biografi over denne; om denne slægt kunne der skrives en hel artikel. - Fra en datter fra Rye Mølle stammer slægten Fischer på Bryrup Mølle, hvortil hørte forfatteren Leck Fischer og broderen Viggo Kampmann, finans- og senere statsminister.

Slægten i Slotsgården – og mange andre - stammer fra Gedske Rasmusdatter Leth, 1767-1811, hvis stedfar var degn i Rye. Hendes far var en fattig, men adelig løjtnant, der stammede fra den hovedrige Holstebro-købmand Christen Linde, der blev adlet 1704; en slægtslinje går tilbage til de adelige slægter Rantzau og Urne, og derfra er der mindst 3 slægtslinjer tilbage Valdemar Sejr (to via slægten Rosenkrantz og Erik Plovpenning's datter, den norske dronning, og én via Bille- og Skarsholmslægten fra Valdemars uægte søn Knud); i bogen er dog blot fulgt én slægtslinje til bage til Gorm den Gamle!

Sidste nye publikation

I juni udkom SLÆGTENS nyeste udgivelse, hæftet: *Det står skrevet II samt Slægten Brochmann i ny Belysning*, se publikationslistens nr. 21.

Hæftet er et større supplement og rummer en del korrektioner til professor Skous store slægtsbog fra 1998: *Det står skrevet i kirkebøger...*, publikationslistens nr. 13.

Fra området vest for Skanderborg drejer det sig bl. a. om oplysninger om musikanterne i Svejstrup, Skanderborg Ladegård-folkene, slægten Dose, slægter, familier og enkeltpersoner fra Firgårde, Alken, Alkengård, Siim og Fårehus på Hejnæs. Dertil kommer oplysninger fra Halgård i Tvis Sogn ved Holstebro.

Et meget vægtigt afsnit viser, at der virkelig var slægtsforbindelse mellem Køges store søn, den meget kendte biskop Jesper Brochmann (1585-1652), Sjællands biskop 1639-52 – ham med den berømte huspostil, der var almindelig læsning for menigmand i mere end 150 år, og ham der inspirerede Christian IV til forordningen af 1645 om, at præsterne skulle skrive kirkebøger - og den gamle Jesper Brochmann (1488-1562), der var kancellisekretær under tre konger. Familieforbindelsen gik *ikke* gemmen den yngre Jespers far, borgmester Rasmus Sørensen i Køge (søn af en fæstebonde under Øm Kloster i Jylland), men gennem Jespers mor, borgmesterens anden kone, Bodil Jacobsdatter. – Derfor bliver det nu „slået fast med syv-

tommersøm“, at borgmesteren *aldrig nogensinde* har heddet Brochmann! Det var ellers en “kendsgerning“ lige fra 1700-tallets uvederhæftige stamtavler og frem til Hans H. Worsøes oplysninger om slægten i den nyeste udgave af *Dansk biografisk Leksikon*, publiceret i 1980'erne.

Dette afsnit indeholder tillige mange interessante oplysninger om borgmesterkonen Bodil Jacobsdatters slægts-mæssige baggrund i København med forbindelser, dels til den ældre slægt Brochmann og patricierslægten Hake i 14- og 1500-tallet samt den adelige møntne-sterslægt Dringelberg, der i 14- og 1500-tallet virkede på begge sider af Øresund – både i København, Malmø og Lund!

For de mange familier, der kan følge deres slægt tilbage til Brochmann-slægten i 1600-tallets Køge er der virkelig stof at hente i dette hæfte!

Den kendsgerning, at biskop Jesper Brochmanns far – og farfar – ganske fejlagtigt af eftertidens personalhistorikere/slægtsforskere er blevet udstyret med Jespers efternavn er et skole-eksempel på, hvad vi som slægtsforskere skal passe på! – For slægtsforskere virker det endda irriterende, når selv ansete historikere omtaler f.eks. de to rigshofmestre fra 1400-tallet, Otte Nielsen og sønnen Erik Ottesen med slægtsnavnet Rosenkrantz uden parentes omkring; det var jo først 100 år efter disse rigshofmestrenes tid, at deres *efterkommere antog dette navn!* – Eksempler på sådanne tilbageprojiceringer af slægtsnavne på for løst og måske endda fejlagtigt grundlag er legio i den personalhistoriske litteratur – selv hos så ansete folk som H.U. Ramsing, Carl Klitgaard og Kr. Værnfeldt.

AB

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

(SSF) udgiver - som bindeled til de 35 medlemsforeninger og deres knap 5.000 medlemmer – først og fremmest bladet SLÆGTEN - Forum for slægtshistorie, to gange årligt, 1.1. og 1.7. – Foruden programmer fra de slægtshistoriske foreninger bringer bladet meddelelser fra SSF, referat fra årsmødet, uddrag af foredragsholdernes litteraturlister fra SSFs årlige weekendkursus samt nyttige artikler, råd og vejledninger. - Redaktør: Birte Steffensen, Teglgårdvej 36, 7451 Sunds ☎ 97 14 13 23, E: tippe@post.tele.dk - Kasserer: Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C ☎ 86 11 55 47. Giro: 094-5587.

E: obk.aarhus@mail1.stofanet.dk

Som tillæg til SLÆGTEN - uden for abonnementet - er udgivet følgende særpublikationer ved forlagsredaktør Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg ☎ 86 61 04 36. E: anton_blaabjerg@post.tele.dk

- 1 ***Slægtsforskning - din Danmarkshistorie.*** (ISBN 87-90331-26-5) 6. udg., 2002, 18 s., 10 kr.

Kortfattet introduktion til slægtsforskning. Her forklares de absolut nødvendige grundbegreber og fortælles, hvor på biblioteket bøger for slægtsforskere findes. Aktuell adresseliste omfattende de statslige arkiver og de slægtshistoriske foreninger i og udenfor SSF.

- 2 ***Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!*** (ISBN 87-90331-27-3) 5. udg., 2002, 48 s., 25 kr.

Præsentation af godt 500 titler af den righoldige litteratur for slægtsforskere. – Temahæfte tilegnet Hans H. Worsøe i anledning af 70 årsdagen 11.11.2002.

- 3 ***Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd.*** (ISBN 87-90331-25-7) 3. udg., 2002, 36 s., 25 kr.

Ud fra den store sognefoged-forordning 1791 fortælles om denne lokale myndighedspersons arbejdsområder. Desuden oplysninger om hvervet som lægdsmand samt om Dannebrogsmændenes Hæderstegn. På instruktiv vis fortæller Birgit Øskov på 10 sider om, hvad og hvor hun har fundet brikker til historien om oldefaderen, Otto Jensen, sognefoged i Løsning og Dannebrogsmænd. – Temahæfte tilegnet SSFs daværende

formand Ingvar Musaeus på 70 årsdagen 28.3.1993.

- 4 ***Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld!*** (ISBN 87-90331-30-3) 5. udg., 2003, 36 s., 25 kr.

Hjælpemiddel til studiet af skifter - en ordliste med forklaring på mange af skifternes gamle ord og begreber, en artikel om afholdelse af skifte, en oversigt over de myndigheder, der skiftede, og en litteraturliste. – Temahæfte tilegnet SLÆGTENS tidligere kasserer Peter Kudsk på 50 årsdagen 2.3.1998.

- 5 ***Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver.*** (ISBN 87-90331-24-9) 5. udg., 2002, 72 s., 25 kr.

Find de rigtige mikrokort med kirkebogen fra det rette sogn, herred og amt! – Pastoraternes/sognenes numre og kirkebøgernes begyndelsesår. Oversigt over flere end 150 afskrifter/registre til kirkebøger m.m. – Nyt er, at 6 sider fortæller om diverse fødselsstiftelser.

- 6 ***Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne!*** (ISBN 87-90331-21-4) 3. udg., 2001, 52 s., 25 kr.

Militære emner, f.eks. lægdsruller og disses forkortelser, det militære sprog, introduktion til Forsvarets Arkiver, krigsdeltagermedaljer mv.

7 *Gemmesider – fra nr. 1-10 (1990-94).* (ISBN 87-90331-12-5) 1999, 88 s., 25 kr.

Genoptryk af ”bevaringsværdige” artikler fra SLÆGTENS første numre. Temahæfte tilegnet bladets utrættelige ekspedition, Birgit Øskov, på 40 årsdagen 12.4.1999.

7b *Tyrsting Herred - Uddrag af de 552 indførsler i de bevarede tingbøger 1660-64 og 1681-83.*

Udarbejdet af Erik Brejl (ISBN 87-985050-2-5) 1995, 70 s. - **Udsolgt!**

8 *Nutiden og Valdemar Sejr. Slægtsforskning og Danmarks historie.* Af Anton Blaabjerg. (ISBN 87-90331-13-3) 2000, 90 s., 25 kr.

55 slægtslinjer viser forbindelsen til nutidens danske befolkning – kendte og ukendte: Hans H. Worsøe, advokaten og industrimanden Christian Kjær, tekstilfamilien Damgaard, politiker-familien Dahlgaard, søstrene Dallerup, Poul Henningsen, Sten Hegeler og Bettina Ødum samt mange slægtsforskere!

8b *Nørvang Herred – uddrag af de 635 skifter i herredets godser 1723-1826.* Udarbejdet af Erik Brejl (ISBN 87-985050-4-1) 1995, 72 s. - **Udsolgt!**

Senere genoptrykt i nr. 12 *Voer og Nim samt Nørvang herreder.*

9 *Skanderborg Rytterdistrikt. Uddrag af samtlige bevarede 3.002 skifter 1680-1765.*

Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-985050-6-8) 1995, 296 s. – **Udsolgt!**

Referater med samtlige arvinger.

Register over arveladere og ægtefæller, 6.226 navne; en liste over skifternes fordeling på sogne og lokaliteter.

10 *Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægtshistorisk interesserede. Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkivvæsen.*

Udarbejdet af Ingvar Musaeus. (ISBN 87-985050-8-4) 1996, 120 s., 40 kr.

Godt 1.000 bogtitler vedrørende personalhistorie lokalhistorie og arkivvæsen udgivet 1980-85.

11 *Er du i familie med bryggerne? – Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg.*

Publiceret af Birgit Øskov og Anton Blaabjerg (ISBN 87-90331-02-8) 1997, 90 s., 30 kr.

Anetavle for Carl Jacobsen, 1842-1914, tilbage til 1600-tallet og endnu længere. – 25 slægtslinjer viser forbindelser til kendte og ukendte før og nu.

12 *Voer og Nim samt Nørvang herreder. – Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospitaler*

1716-1850. Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-90331-05-2) 1997, 291 s., 130 kr.

Som *Skanderborg Rytterdistrikt* (nr. 9).

- 13** *Det står skrevet i kirkebøger, skøder, skifter, folketællinger og mange andre arkivalier.* Af Jens Peder Skou. (ISBN 87-90331-09-5) 1998, 365 s., 175 kr.

Et fornuftigt bud på, hvordan en slægtsbog kan skrives i kapitler med skildringer af slægtsudviklingen fra fortiden frem mod nutiden. – En slægtsbog fra Østjylland.

- 14** *Slægtsforskere: Lad os gøre noget – ved det!* (ISBN 87-90331-18-4) 2. udg., 2000, 54 s., 25 kr.

Tanker om formidling og sammenskrivning af slægtsforskningens resultater. Temahæfte tilegnet SLÆGTENS første redaktør, Anton Blaabjerg, på 50 årsdagen 8.2.1999.

- 15** *Tørrild Herred. Uddrag af de 894 skifter i herredets godser 1721-1816.* Udarbejdet af Erik Brejl. (ISBN 87-90331-16-8) 1999, 88 s., 40 kr.

Skifteuddrag i samme standard som *Skanderborg Rytterdistrikt* og *Voer, Nim og Nørvang herreder* (nr. 9 og 12).

- 16** *Dronning Margrethe IIs forslægt – også de hidtil mindre*

kendte slægtslinier! Af Kristian Lauritsen. (ISBN 87-90331-19-2) 2000, 392 s., 175 kr.

Dronningens anetavle i 11 generationer (til ane nr. 2047) tilbage til 1600-tallet – illustreret med 75 portrætter! Før første gang biograferes så mange af de specielt mindre kendte forfædre samlet.

Overraskende forekommer storkansleren Frederik Ahlefeldt på Tranekær, død 1686, hele 12 gange! Upåagtede tyske slægtslinjer følges tilbage til danske middelalderslægter som Thott, Gyldenstjerne og Hvide (både de jyske og sjællandske).

- 17** *1760 slægtsbøger udgivet af kommercielle slægtsforskningsbureauer i Danmark efter 2. Verdenskrig.* En oversigt af Peter Kudsk. (ISBN 87-90331-20-6) 2000, 153 s., 75 kr.

Biblioteket skaffer slægtsbøgerne fra din hjemstavn. Måske finder du deri de oplysninger, du mangler! – De mange bøger er registreret i de gamle, ”overkommelige” amter fra før 1970.

- 18** *1900 godsskifter fra Bjerringbro-Hvorslev-egnen 1715-1815.* Af Inga Hørdum og Vera Munkholm. (ISBN 87-90331-22-2) 2002, 320 s., 190 kr.

Uddrag med samtlige arvinger af skifterne fra egnen syd for Viborg, fra godserne Frisholt (nu atter Ormstrup),

Ulstrup, Himmestrup, Viskumgård,
Skjern, Karmark og Hagsholm.

- 19** *I alle de riger og lande ... -
Anders Fogh Rasmussen og
fortiden!* Publiceret af Birgit
Øskov, Ole Bech Knudsen og
Anton Blaabjerg. (ISBN 87-
90331-28-1) 2003, 60 s., 25 kr.

I anledning af den slægtshistorisk
interesserede statsministers 50 års
fødselsdag 26. januar 2003 publiceres
bidrag til hans anetavle. – Hæftet viser,
at slægtsforskere selvfølgelig må
inddrage mange andre kilder end blot
kirkebøger og folketællinger, hvis der
skal kastes blot et minimalt lys over
forslægtens liv og færden.

- 20** *Gemmesider IIA og
Gemmesider IIB- fra nr. 11-20
(1995-1999)* (ISBN 87-90331-
31-1 og 87-90331-33-8) 2003,
154 s., pr. stk.: 25 kr., samlet
pris: 40 kr. – *Gemmesider I*
(hæfte nr. 7) + IIA + IIB: 60 kr.

Genoptryk af ”bevaringsværdige”
artikler fra **SLÆGTENS** numre fra 11-
20. Temahæfte tilegnet **SSFs** første
formand Ingvar Musaeus på 80 årsdagen
28.3.2003.

- 21** *Det står skrevet II samt Slægten
Brochmanns Herkomst i ny*

Belysning. Af Jens Peder Skou
(ISBN 87-90331-34-6) 2003, 45
s., 35 kr.

Supplement til den store slægtsbog (nr.
13) med et meget vigtigt afsnit, der
beviser slægtsforbindelsen mellem den
kendte sjællandske biskop Jesper
Brochmann (1585-1652) og
kancellisekretær Jesper Brochmann
(1488-1562). - Forbindelsen gik *ikke*
gennem den yngre Jespers far, Køges
borgmester Rasmus Sørensen (som
aldrig har heddet Brochmann), men
gennem borgmesterens anden kone,
Bodil Jacobsdatter!

Rabatpriser

- **for pjecen 1:** ved køb af 40 stk. og
100 stk. henholdsvis 8 og 5 kr.
- **for hæfterne 2-8, 14 og 19-20:** ved
køb af 15 og 40 stk. af samme hæfte
henholdsvis 20 og 15 kr.
- **for bogen 10:** ved køb af 40 stk. 25 kr.
- **for bogen 17:** ved køb af 40 stk. 50 kr.
pr. stk./ ved køb af 15 stk. 60 kr. pr.
stk.

Priserne er incl. moms, men excl.
forsendelse. - Publikationerne bestilles
hos **SLÆGTENS** ekspedition: Birgit
Øskov, Rolighedsvej 56, 9400
Nørresundby ☎ 98 17 63 76.

E: bojen@daks.dk

- til bibliotekers stregkode -